WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

3 ЛЮТАГА 2010 г. СЕРАДА № 19 (26627)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

ГАРАЧЫ 287 17 41

МЯНЯЦЬ ПЛІТУ ЎСЁ АДНО ДАВЯДЗЕЦЦА. АДЗІНАЕ, МОЖНА АТРЫМАЦЬ АДТЭРМІНОЎКУ

Дарагая рэдакцыя «Звязды»! Я выпісваю і чытаю вашу газету больш за трыццаць гадоў і ведаю, што вы многім чытачам дапамагаеце ў іх нявырашаных справах. А мая справа вось у чым. 12 чэрвеня мінулага года прывезлі мне і паставілі балон з газам. І сказалі, каб купляў новую газавую пліту, бо інакш болей газу ўжо не дадуць. Я адказваю, што мая пліта ў добрым стане — як па знешнім выглядзе, так і па ўнутраным, я ні разу не звяртаўся да газавікоў наконт якіх-небудзь няспраўнасцяў. Газам я карыстаюся ў рэдкіх выпадках, не гатую ежу, а толькі калі разагрэю. За год не выпальваю нават два балоны. Пасля ўстаноўкі пліта мянялася, толькі не памятаю, у якім годзе. Мне сказалі паказаць дакументы, якія пацвердзілі б, што пліта не старэйшая за 20 гадоў, а ў мяне ніякіх дакументаў няма. Сам пенсіянер, мне 75 гадоў, адзінокі, хвараю, пенсіі ў мяне цалкам не хапае на жыццё і на лекі, што трэба прымаць кожны дзень. Лішніх грошай у мяне няма, каб купляць новую газавую пліту. Ды і не ведаю, колькі я ёй буду карыстацца. А старую ў добрым стане — выкідваць на металалом? Прашу рэдакцыю дапамагчы разабрацца з гэтым пытаннем.

Міхаіл Андрэевіч ПУПЕЙКА, вёска Калінава Капыльскага раёна

Разбірацца тут асабліва няма ў чым, Міхаіл Андрэевіч. Галоўнае, пра што трэба найперш сказаць — гаворка ідзе пра клопат адносна вашага здароўя, магчыма, нават жыцця, захаванасці маёмасці. І вашай, і вашых суседзяў. А калі з-за вашай старой пліты здарыцца, барані Божа, пажар? На каго тады наракаць? Любая рэч мае тэрмін службы. Заводвытворца кажа: эксплуатавацца газавая пліта можа 15 гадоў. У колькіх людзей яны працуюць значна больш тэрміны? А гэта ж, як гаварылі, небяспечна. Таму і была прынятая рэгіянальная праграма па замене газавага абсталявання з тэрмінам службы больш за 20 гадоў. Тое, што вы спасылаецеся на добры знешні выгляд сваёй пліты, яшчэ ні пра што не гаворыць. Толькі вытворца можа правесці экспертызу і вызначыць дакладна яе тэхнічны стан. Тое, што ў вас не захавалася дакументаў, таксама нічога не гаворыць на карысць версіі, што ваша пліта «маладзейшая» за 20 гадоў: самім грамадзянам падключаць газавае абсталяванне забараняецца (калі было так, гэта незаконна), значыць, вы павінны былі звяртацца да газавікоў. І дата вашага звароту ў іх зафіксавана.

— Пра тое, што грамадзяніну трэба мяняць газавую пліту, мы папярэджваем яго загадзя, — кажа **начальнік Капыльскага цэха прыроднага і звадкаванага газу Юрый СЯРГЕЕЎ**. — Мы разумеем, што ў чалавека могуць быць фінансавыя цяжкасці, таму ў гэтым выпадку грамадзянін можа напісаць заяву аб прадастаўленні яму адтэрміноўкі на час. Старую пліту ён усё адно будзе абавязаны замяніць, але, напрыклад, каб сабраць грошы для новай, мы яму можам даць да шасці месяцаў адтэрміноўкі. Што ж датычыцца кошту пакупкі, то зусім не абавязкова браць вялікую і дарагую мадэль, якая ўсталёўваецца на падлогу. Можна набыць газавую пліту для ўсталявання на стол. Такія нядаўна можна было набыць за 80—100 тысяч рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«БЯГОМ, ДЗЯДУЛЯ, АД МАРОЗУ!»

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

МАРАЗЫ МОГУЦЬ ДАСЯГАЦЬ 30 ГРАДУСАЎ, А РАННЯЙ ВЯСНЫ СЁЛЕТА НЕ БУДЗЕ

Вышыня снежнага покрыва за апошнія некалькі сутак павялічылася паўсюдна на 10—15 см і, паводле звестак на раніцу 2 лютага, яна склала ўжо 18—40 см, паведаміла рэдакцыі галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметцэнтра Вольга ФЯДОТАВА.

Цяпер самае высокае снежнае покрыва — больш як 50 см — назіраецца на метэастанцыі Нарач. На гэтым тыдні часам у краіне будзе ісці снег, аднак ужо не такі моцны. Тэмпература ўначы 6—14, пры праясненнях — да 18, удзень — 2—10 марозу. Бліжэй да выхадных у нашай краіне пачне гаспадарыць паўночны антыцыклон. Маразы зноў узмоцняцца. Ужо ў нядзелю тэмпература паветра будзе вагацца на працягу сутак у межах 7—14, а ўначы на паўночным усходзе — амаль да 15—22. Паводле папярэдніх прагнозаў беларускіх сіноптыкаў, сапраўды зімовае марознае надвор'е захаваецца мінімум да сярэдзіны лютага. Часам будзе ісці снег. Спецыялісты не выключаюць, што ў асобныя ночы, пры працяглых праясненнях тэмпература паветра будзе ахалоджвацца да 20—27, а месцамі нават да 30 марозу. Тэмпература ўдзень — 5—13 ніжэй за нуль.

Сяргей КУРКАЧ.

Ва Урадзе

СУСВЕТНАЯ ЭКАНОМІКА ВЫХОДЗІЦЬ З РЭЦЭСІІ: ЧАС НАВЯРСТАЦЬ УПУШЧАНАЕ

Летась Беларусі ў няпростых умовах сусветнага фінансавага і эканамічнага крызісу ўдалося папярэдзіць значны спад, захаваць прамысловы патэнцыял краіны і працоўныя калектывы. Як адзначалася ўчора на пасяджэнні Савета Міністраў Беларусі, на якім разглядалася праца айчыннай эканомікі ў 2009 годзе, атрыманыя вынікі пацвердзілі правільнасць выбранай антыкрызіснай стратэгіі.

Прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі, у прыватнасці, нагадаў, што Урадам і Нацыянальным банкам, мясцовымі органамі ўлады ў мінулым годзе быў рэалізаваны комплекс захадаў па супрацьдзеянні ўплыву крызісу на эканоміку. Улічваючы зніжэнне попыту на айчынную прадукцыю на знешніх рынках, перш за ўсё ў Расіі, многія рашэнні датычыліся стымулявання беларускага экспарту. Так, кіраўніком дзяржавы быў падпісаны шэраг указаў, накіраваных на развіццё лізінгу, стымуляванне набыцця айчыннай прадукцыі шляхам кампенсацыі зніжэння пакупніцкай часткі працэнтаў за карыстанне ўзятымі на гэтыя мэты крэдытамі. «Гэта значыць, — падкрэсліў Сяргей Сідорскі, — мы пайшлі на тое, што сталі крэдытаваць не толькі беларускую эканоміку, але і эканоміку тых дзяржаў, якія набываюць нашы тавары, каб падтрымаць эканоміку Беларусі». Для актывізацыі экспарту індывідуальным прадпрымальнікам было дадзена права на вываз беларускіх тавараў па спрошчанай працэдуры практычна без выплаты падаткаў. Дыверсіфікацыі экспартных паставак спрыяла рэалізацыя зацверджаных ва Урадзе краінавых стратэгій развіцця экспарту ў краіны блізкага і далёкага замежжа. «У выніку, — заўважыў прэм'ер-міністр, — з тых рынкаў, дзе мы пацясніліся ў выніку крызісу, мы выйшлі на новыя рынкі, куды аб'ёмы паставак значна перавысілі дакрызісны ўзровень». Адначасова вялася работа па стымуляванні і ўнутранага рынку, у прыватнасці, была створаная сістэма льготнага спажывецкага крэдытавання беларускіх тавараў насельніцтву краіны.

СТАР. 2

Управляющий по делу о банкротстве № 74-9Б/2007 Мищук А.М. реализует частями с открытых повторных аукционных торгов имущество, принадлежащее должнику РУПП «Барановичская фабрика пошива и ремонта обуви»

В состав имущества входят: оборудование для обувного производства.

Задаток на участие в аукционных торгах – 10 % от суммы приобретаемого имущества.

Шаг аукционных торгов: 10 %.

Цена снижена на 50 % от первоначально установленной.

Денежные расчеты в белорусских рублях определяются на день проведения расчетов по курсу Национального банка Республики Беларусь к доллару США с учетом НДС.

Торги состоятся 22.02.2010 г. в 12.00 по адресу: г. Барановичи, ул. Богдановича, 11А.

Подробно с реализуемым имуществом и ценой можно ознакомиться на сайте Министерства экономики Республики Беларусь www.economy.gov.by.

Для участия в аукционных торгах необходимо предоставить копии учредительных документов организации, заверенные в установленном порядке.

Победитель аукциона определяется в соответствии с максимально предложенной ценой.

Заявки на участие в торгах принимаются до 19.02.2010 г. по тел./факс: (0163) 42 15 79; 42 44 56; моб. тел.: (029) 633 24 90; (029) 824 80 26. УНП 200166804.

СЯДЗІБЫ! НА КОНКУРС!

Белаграпрамбанк абвясціў аб правядзенні Другога рэспубліканскага конкурсу «Лепшая сядзіба года».

Як і летась, газета «Звязда» выступае інфармацыйным партнёрам конкурсу, мэта якога — папулярызацыя аграэкатурызму ў Беларусі, садзейнічанне ў яго развіцці і ўдасканаленне турыстычных паслуг.

— На сёння завяршыўся першы этап конкурсу, у якім былі вызначаны лепшыя сядзібы па абласцях, — паведаміла нашай газеце **начальнік упраўлення карпаратыўнага бізнесу Белаграпрамбанка Святлана КОНЧЫЦ**. — Цяпер членам журы і аргкамітэту трэба будзе іх аб'ездзіць, каб знайсці кандыдата на Гран-пры і пераможцаў у кожнай намінацыі. Банк не страціў цікавасці да гэтай тэмы, наадварот, конкурс і прысвечаныя праблемам і перспектывам развіцця аграэкатурызму штогадовыя канферэнцыі (сёлета мы правядзём ужо трэцюю), становяцца традыцыйнымі. І гэта цалкам адпавядае дэвізу Белаграпрамбанка: традыцыі будучыні.

Статус канферэнцыі, дарэчы, сёлета абвешчаны як міжнародны: удзел у ёй возьмуць 9 экспертаў з 7 краін. На спецыялізаванай канферэнцыі, якая адбудзецца ў галоўным офісе банка 25 лютага, будуць падведзены вынікі конкурсу і ўзнагароджаны пераможцы. Будуць названыя лепшыя сядзібы ў пяці намінацыях: «Захаванне беларускіх традыцый», «Здаровы лад жыцця», «Гасціннасць», «Зялёная сядзіба», «Стыль і гармонія».

Яшчэ адна навіна: сёлета ў арганізацыі конкурсу і цырымоніі ўзнагароджвання бярэ ўдзел Святочнае бюро Ларысы Грыбалёвай.

Арганізатары абяцаюць, што прызы будуць не горшымі, чым летась. Нагадаем, што Лепшай сядзібай 2008 года стала сядзіба «Над Нёманам», якая размешчана ў гарадскім пасёлку Бярозаўка Лідскага раёна. Яе гаспадары Аксана і Валерый Салькоўскія атрымалі магчымасць паехаць на адпачынак у Італію.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

МІНСК ВЫЗНАЧАЕ ДАДАТКОВУЮ ПАДТРЫМКУ

Зацверджаныя дадатковыя меры сацыяльнай падтрымкі асобных катэгорый жыхароў сталіцы. Пры гэтым, як паведаміла карэспандэнту «Звязды» начальнік аддзела адраснай дапамогі і гендарных праблем камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Людміла КУЛЯШОВА, у сувязі з павелічэннем дзяржаўных дапамог на дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў да ўзроўню бюджэту пражытковага мінімуму сёлета ў сталіцы спыняцца выплаты «на памперсы». Затое з'явіцца шэраг іншых новых напрамкаў.

Адно з новаўвядзенняў Мінска — штомесячная даплата да сацыяльных пенсій дзецям-інвалідам ва ўзросце да 18 гадоў. Памеры гэтых пенсій невялікія, яны вагаюцца ад 153 тыс. рублёў пры першай да 216 тыс. рублёў пры чацвёртай ступені страты здароўя. Прычым не сакрэт: каб даглядаць дзяцей-інвалідаў, бацькі часта вымушаныя пакідаць працу, да таго ж у многіх выпадках такія сем'і з'яўляюцца няпоўнымі — тады па сутнасці адзінымі крыніцамі існавання становяцца менавіта сацыяльная пенсія на дзіця-інваліда і дапамога на догляд. З улікам гэтага, заўважыла Людміла Куляшова, **у Мінску прынятае рашэнне: выплачваць дадатковую «гарадскую» дапамогу ў памеры мінімальнай пенсіі па ўзросце.**

Адначасова прадугледжана, што сталічныя выхаванцы дзіцячых дамоў сямейнага тыпу, прыёмных сем'яў і ўстановы адукацыі «Дзіцячы гарадок Ленінскага раёна горада Мінска» змогуць атрымліваць бясплатнае харчаванне па месцы навучання. Падобная мера, падкрэсліла Людміла Куляшова, скіраваная на стымуляванне сямейных формаў уладкавання дзяцей і развіццё інстытута прыёмнай сям'і.

Будзе вырашана і яшчэ адна праблема. Сёлета сталіца плануе даваць адзін раз на працягу лета даплату да поўнага кошту пуцёўкі ў аздараўленчыя лагеры з кругласутачным знаходжаннем на дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без бацькоўскай апекі, дашкольнага ўзросту — ад 3 да 5 гадоў. Раней разлічваць на падобную падтрымку сіроты-дашкольнікі не маглі, даплата існавала толькі на дзяцей-сірот ва ўзросце ад 6 да 18 гадоў. Прычым сама па сабе сума «гарадской» датацыі на аздараўленне будзе адчувальнай, чакаецца, што з улікам кошту пуцёўкі яна складзе прыкладна 330 тыс. рублёў на чалавека.

Асобная гаворка аб былых выпускніках інтэрнатных устаноў з ліку дзяцей-сірот і дзяцей без бацькоўскай апекі, што наведваюць прафесійна-тэхнічныя, сярэднія спецыяльныя ці вышэйшыя навучальныя ўстановы і маюць узрост да 23 гадоў. Гэтай катэгорыі мінчан сёлета вызначана аднаразовая сацыяльная дапамога ў памеры бюджэту пражытковага мінімуму, які, варта заўважыць, цяпер адпавядае 255 220 рублям.

Апроч таго, для заахвочвання актыву гарадской і раённай арганізацый ветэранаў за ўдзел у падрыхтоўцы і правядзенні мерапрыемстваў з нагоды 65-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, у падтрымцы ў належным стане мемарыялаў і помнікаў вайны, месцаў пахаванняў вызначаныя штомесячныя дапамогі старшыні і адказным сакратарам Мінскай гарадской арганізацыі ветэранаў, а таксама старшыням і сакратарам ветэранскіх арганізацый раёнаў сталіцы.

Нарэшце, сем'ям, члены якіх загінулі падчас трагедыі на станцыі метро «Няміга», прадугледжаная выплата аднаразовай дапамогі на набыццё кветак для наведвання месцаў пахавання і рамонту помнікаў. Памер аднаразовай дапамогі тут складзе 150 тыс. рублёў.

Пры гэтым, заўважыла Людміла Куляшова, усе пералічаныя меры дадатковай сацыяльнай падтрымкі асобных катэгорый мінчан будуць прафінансаваныя з гарадскога бюджэту. Адпаведна, права на такую падтрымку атрымліваюць толькі грамадзяне, у якіх ёсць пастаянная рэгістрацыя ў сталіцы.

Сяргей ГРЫБ.

ВЫКРАЎ «ФАЛЬКСВАГЕН», ЗЛАВІЛІ ЛЯ «ПОРШЭ-КАЕН»

Без вадзіцельскага пасведчання, падмануўшы кіроўцу і прыхапіўшы ключы ад службовага аўто «Фальксваген», 23-гадовы супрацоўнік сталічнай камерцыйнай фірмы з ветрыкам вяртаўся з бара на мікрааўтобусе.

Аднак, паведамілі ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, спакусіўшыся раз, зламыснік «аступіўся» яшчэ: на вуліцы Байкальскай ён заўважыў прыгажуна «Поршэ-каен», націснуў на тармазы і хуценька апынуўся ля чужой машыны, дзе пачаў «варажыць» над замком. Тут яго і заспеў гаспадар аўто, аднак хітрун не разгубіўся і паведаміў аўтаўладальніку, што толькі што папярэдзіў крадзеж «Поршэ». Маўляў, невядомы падазрона корпаўся ля «жалезнага каня», а ён, выпадковы мінак, спудзіў крымінальніка. Ды яшчэ і пацярпеў пры гэтым: атрымаў удар па галаве ад злачынцы, калі спрабаваў яго затрымаць. Такім чынам, цяпер гаспадар дарагога аўто павінен з ім расплаціцца за нанесены фізічны ўрон. Што, між іншым, чалавеку зусім не спадабалася: слова за слова і паміж мужчынамі завязалася спрэчка. У выніку аўтаўладальнік не вытрымаў і патэлефанаваў па «102». А супрацоўнікі міліцыі, якія прыбылі на месца здарэння, хутка разабраліся ў сітуацыі і вывелі прайдзісвета на чыстую ваду.

Ігар ГРЫШЫН.

ПРАВЯРАЙ САНТЭХНІКАЎ!

У Мінску ўчынены першы ў гэтым годзе крадзеж, калі зламыснік пранік у кватэру, назваўшыся работнікам ЖЭС. Як расказалі ў аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, у Цэнтральнае РУУС звярнулася 83-гадовая мінчанка, якая пражывае на вуліцы Кальварыйскай. Яна заявіла, што невядомы пад выглядам работніка ЖЭС увайшоў у яе кватэру і ўчыніў крадзеж 430 тысяч рублёў і 280 долараў.

У 2009 годзе ў сталіцы адбыліся 25 крадзяжоў, учыненыя лжэсацработнікамі. Часцей за ўсё зладзеі называюцца работнікамі ЖРЭА, службы сацыяльнай абароны, а таксама адміністрацыі раёна. Супрацоўнікі міліцыі раяць грамадзянам не ўпускаць у дом чужых людзей, званіць у камунальныя службы, службу сацыяльнага забеспячэння і ўдакладняць, ці накіроўвалі яны спецыялістаў, патрабаваць у сацработнікаў дакументы.

Вераніка ЛЕБЕДЗЕВА, «Мінск—Навіны».

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

У ВІЦЕБСКУ ЎЗЛАМАЛІ БАНКАМАТ

2 лютага, каля 2 гадзін ночы, група невядомых зламыснікаў трапіла ў памяшканне паліклінікі № 2 на вуліцы Горкага ў Віцебску і ўзламала банкамат.

Як паведамілі «Звяздзе» ў прэс-службе Упраўлення ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама, банкамат належыць «Белінвестбанку». У памяшканні, дзе стаіць банкамат, усталяваны відэакамеры. Гэта павінна паспрыяць у раскрыцці злачынства. Сума скрадзеных з банкамата грошай вызначаецца. Між іншым, раней падчас правядзення праверкі надзейнасці аховы банкаматаў вобласці супрацоўнікі міліцыі далі канкрэтныя рэкамендацыі кіраўніцтву банка наконт недахопаў па арганізацыі аховы, у тым ліку і гэтага канкрэтнага банкамата, які ўзламалі. Але банкамат не быў падключаны да аховы і сігналізацыі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НУ І НУ

МАРЫХУАНА РАСЛА Ў... ШАФЕ ДЛЯ АДЗЕННЯ

Супрацоўнікі ўпраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі выявілі ў абласным цэнтры падпольную лабараторыю па вырошчванні марыхуаны, паведамілі «Звяздзе» начальнік аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Гродзенскага аблвыканкама Георгій ЕЎЧАР.

Гэта «вытворчасць» размяшчалася ў звычайным пяціпавярховіку. Гаспадар кватэры, трыццацігадовы непрацуючы і раней судзімы гродзенец, пад інкубатар, дзе расла марыхуана, прыстасаваў шафу для адзення. Для наркатычнага зелля стварылі проста шыкоўныя ўмовы — гука- і цеплаізаляцыйная фольга, сістэма вентыляцыі, нагнятальнік паветра, энергазберагальныя лямпы дзённага святла для падтрымкі неабходнага тэмпературнага рэжыму, таймер уключэння...

Калі эксперт-крыміналіст дастаў з шафы чатыры кадушкі з галінастай расліннасцю, то запрошаная ў якасці сведкі суседка наркадзілка ледзь устаяла на нагах. «Думала, што такое толькі ў кіно паказваюць», — не магла паверыць пенсіянерка. А затрыманы паведаміў, што праз некалькі месяцаў можна было збіраць ураджай і высаджваць новую партыю канапель. Цяпер следчым трэба ўсталяваць каналы збыту марыхуаны, а таксама высветліць, ці дзейнічаюць у горадзе іншыя пункты па яе вырошчванні.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ПАЖАР ВЫКЛІКАЛІ ПАХАВАЛЬНЫЯ СВЕЧКІ...

У Мінску выратавальнікі прыбылі на тушэнне пажару, які пачаўся з-за... пахавальных свечак.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» прэс-сакратар Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Аляксандр Ланькін, у адной з кватэр на сёмым паверсе дома на вуліцы Громава сваякі развітваліся з нябожчыкам, пахаванне якога павінна было адбыцца наступнай раніцай. Ля пластмасавых вянкоў гарэлі па традыцыі свечкі, якія неабачліва пакінулі без нагляду — так і ўзнікла загаранне, калі людзі вячэралі ў іншым пакоі. Густы дым запоўніў кватэру, а пасля пачаў распаўсюджвацца на шостым і пятым паверхах дома, пайшоў уверх. Супрацоўнікі МНС, якія тэрмінова прыбылі на месца здарэння па выкліку, выратавалі шасцярых чалавек, пяцёра з якіх былі дзеці, і эвакуявалі з дома 20 чалавек.

Ігар ГРЫШЫН.

БЕЛАРУСКІЯ ВЫРАТАВАЛЬНІКІ АТРЫМАЛІ АДРАМАНТАВАНЫ ВЕРТАЛЁТ МІ-26

Пра гэта журналістам паведаміў міністр па надзвычайных сітуацыях Энвер Барыеў.

— Мы плануем, што другі верталёт Мі-26 да сакавіка пройдзе ўсе неабходныя працэдуры, звязаныя з яго допускам да выканання кантрактаў за мяжой, — паведаміў Энвер Барыеў. — Мы прагназуем, што сёлета зможам дапамагаць ужо двума верталётамі МІ-26 і адным МІ-8. Па словах міністра, верталёт Мі-8 знаходзіцца ў стадыі падрыхтоўкі да работы за мяжой.

Беларускі верталёт Мі-26 зарэкамендаваў сябе пры тушэнні пажараў у Турцыі і Грэцыі. Ён можа пераносіць да 20 тон грузу на знешняй падвесцы, вадазаліўнае прыстасаванне верталёта дазваляе скідваць адначасова да 15 тон вады. МНС плануе пашырыць працу беларускіх выратавальнікаў за межамі Беларусі.

Настасся ЗАНЬКО.

ЗАМЕСТ БЯСПЛАТНАГА ХАРЧОВАГА ПАКЕТА — 100 ТЫСЯЧ СТРАТЫ

Дзве махлярКі абакралі крычаўскую пенсіянерку.

1 лютага незнаёмыя жанчыны ўдзень прыйшлі ў кватэру да 80-гадовай пенсіянеркі і назваліся сацыяльнымі работнікамі. Яны паведамілі жанчыне прыемную навіну: маўляў, можна атрымаць матэрыяльную дапамогу на харч, але спачатку трэба заплаціць за самы пакет. Пакуль гаспадыня выйшла на кухню і пісала, адна з жанчын шукала схованку. І знайшла: 100 тысяч рублёў, прыхаваных у шафе для адзення, зніклі.

Алена КАЗЛОВА.

НОЎТБУКІ КАНТРАБАНДАЙ

На пагранічным пункце «Макраны» брэсцкія памежнікі сумесна з мытнікамі затрымалі «Ніссан», які прыбыў з Польшчы.

Жыхар Брэста схаваў у аўтамашыне 26 ноўтбукаў, якія пацягнулі на 38 млн рублёў. А на беларуска-ўкраінскай мяжы ўвагу памежнікаў прыцягнула аўтамашына «Аўдзі», у якой вадзіцель спрабаваў кантрабандай перавезці 25 ноўтбукаў і 4 сумкі з камплектавальнымі часткамі да іх.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Навіны Беларусі і замежжа ў рэжыме on-line на сайце «Звязды» — www.zviazda.by

НЕСПРЫЯЛЬНЫЯ ДНІ І ГАДЗІНЫ Ў ЛЮТЫМ

4, чацвер, 8.30—16.00	19, пятніца, 3.00—10.00
6, субота, 15.00—23.00	21, нядзеля, 11.00—18.00
9, аўторак, 4.00—10.00	23, аўторак, 16.30—22.30
11, чацвер, 11.30—22.30	25, чацвер, 17.00—23.30
14, нядзеля, 3.30—11.30	26, пятніца, 0.00—2.00
16, аўторак, 13.30—23.00	27, субота, 19.00—23.00

ЖЭТОН НА ПРАЕЗД — ПРАЗ АЎТАМАТ

У сталічнай падземцы на станцыі «Пушкінская» ўжо пэўны час праходзіць выпрабаванне аўтамат па продажы жэтонаў для аплаты праезду пасажырамі. Жэтоны самыя звычайныя, што і цяпер прадаюцца побач у касах, толькі тут іх выдае прыстасаванне, падобнае на кававы аўтамат.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У аўтамат можна апускаць банкноты рознай вартасці, зразумела, не пакамечаныя і не брудныя, каб прыстасаванне змагло іх «прачытаць». Як расказаў **начальнік службы руху метрапалітэна Рыгор ЯКІМКОЎ**, напрыклад, калі пасажыр апускае ў суме 1200 рублёў, натуральна, аўтамат выдасць яму два жэтоны. Але калі грамадзянін дасць апарату 1500 рублёў, той папросіць «даплаціць» суму, роўную, скажам, кошту трох жэтонаў — гэта значыць яшчэ 300 рублёў. У выпадку, калі пасажыр не дабавіць гэтых грошай, апарат выдасць два жэтоны, але рэшту не верне.

Сам па сабе апарат нагадвае тыя прыстасаванні для размену манет, якія калісь у савецкія часы віселі на сценах каля ўваходаў у вестыбюлі станцый. Толькі гэты крыху вышэйшы — недзе ў паўтара раза.

Апарат для выпрабаванняў дала адна фірма. Цяпер у метрапалітэне чакаюць водгукаў ад пасажыраў: наколькі ім спадабалася навінка. Па выніках гэтага «маніторынгу» і будзе прымацца рашэнне аб далейшым лёсе такіх прыстасаванняў у сталічнай падземцы. Як адзначыў Рыгор Якімкоў, цяпер найбольшую цікаўнасць апарат па продажы жэтонаў выклікае ў моладзі, якая падыходзіць, эксперыментуе з ім.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 03.02.2010 г. (для б/н разлікаў)

▼ 1 долар ЗША	2 886,00	1 чэшская крона	154,88
▼ 1 еўра	4 015,87	1 польскі злоты	1007,96
1 латвійскі лат	5 672,17	▲ 1 расійскі рубель	95,62
1 літоўскі літ	1 164,18	1 украінская грыўня	358,84

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ

USD	30,1830
UAH	37,3413
1000 BYR	10,4223
EUR	42,0510

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

САБАКА ЗНОЙДЗЕ

Дырэктар РУВП «Граніт» заявіў у міліцыю, што з кар'ера каля г. Мікашэвічы выкралі кабель. Супрацоўнікі Лунінецкага РАУС прыехалі са службовым сабакам, які і вывеў іх на траіх мясцовых зладзеяў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Інфармацыйная бяспека

БАЙНЭТ: КАНТРОЛЬ? АБАРОНА!

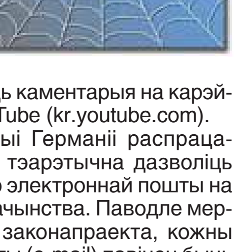

Апошнім часам на старонках друкаваных СМІ і рэсурсаў у Сеціве ўсё больш востра разгараюцца спрэчкі вакол рэгулявання інтэрнэт-адносінаў у Беларусі. Указ кіраўніка дзяржавы № 60 «Аб мерах па ўдасканаленні выкарыстання нацыянальнага сегмента сеткі Інтэрнэт», падпісаны днямі, безумоўна, актывізаваў абмеркаванні. Але што мы бачым? Дакумент, якім на працягу не аднаго месяца страшылі беларускіх карыстальнікаў «павуціння» асабліва гарачыя галовы, хоць крыху адчувальных хваляванняў не выклікаў. І не дзіва — ніякіх асабліва жорсткіх ці незразумелых мераў Указ не прадугледжвае, і прыстаўляць жандара да кожнага падключанага да выгод сусветнай цывілізацыі камп'ютара не патрабуе... Няцяжка ўявіць расчараванне тых, хто так прагадаў з чарговай палітычнай стаўкай! Шкада, што дагэтуль эмоцыі часам перакрывалі сарамлівыя спробы талковага аналізу. Яшчэ зусім нядаўна неабыякавы карыстальнік Сеціва мог неаднойчы сутыкнуцца ў Байнэце з паспешлівымі спробамі абвінавачваць — як заўжды ўладу — у чарговай спробе абмежаваць свабоду СМІ і ўрэзаць правы чалавека. Маўляў, беспрэцэдэнтна! Ці сапраўды так?

Як сёння справядліва адзначаюць эксперты, прысвоіць статус першапраходцы Беларусі ў прававым рэгуляванні інтэрнэт-адносінаў наўрад ці атрымаецца. Наадварот, калі прызнацца шчыра, наша краіна тут патрапіла ў лік аўтсайдараў і была вымушана даганяць увесь цывілізаваны свет. Прычым не бегчы на злом галавы, нейкім сваім, толькі нам адным вядомым шляхам, а паўтараць чужы эфектыўны вопыт. Каб не быць галаслоўнымі, звернемся непасрэдна да палажэнняў Указа. Так, норма аб абавязковай ідэнтыфікацыі інтэрнэт-карыстальнікаў, якая выклікала столькі спрэчак, з'яўляецца нормай для многіх краін на працягу шэрагу гадоў. Абавязковая ідэнтыфікацыя карыстальнікаў прадугледжана ў дырэктыве Еўрасаюза ад 15 сакавіка 2006 года. Яшчэ да яе прыняцця правайдары Італіі захоўвалі звесткі аб карыстальніках на працягу чатырох гадоў, у Ірландыі — тры гады.

У ЗША і Канадзе заканадаўства напрамую не абавязвае правайдараў захоўваць ідэнтыфікацыйныя звесткі кліентаў. Але большасць кампаній робяць гэта самастойна (у мэтах аналізу аўдыторыі і больш адрасных рэкламных кампаній), а дзяржаўныя органы атрымліваюць да іх доступ у рамках расследавання правапарушэнняў.

У Паўднёвай Карэі, дзе інтэрнэт ёсць практычна ў кожным доме, вельмі развітыя інтэрнэт-культура і свабода абмену меркаваннямі, дзейнічае закон, паводле якога буйныя парталы (са штодзённай наведвальнасцю звыш устаноўленага законам узроўню) не маюць права публікаваць каментары і пад псеўданімам — толькі пад сапраўдным імем. Цяпер абмяркоўваецца закон, паводле якога гэтая норма распаўсюдзіцца і на ўсе астатнія сайты.

У маі 2009 года кампанія Google, якая адмовілася прытрымлівацца нормаў карэйскага заканадаўства, была змушаная цалкам закрыць магчымасць каментарыя на карэйскай версіі партала YouTube (kr.youtube.com).

Міністэрства юстыцыі Германіі распрацавала законапраект, які тэарэтычна дазволіць разглядаць рэгістрацыю электроннай пошты на выдуманую асобу як злачынства. Паводле меркавання стваральнікаў законапраекта, кожны адрас электроннай пошты (e-mail) павінен быць замацаваны за вызначаным грамадзянінам, каб у выпадку супрацьпраўнага дзеяння яго можна было лёгка выявіць.

У Вялікабрытаніі пасля 11 верасня 2001 года фільтраванне кантэнту інтэрнэт-рэсурсаў стала прэрагатывай Нацыянальнага аддзялення па барацьбе са злачынствамі ў галіне высокіх тэхналогій. Аддзяленне працуе ў цесным кантакце з тэлекамунікацыйнымі службамі, хоць, паводле сцвярджэння гэтага аддзялення, збор звестак аб кліентах тэлекамунікацыйных кампаній носіць прэвентыўны характар — на выпадак, калі яны спатрэбяцца падчас расследаванняў.

Акрамя таго, урад Вялікабрытаніі ў кастрычніку 2008 года выступіў з ініцыятывай аб стварэнні цэнтралізаванай базы звестак усяго патоку інфармацыі, які цыркулюе ў нацыянальным сегменце сеткі інтэрнэт для барацьбы з «высокатэхналагічнымі» злачынствамі.

СТАР. 2

МІНІСТР ТРАНСПАРТУ ЗАДАВОЛЕНЫ ПРАЦАЙ СВАЙГО МІНІСТЭРСТВА ЛЕТАСЬ

Нават у цяжкі і крызісны год транспартная галіна справілася з выкананнем пастаўленых задач — так лічыць Міністр транспарту і камунікацый Іван ШЧЭРБА, пра што ён і заявіў на выніковай калегіі свайго міністэрства:

— Чысты прыбытак павялічыўся ў 1,6 раза і склаў 1,3 трыльёна рублёў, узрасла рэнтабельнасць рэалізаванай прадукцыі на 2 %, атрымана выручка больш за 10 трыльёнаў рублёў, колькасць стратных арганізацый з 93 знізілася да 21, у бюджэт краіны ў выглядзе падаткаў, збораў і плацяжоў пералічана каля 2,5 трыльёна рублёў, — сказаў Іван Шчэрба.

Наогул жа за 2009 год штодзённа на транспартных камунікацыях краіны ўсімі відамі транспарту перавозілася больш за 68 тысяч тон грузаў і 7 мільёнаў пасажыраў. Усяго за 2009 год было перавезена грузаў у параўнанні з 2008 годам аўтамабільным транспартам — больш на 0,3 %, паветраным — на 32,6 %, водным — на 6,6 %, а вось чыгунка «падкачала» — тут грузаў перавезлі менш на 9,1 %. Але міністр транспарту адзначыў, што тэмпы росту аб'ёму перавозак грузаў усімі відамі транспарту былі вышэйшымі за сярэднямесячныя тэмпы рэалізацыі прамысловай прадукцыі ў краіне, а якраз вытворцы гэтай прадукцыі і з'яўляюцца асноўнымі спажыўцамі транспартных паслуг. Экспарт і імпарт у 2009 годзе знізіліся адначасова, але, як сказаў Іван Шчэрба, упершыню за некалькі гадоў тэмпы экспарту перавысілі тэмпы імпарту — 81,5 % і 77,7 % адпаведна. Станоўчае сальда за 2009 год павінна быць на ўзроўні 1 млрд долараў, а арыенцір на 2010 год — давесці яго да 1,38 млрд долараў.

Для чыгункі закуплена 300 паўвагонаў, 150 вагонаў-цыстэрнаў, 4 пасажырскія цеплавозы, 4 дызель-цягнікі трохвагоннай складанасці, 1 рэйкашліфавальны цягнік і 53 пасажырскія вагоны. Аўтобусаў куплена 590, а авіяцыя папоўнілася 5 паветранымі судамі, атрыманымі на ўмовах аператыўнага лізінгу. Міністр транспарту застаўся незадаволены абнаўленнем рухомага складу гарадскога электратранспарту:

— Гэтае пытанне застаецца нявырашаным, патрабуецца набыць 208 тралейбусаў, 29 трамваяў. Аднак пытанне застаецца праблемным з-за абмежаванасці мясцовых бюджэтаў. Міністэрства прасіла б мясцовыя выканаўчыя органы знайсці неабходныя сродкі для набыцця сёлета патрэбнай колькасці рухомага складу.

Дарэчы, пра рухомы састаў на калегіі Мінтранса казаў і Пётр Ткачоў, генеральны дырэктар «Гроднааўтатранс», але ён казаў пра якасць:

— 2010 год абвешчаны Годам якасці. Калі ўзяць транспартныя сродкі, што выпускаюцца нашымі айчыннымі прадпрыемствамі, то абвінавачваць іх у неналежнай якасці я, безумоўна, не буду, але за такія немалыя грошы наша тэхніка павінна быць у некалькі разоў лепшай. Кіроўца з вялікім задавальненнем сядзе за руль і сямігадовай «Вольвы», «Сканіі», «Мана», што нельга сказаць пра нашу тэхніку — ёсць праблемы на нашых машынах з ЕЎРА-5, па аўтобусах 152-м і 251-м Мінскага аўтазавода...

Абнаўляць у 2010 годзе будуць не толькі аўтобусы і аўтамабілі, але і дарогі. Да канца года плануецца ўвесці ў эксплуатацыю 40,2 кіламетра рэспубліканскіх дарог, сярод якіх участкі Мінск—Віцебск (5 км), Мінск—Гомель (18,7 км), Віцебск—Лёзна (6,6 км), а капітальны рамонт чакаюць 119 кіламетраў дарог і 827 пагонных метраў мастоў. Дарэчы, Іван Шчэрба расказаў пра магчымае стварэнне другога МКАДа вакол сталіцы:

— У 2010 годзе будзе распрацаваны тэхніка-эканамічны разлік і разгледжаны магчымыя варыянты стварэння другога кальца вакол Мінска, у першую чаргу па ўчастку ад аўтамабільнай дарогі Слабада—Паперня да трасы Мінск—Гродна.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ЧАРГОВЫ ПЕРАДВЫБАРНЫ СКАНДАЛ

Учора кіраўнік службы бяспекі Украіны (СБУ) Валянцін Налівайчанка на спецыяльным брыфінгу абвясціў аб выкрыцці расійскай шпіёнскай групы з пяці чалавек. Паводле яго слоў, яна дзейнічала на тэрыторыі краіны з мэтай збору звестак, якія з'яўляюцца ваеннай тайнай.

У выніку асабістага дагляду затрыманых, супрацоўнікі СБУ знайшлі лічбавыя дыктафоны, уманціраваную ў аўтаручку відэакамеру, закамуфляваны пад бірульку для ключоў кантэйнер для захоўвання лічбавых дадзеных, у тым ліку з інструкцыямі для агента, ноўтбук, флэшкі, а таксама 2 тысячы долараў ЗША. Заведзена крымінальная справа ў дачыненні да кіраўніка шпіёнскай групы, які, па словах кіраўніка СБУ, з'яўляецца палкоўнікам ФСБ Расіі. Яму абрана мера стрымання — утрыманне пад вартай тэрмінам на два месяцы, паведаміў Валянцін Налівайчанка. Супрацоўнік ФСБ Расіі сапраўды затрыманы на Украіне, але дзеянні расійскага боку насілі зваротны характар і былі правакаваныя ўзросшай вярбовачнай актыўнасцю спецслужбаў Украіны ў стаўленні да расійскіх грамадзян, паведамляе цэнтр грамадскіх сувязей ФСБ РФ. Не выключана, што шпіёнскі скандал — гэта адна з дамашніх перадвыбарных загатовак, каб збіць з панталыку выбаршчыкаў.

Леанід ТУГАРЫН.

СУСВЕТНАЯ ЭКАНОМІКА ВЫХОДЗІЦЬ З РЭЦЭСІІ: ЧАС НАВЯРСТАЦЬ УПУШЧАНАЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Шэраг прынятых рашэнняў датычыліся лібералізацыі эканамічных адносінаў у краіне, якія былі накіраваныя на ліквідацыю лішніх адміністрацыйных бар'ераў і паляпшэнне ў цэлым бізнэс-клімату. Напрыклад, у краіне істотна скарацілася колькасць ліцэнзуемых відаў дзейнасці і тэрмінаў атрымання ліцэнзій для пачатку і вядзення бізнэсу.

Дзякуючы гэтым і іншым захадам летась быў забяспечаны рост вытворчасці ў такіх асноўных галінах, як сельская гаспадарка, будаўніцтва, гандаль і грамадскае харчаванне, удалося не дапусціць павелічэння беспрацоўя і не даць раскруціцца інфляцыі. Спажывецкія цэны ў 2009 годзе, адзначыў кіраўнік Урада, выраслі на 10,1 працэнта, што нават ніжэй дакрызіснага ўзроўню, калі ў тым жа 2008 годзе інфляцыя складала 13,3 працэнта. Колькасць занятых у эканоміцы краіны захавалася на ўзроўні 4,6 мільёна беларусаў, рэальныя грашовыя даходы выраслі на 2,9 працэнта. «Ва ўсім свеце крызіс прывёў да зніжэння інвестыцыйнай актыўнасці, мы ж забяспечылі, хоць і не вельмі высокія (плюс 108 працэнтаў да ўзроўню 2008 года), але ўсё ж такі ўпэўненыя тэмпы развіцця інвестыцыйнай дзейнасці ў краіне», — дадаў прэм'ер.

Разам з тым, некаторыя міністэрствы і ведамствы знізілі аб'ёмы інвестыцый у асноўны капітал. Перш за ўсё, гэта Мінпрам, які спрацаваў усяго на ўзроўні 86 працэнтаў у параўнанні з мінулым годам, Мінгандаль — 83 працэнтаў, Мінтранс — 97. Недастатковым назваў прэм'ер і аб'ём інвестыцый у эканоміку малых і сярэдніх гарадскіх паселішчаў, таму што летась у іх выкарыстана толькі 17,5 працэнта ўсяго аб'ёму інвестыцый у асноўны капітал у цэлым па абласцях. Ніжэй за сярэдні паказчык у Віцебскай вобласці — 14 працэнтаў, у Гомельскай — 16,6, у Мінскай — 13,5. У выніку летась не выкананыя шматлікія паказчыкі развіцця малых і сярэдніх паселішчаў, а па шэрагу гарадоў дапушчана іх зніжэнне. Сяргей Сідорскі запэўніў, што сёлета ў такіх гарадах Урад узмоцніць сваю прысутнасць, перш за ўсё фінансавую і інвестыцыйную.

Сур'ёзнай праблемай мінулага года сталі запасы гатовай прадукцыі на складах. Праўда, у другім паўгоддзі ўдалося пераламаць у цэлым гэтую сітуацыю і знізіць запасы да 67 працэнтаў да сярэднямесячнага аб'ёму вытворчасці. Аднак Урад хвалюе тое, што запасы прадукцыі на складах у цэлым складаюць 5,5 трыльёна рублёў, а гэта абаротныя сродкі прадпрыемстваў. Востра стаіць гэтая праблема ў Мінпрама, які летась амаль удвая перавысіў устаноўлены Урадам нарматыў запасаў гатовай прадукцыі. «Знізіўшы яго ў другім паўгоддзі, прадпрыемствы міністэрства зноў пачалі нарошчваць запасы ў студзені», — заўважыў прэм'ер.

На жаль, не ўдалося летась спыніць і рост адмоўнага сальда таварамі і паслугамі, якое павялічылася да 4,8 мільярда долараў па выніках 11 месяцаў пры прагнозе мінус 1,5 мільярда долараў па годзе. Пры гэтым, лічыць Сяргей Сідорскі, экспартныя магчымасці прадпрыемстваў былі выкарыстаныя не поўнасцю. Так, у Мінпраме экспарт прадукцыі за 11 месяцаў склаў 49 працэнтаў да аналагічнага леташняга перыяду, Мінархітэктуры ўсяго 52 працэнты экспартавала за межы краіны. Аднак гэты год, паводле слоў Сяргея Сідорскага, павінен стаць годам, які дасць значнае нарошчванне экспартнага патэнцыялу беларускіх прадпрыемстваў, «адпаведныя стратэгіі прынятыя, — дадаў ён, — і гэтыя пытанні мы будзем сёння абмяркоўваць».

Асаблівую ўвагу прэм'ер звярнуў на пагаршэнне фінансавых паказчыкаў працы прадпрыемстваў. Паводле агучанай інфармацыі, сума стратаў вырасла больш як у два разы і дасягнула 1,3 трыльёна рублёў. Найбольш складанае становішча ў Мінпраме, дзе ўдзельная вага стратных арганізацый складае амаль 30 працэнтаў, у Мінсельгасхарча — 29,3 працэнта, канцэрнах «Беллегпрам» — 32 працэнты і «Беллеспаперапрам» — 32,4. Сума страт па прамысловых прадпрыемствах Мінпрама вырасла ў 5 разоў, канцэрна «Беллеспаперапрам» — у тры разы, канцэрна «Белхарчпрам» — у два.

У сувязі з гэтым Сяргей Сідорскі адзначыў, што «фінансавыя пытанні становяцца важнейшымі пытаннямі развіцця эканомікі, таму што сёлета мы павінны значна дадаць у аб'ёмах прамысловай вытворчасці». Звярнуў ён увагу і на тое, што Урад не зможа падтрымліваць у дадатковай меры тыя прадпрыемствы, якія не будуць працаваць фінансава стабільна на ўнутраным і знешніх рынках.

У сваю чаргу першы намеснік **прэм'ер-міністра Беларусі Уладзімір СЯМАШКА** паведаміў, што летась многім прадпрыемствам была аказаная сур'ёзная падтрымка дзяржавы ў розных формах, аднак выдзеленыя сродкі не ўсюды выкарыстоўваліся эфектыўна. Таму сёлета ўмовы дзяржаўнай падтрымкі будуць змененыя, выдзяляцца яна будзе пад высокаэфектыўныя інавацыйныя праекты. Сусветная эканоміка выходзіць з рэцэсіі, таму важным становіцца інавацыйнае развіццё, канкурэнтаздольнасць прадукцыі. Як заўважыў Уладзімір Сямашка, летась гэтыя напрамкі таксама былі прыярытэтнымі, аднак сусветны крызіс звузіў магчымасці для іх рэалізацыі, і цяпер трэба нагнаць упушчанае.

Першы намеснік прэм'ер-міністра падкрэсліў таксама неабходнасць кардынальнага ўзмацнення ў гэтым годзе работы па прыцягненні замежных інвестыцый у Беларусь. Ён канстатаваў, што прытоку замежных інвестыцый, якога чакалі летась, не адбылося: у структуры ўсіх інвестыцый яны склалі 1,4 працэнта і зменшыліся ў параўнанні з 2008 годам (1,7 працэнта). У першым паўгоддзі плануецца прааналізаваць ход рэалізацыі дзейных у краіне інвестпраектаў, а да 1 сакавіка неабходна дапоўніць пералік інвестыцыйных праектаў, што прадугледжаныя да рэалізацыі.

Падводзячы рысу пад вынікамі леташняга сацыяльна-эканамічнага развіцця, Уладзімір Сямашка падкрэсліў, што ў краіне ўдалося вырашыць галоўнае пытанне — прынятыя меры не дазволілі эканоміцы пагрузіцца ў хаос, захавана кіруемасць і сацыяльная стабільнасць. «Давайце таксама настойліва працаваць над вырашэннем складаных задач гэтага года», — дадаў ён, звяртаючыся да прысутных.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Антыкрызісная эканоміка

ПРАЗ БАЛКАНЫ — У ЕС

У 2010 годзе прадпрыемствы канцэрна «Белдзяржхарчпрам» плануюць павялічыць экспарт на 30 працэнтаў і наблізіцца да агульнага аб'ёму паставак прадукцыі за мяжу на суму ў паўмільярда долараў.

Сёлета ёсць намер павялічыць экспартныя пастаўкі кандытарскіх вырабаў на 20, солі — больш чым на 10 працэнтаў, малочнай прадукцыі — амаль на чвэрць, піва — удвая, алкагольнай прадукцыі — у 3,2, соладу — у 4,2, тытунёвых вырабаў — у 12 разоў. Прычым, як паведаміў старшыня канцэрна Іван Данчанка, плануецца асвоіць новыя рынкі збыту. Летась пастаўкі беларускай харчовай прадукцыі рабіліся ў 45 краін свету, сёлета, як чакаецца, гэта лічба ўзрасце — за кошт Егіпта, Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі, Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў, Карэі, Швейцарыі, Афганістана. Да таго ж будзе наладжана актыўнае супрацоўніцтва з Сербіяй, якая ў тым ліку павінна стаць «пляцоўкай» для далейшага прасоўвання ў Еўрасаюз.

Пры гэтым, падкрэсліў Іван Данчанка, для росту аб'ёмаў экспарту неабходна стварэнне новых вытворчасцяў. У цэлым інвестыцыі ў прадпрыемствы канцэрна павінны скласці каля 600 млрд рублёў. Сярод планаў на гэты год — будаўніцтва новай дражджавой вытворчасці і цэнтра лагістыкі канцэрна, вытворчасць дзіцячага харчавання ў тары Тэтра Пак на Клецкім кансервавым заводзе і Віцебскім плодаагароднінным камбінаце, вытворчасць маркоўнага соку прамога адціскання і асветленых сокаў для дзіцячага харчавання на Маларыцкім кансервава-агароднінасушыльным заводзе, павелічэнне магутнасцяў Скідальскага цукровага і Слуцкага цукрова-рафінаднага камбінатаў, працяг мадэрнізацыі лікёра-гарэлачных заводаў і піваварнага завода «Крыніца».

Сяргей ГРЫБ.

Беларусь і свет

ПАЗІТЫЎНЫ НАСТРОЙ ЕЎРАСАЮЗА

Учора ў Нацыянальным прэс-цэнтры адбылася прэс-канферэнцыя на тэму «Вынікі і перспектывы развіцця ўзаемаадносінаў паміж Беларуссю і Еўрапейскім саюзам». У размове з журналістамі ўдзельнічалі пасол Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі ў Беларусі Розмары Томас, кіраўнік прадстаўніцтва ЕС у Мінску Жан-Эрык Хольцапфель, пасол Венгрыі ў Беларусі Феранц Контра, пасол Іспаніі ў Расійскай Федэрацыі і Беларусі Хуан Антоніа Марк Пужоль.

Апошні, як прадстаўнік краіны, якая цяпер старшынствуе ў Еўрасаюзе, адзначыў, што сёння патрэбны глыбокі дыялог паміж ЕС і Беларуссю, у якіх ёсць адна агульная рыса — вялікі патэнцыял у галіне навукі і тэхналогій. На погляд пасла, новая праграма ЕС пад назвай «Усходняе партнёрства», якая была створана вясной мінулага года, — якраз той удалы фармат, у якім могуць паспяхова развівацца і прагрэсаваць адносіны паміж Беларуссю і Еўрапейскім саюзам. І хоць Іспанія знаходзіцца на поўдні Еўропы, яна, тым не менш, зацікаўлена ў пашырэнні сувязяў з нашай краінай, у першую чаргу ў рамках праграмы «Усходняе партнёрства».

На думку Розмары Томас, нягледзячы на тое, што рэалізацыя гэтай праграмы знаходзіцца ў самым пачатку, Беларусь ужо прапанавала шмат цікавых праектаў, якія сёння вывучаюцца Бруселем. Карысным таксама і перспектыўным для абодвух бакоў абяцае стаць паглыбленне стасункаў у галіне энергетыкі і некаторых іншых. Напрыклад, у сферы памежнага супрацоўніцтва. Пасол сказала, што ЕС вітае шэраг канкрэтных крокаў, зробленых апошнім часам беларускімі ўладамі. Сярод іх пачатак дыскусіі парламентам аб адмене смяротнага пакарання, адмена абмежаванняў на выезд дзяцей за мяжу на аздараўленне і шэраг іншых.

Па словах пасла Феранца Контра, Венгрыя зацікаўленая ў шматбаковых сувязях з нашай краінай. Пра гэта хутка будзе ісці размова ў час візіту ў Будапешт парламенцкай дэлегацыі Беларусі.

У час прэс-канферэнцыі з боку гасцей прагучала такая думка: Еўрапейскаму саюзу ў святле цяперашніх эканамічных і геапалітычных рэалій, звязаных з наступствамі сусветнага крызісу, важна развіваць і пашыраць супрацоўніцтва з суседзямі на Усходзе, у тым ліку і з Беларуссю.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

БАЙНЭТ: КАНТРОЛЬ? АБАРОНА!

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Гэта значыць, што плануецца збіраць звесткі ўсіх правайдараў у адзіным цэнтры апрацоўкі.

Падобная сітуацыя і з палажэннямі Указа Прэзідэнта Беларусі, што датычыцца інтэрнэт-камерцыі. Пункты 2 і 3 дакумента ў прыватнасці прадугледжваюць, што для рэалізацыі тавараў, работ, паслуг у інтэрнэце беларускія прадпрыемствы і індывідуальныя прадпрымальнікі павінны выкарыстоўваць сайты, зарэгістраваныя Мінсувязі. Рэгістрацыя ажыццяўляецца па заяўляльным прынцыпе.

Тое ж і ў Еўропе. Французскі «Закон аб свабодзе камунікацый» 2000 года прадугледжвае абавязковую рэгістрацыю ўладальнікаў усіх інтэрнэт-сайтаў краіны і адказнасць правайдараў за прадастаўленне хостынгу (паслугі па захоўванні інфармацыі) неідэнтыфікаваным карыстальнікам. Паводле закона, усе аўтары сайтаў, якія размяшчаюцца на французскіх серверах, павінны паведамляць пра свае асабістыя звесткі правайдарам да таго, як сайт з'явіцца ў сетцы.

Закон аб вяшчанні 2003 года Вялікабрытаніі прадугледжвае абвяшчальны парадак аб намеры ўвесці ў эксплуатацыю электронную камунікацыйную сетку пры ўмове адпаведнасці шэрагу рэгулятыўных патрабаванняў. Парушальнікі гэтай нормы караюцца штрафам да 20 тыс. долараў. У выпадку неаднаразовых парушэнняў патрабаванняў закона можа быць прынята рашэнне аб прыпыненні дзейнасці гэтай сістэмы.

У Іспаніі кожны камерцыйны сайт павінен рэгістравацца як крама. Некамерцыйным сайтам рэгістрацыя не патрэбна, аднак іх уладальнікі павінны размяшчаць на старонках сваё імя, адрас і персанальны ідэнтыфікацыйны нумар.

Акрамя таго, нядаўна прыняты закон таксама патрабуе ад правайдараў блакаваць доступ да замежных сайтаў, калі на іх утрымоўваецца інфармацыя, якая пагражае нацыянальнай бяспецы Іспаніі.

У Паўднёвай Карэі існуе дзяржаўная сертыфікацыя ў галіне электроннай камерцыі і гукавога вяшчання.

Не выклікае непаразуменняў і пункт 7 Указа Прэзідэнта, згодна з якім дзяржаўныя органы і арганізацыі павінны атрымліваць інтэрнэт-паслугі толькі ад упаўнаважаных інтэрнэт-правайдараў.

У большасці краін свету да інтэрнэт-правайдараў, якія абслугоўваюць дзяржаўныя органы, прад'яўляюцца павышаныя патрабаванні бяспекі.

У ЗША праводзіцца мэтанакіраваная палітыка па адасабленні дзяржаўных сетак ад сетак агульнага карыстання. У прыватнасці, плануецца пабудова адмысловага дата-цэнтра коштам 1,6 млрд долараў на базе Нацыянальнай гвардыі Кэмп-Уільямс у штаце Юта. Ён павінен будзе забяспечыць функцыянаванне абароненых дзяржаўных сетак і, як мяркуецца, апрацоўваць інфармацыю, сабраную ў інтэрнэце ўсімі спецслужбамі ЗША.

Паказальны факт — толькі ў студзені 2010 года прэзідэнту ЗША дазволілі карыстацца інтэрнэтам на працоўным месцы. Ні аднаму з папярэднікаў Абамы такога дазволена не было.

У Ізраілі дзяржаўная абароненая сетка сувязі была створаная ў 1996 годзе. Для яе абслугоўвання заснавалі адмысловага інтэрнэт-правайдара, які дзейнічае ў цесным кантакце са службамі бяспекі. З гэтага часу ў Ізраілі не было ніводнай паспяховай атакі на дзяржсайты (раней колькасць спробаў у асабліва вострыя перыяды даходзіла да 100 тыс. у тыдзень).

Згодна з пунктам 8 Указа, пастаўшчыкі інтэрнэт-паслуг па запыце карыстальнікаў інтэрнэт-паслуг аказваюць паслугі па абмежаванні доступу гэтых карыстальнікаў да незаконнай інфармацыі. Пастаўшчыкі інтэрнэт-паслуг забяспечваюць фільтраванне незаконных рэсурсаў пры аказанні паслуг дзяржаўным органам і арганізацыям, арганізацыям адукацыі і культуры.

Падобнае палажэнне дзейнічае ў Аўстраліі з 2000 года. Створаная рэйтынгавая сістэма (падобная на аналагічную сістэму для кінафільмаў і камп'ютарных гульняў), класіфікуе сеткавы кантэнт па ступені яго «парнаграфічнасці». Паводле закона, інтэрнэт-правайдары абавязваюцца на працягу 24 гадзін выдаляць матэрыялы, класіфікаваныя X (Sexually Explicit) або RC (Refused Classification — дзіцячая парнаграфія, фетыш, падрабязныя інструкцыі па ўчыненні злачынстваў і гэтак далей).

У выпадку невыканання правайдарам патрабавання на яго можа быць ускладзены абавязак выплаты адмысловага штрафу, сума якога можа дасягаць 27 000 аўстралійскіх долараў за кожны дзень невыканання загада.

Інтэрнэт-правайдары Германіі павінны паказваць карыстальніку «Стоп-знак», калі ён спрабуе адкрыць старонку, патрапіўшую ў блэкліст крымінальнага бюро. Блэкліст павінен абнаўляцца штодня і тым самым «ізаляваць» крымінал.

Акрамя таго, у Германіі дзейнічае адмысловая ўрадавая арганізацыя, якая займаецца амаральнымі моладзевымі выданнямі (групамі па інтарэсах). Яна складае свой «чорны спіс».

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У Паўднёвай Карэі дзяржструктуры патрабуюць ад правайдараў блакаваць больш за 120 000 сайтаў па адмысловым спісе, а таксама ўсталяваць праграмнае забеспячэнне ў дзяржаўных бібліятэках і школах, якія даюць доступ да інтэрнэту для няпоўнагадовых. Паўднёвая Карэя таксама забараняе распаўсюджванне пірацкага праграмнага забеспячэння. Адначасова блакуецца некалькі дзясяткаў паўночна-карэйскіх сайтаў. А ў 2005 годзе па рашэнні Камітэта па інфармацыйнай этыцы быў закрыты доступ да 5 японскіх рэсурсаў, прысвечаных узаемным тэрытарыяльным прэтэнзіям Карэі і Японіі.

Добра вядомая гісторыя, калі на падставе ліста з Пентагона кампанія Google прыбрала з сэрвісу Google Earth (там размяшчаюцца падрабязныя фота большай часткі зямлі з космасу) усе малюнкі амерыканскіх ваенных базаў. Пазней прыбралі і інфармацыю аб розных аб'ектах індустрыі — такіх як ядзерныя электрастанцыі, хімічныя заводы і трубаправоды.

Шырока ўжываецца судовая практыка абмежавання доступу да сайтаў, размешчаных за мяжой. Напрыклад, у 2001 годзе на тэрыторыі Францыі было часова забароненае падключэнне да пошукавай сістэмы Yahoo. Яна давала доступ да сайтаў, на якіх з аўкцыёну прадаваліся нацысцкія памятныя рэчы, што супярэчыць французскаму заканадаўству. Падобныя судовыя рашэнні прымаліся ў Аўстраліі, Германіі (на час была заблакаваная нямецкая версія «Вікіпедыі»), Аргенціне...

У ЗША, Германіі, Італіі, Паўднёвай Карэі, шэрагу еўрапейскіх краін дзейнічаюць заканадаўчыя абмежаванні (аж да поўнай забароны) на розныя віды азартных гульняў у інтэрнэце (у тым ліку «інтэрнэт-казіно», таталізатары і інш.).

У лістападзе 2006 года найбуйнейшымі правайдарамі Канады запушчаны праект «Cleanfeed». Ён створаны «для абароны кліентаў пры выпадковым наведванні замежных вэб-сайтаў, якія ўтрымоўваюць порнавыявы дзяцей, сэксуальны гвалт і якія знаходзяцца за межамі юрысдыкцыі канадскай юрыдычнай улады». Па скаргах ад канадцаў аналітыкі абавязаныя ацаніць атрыманую інфармацыю. Калі сайт будзе прызнаны «незаконным» па меркаванні двух аналітыкаў, ён можа быць дададзены ў блакаваны спіс.

У Ісландыі (пасля таго як у 2005 годзе за наведванне рэсурсаў з дзіцячай парнаграфіяй былі асуджаныя каля 200 чалавек) каля 70 працэнтаў сем'яў добраахвотна ўсталявалі ў сябе дома адмысловыя фільтры, якія абараняюць доступ да дзіцячай парнаграфіі.

У Японіі шырока выкарыстоўваюцца фільтруючыя праграмы. Асабліва ў школах, офісах і грамадскіх бібліятэках. У краіне выкарыстоўваюцца кантэнтныя фільтры, распрацаваныя ў ЗША. Але таксама распрацаваны нацыянальны праграмны прадукт, стварэнне якога фінансавалася японскім урадам. З 2005 года функцыі маніторынгу незаконнай актыўнасці ў інтэрнэце ажыццяўляюць адмысловыя дзяржаўныя службы. Урад таксама мае намер заахвоціць кампаніі, якія спецыялізуюцца на распрацоўцы кантэнт-фільтраў, здольных абараніць неакрэплыя розумы ад адмоўнага ўплыву Сеткі.

Заканадаўства Ізраіля абавязвае ўсіх правайдараў усталёўваць кліентам адмысловыя фільтры, якія адсякаюць доступ на «непажаданыя» сайты (анлайн-казіно, порнасайты і сайты, што прапагандуюць гвалт). Спіс падобных рэсурсаў і вызначэнне метадаў іх фільтравання вызначае Міністэрства сувязі.

Адразу пасля тэрарыстычнай атакі 11 верасня 2001 года ФБР ЗША ўзмацніла назіранне за тэлекамунікацыйнымі аб'ектамі. Праз некалькі гадзін пасля трагедыі з мэтай пошуку тэрарыстаў агенты ФБР звязаліся з кампаніямі правайдарамі і прапанавалі ўсталяваць на паштовых серверах кампаній адмысловае праграмнае забеспячэнне, якое дазваляе перахопліваць электронную пошту і скануе ўвесь паштовы трафік у пошуках падазроных імёнаў або словазлучэнняў...

Сяргей АЛЯКСАНДРАЎ.

(Заканчэнне будзе.)

Абзац

◢ **Нацыянальная авіякампанія «Белавія» павялічыць колькасць рэйсаў у Італію. З 30 мая частата палётаў будзе складаць 8 рэйсаў на тыдзень, што дасць больш магчымасцяў планаваць свае падарожжы як прамымі рэйсамі, так і транзітнымі праз аэрапорты Мінска, Рыма ці Мілана.**

◢ Пад цяжарам снегу абваліліся дахі цялятнікаў у Смаргонскім і Воранаўскім раёнах. У першым выпадку плошча абвалу склала 720 кв.м (памяшканне пабудаванае ў 1960 г.), у другім — 240 кв. м (цялятнік 1970 года пабудовы). Цялят у абодвух выпадках эвакуявалі, людзі таксама не пацярпелі.

◢ **Былы начальнік Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС прыгавораны судом Партызанскага раёна да 9 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці, паведамілі БЕЛТА ў гарадской пракуратуры. Палкоўнік унутранай службы быў затрыманы супрацоўнікамі КДБ у канцы мая мінулага года ў момант атрымання хабару ў памеры $2,8 тыс. Грошы перадаваліся за спрыяльнае вырашэнне пытання, звязанага з выдачай камерцыйнай структуры Мінска дазволу на размяшчэнне склада ў памяшканні, што не адпавядала патрабаванням пажарнай бяспекі. Абвінавачаны падаў касацыйную скаргу ў гарадскі суд.**

◢ У Гродне ратавальнікам з-за пажару давялося эвакуяваць з інтэрната 75 навучэнцаў каледжа. Прычынай пажару ў інтэрнаце Гродзенскага прафесійна-тэхнічнага каледжа прыборабудавання стала ўзгаранне ў смеццеправодзе. З-за моцнага задымлення ратавальнікам давялося эвакуяваць жыльцоў з пятага па дзявяты паверхі будынка. Акрамя таго, пажарнымі выратаваны 19-гадовы навучэнец, які спаў у гэты час у зачыненым пакоі.

◢ **У Дуброўне спрэчка паміж двума вартаўнікамі закончылася смерцю аднаго з іх. Забойства калегі вартаўнік паспрабаваў схаваць з дапамогай падпалу вартавога памяшкання, аднак выратавальнікі, якіх выклікалі на месца здарэння, патушылі полымя і знайшлі труп мужчыны са звязанымі рукамі. Прычыну свайго ўчынку 56-гадовы мужчына патлумачыў пастаяннымі спазненнямі і ўжываннем алкаголю сваім напарнікам на працоўным месцы. «Выхаваўчая работа» на гэты раз закончылася трагедыяй. Заведзена крымінальная справа.**

Поўны абзац

◢ У Токіа чатырохгадовая дзяўчынка звалілася з балкона 8-га паверха жылога дома, праляцела да зямлі 21 метр, аднак абышлося толькі драпінай на падбародку. Дзяўчынка гуляла на балконе сваёй кватэры. Праз некаторы час яе 30-гадовая маці выявіла, што дачка знікла. Жанчына з жахам паглядзела ўніз і ўбачыла сваё дзіця, якое з плачам ішло па сцяжынцы ля дома. Па меркаванні паліцыі, дзяўчынка звалілася на дрэва, што стаяла побач з домам, і яго галіны выступілі ў ролі амартызатара.

◢ **Інданезійская тытунёвая кампанія Nojorono Tobacco Indonesia (NTI) узяла на сябе выдаткі па лячэнні мужчыны, які пацярпеў ад цыгарэты, што выбухнула ў яго роце. 31-гадовы Андзі Сусанта пазбавіўся шасці зубоў у выніку выбуху цыгарэты. Акрамя таго, яму на твар наклалі больш як 50 швоў. Напалову выкураная цыгарэта выбухнула ў яго ў роце, калі ён ехаў на матацыкле на працу. Інданезіец не заўважыў нічога незвычайнага ў смаку, паху або знешнім выглядзе цыгарэты. Ён сцвярджае, што ў момант выбуху ў яго ў роце не было іншых прадметаў. Паліцэйскія забралі для даследавання недакурак, шлем, адзенне мужчыны і яго запальнічку. Акрамя таго, яны праверылі бензабак матацыкла на прадмет уцечкі гаручага, але пакуль не знайшлі нічога падазронага. Прадстаўнікі тытунёвай кампаніі ўжо заплацілі Сусанту пяць мільёнаў інданезійскіх рупій (крыху больш за 520 долараў ЗША), і гатовыя абмяркоўваць далейшае аказанне матэрыяльнай дапамогі. Сам Сусанта сцвярджае, што пасля здарэння кіне курыць.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ВЫРАТАВАНЫЯ «ГАЛАСІСТЫМ» ПРЫБОРАМ

У вёсцы Гарадок Маладзечанскага раёна аўтаномны пажарны апавяшчальнік выратаваў жыцці двум жанчынам. Як мяркуецца, прычынай пажару стала трэшчына ў коміне. Бліжэй да апоўначы жанчыны пачулі гук прыбора і паспелі выйсці з дома, які гарэў.

Як паведаміла прэс-сакратар Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Настасся Клебан, нядаўна з'явілася распараджэнне Мінаблвыканкама аб выдзяленні 155 мільёнаў рублёў з рэзервовага фонду на набыццё і ўстаноўку аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў у дамах адзінока пражываючых грамадзян, а таксама людзей пажылога ўзросту.

За мінулы год у Мінскай вобласці ў домаўладаннях грамадзян было ўстаноўлена 45 321 такі прыбор. У 16 раёнах яны аб'яднаныя ў агульную сетку, якая дазваляе даведвацца пра пажар у суседняй кватэры. Дарэчы, з 2002 года на Міншчыне зафіксаваныя 92 выпадкі спрацоўкі аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў на пажарах, дзякуючы чаму былі выратаваны больш за 100 жыццяў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
18 февраля 2010 года

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже двухэтажного кирпичного здания с инвентарным номером 500/С-17147 общей площадью 374,2 кв. м, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Ангарская, д. 5, корп. 6.

Начальная цена – 914 417 100 белорусских рублей. Площадь земельного участка 0,0739 га.

На продаваемое здание обращено взыскание в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней и примененных экономических санкций.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток в размере 90 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона. Аукцион состоится **18 февраля 2010 года** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 03.02.2010 по 16.02.2010** включительно в рабочие дни с 09.00 до 18.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефон для справок: (017) 227 48 36.
Сайт в интернете: www.mgcn.by

УВЕДОМЛЕНИЕ
О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОАО «СТАРАЯ ФАБРИКА»

Наблюдательный совет ОАО «Старая фабрика» извещает акционеров Общества о проведении очередного общего собрания акционеров.

Собрание состоится 05 марта 2010 года в 10 часов 00 минут в помещении Общества по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 19.

Повестка дня:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2009 году.
2. Утверждение бухгалтерского баланса и направлений использования чистой прибыли за 2009 год. Утверждение дивидендов за 2009 год.
3. Утверждение направления использования чистой прибыли, которая будет получена в 2010 году.
4. Отчет Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии о работе в 2009 году.
5. Утверждение условий материального вознаграждения членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
6. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
7. Утверждение регламента работы ОАО с реестром владельцев ценных бумаг.

Регистрация участников собрания будет проводиться в день проведения собрания с 9.30 до 10.00.

Акционерам необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность; представителю акционера — доверенность и документ, удостоверяющий личность.

УНП 100640022. Наблюдательный совет ОАО «Старая фабрика».

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
18 февраля 2010 года

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже изолированного помещения (вспомогательное (подсобное) помещение № 1 Н общей площадью 251,14 кв. м, инвентарный номер 500/D-694957), принадлежащего ОАО «Камволь» и расположенного по адресу: г. Минск, ул. Солнечная, д. 30.

Начальная цена – 682 964 100 белорусских рублей.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток в размере 60 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Процедура проведения торгов указана в порядке проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона. Аукцион состоится **18 февраля 2010 года** в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 03.02.2010 по 16.02.2010** включительно в рабочие дни с 09.00 до 18.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 227 48 36, 227 40 22.

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
18 февраля 2010 года

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже обращенного в доход государства здания столовой, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Долгобродская, д. 17 (двухэтажное кирпичное здание общей площадью 1764 кв. м, год постройки – 1962).

Начальная цена – 3 826 462 680 белорусских рублей.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток в размере 200 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Процедура проведения торгов указана в порядке проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона. Аукцион состоится **18 февраля 2010 года** в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 03.02.2010 по 16.02.2010** включительно в рабочие дни с 09.00 до 18.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 227 48 36, 227 40 22.

Заснавальнік — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» і грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 12 ад 19 лютага 2009 г.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

3 ЛЮТАГА 2010 г. СЕРАДА № 4 (15608)

Журналіст мяняе прафесію

КАНДЫДАТЫ Ў МАДЭЛІ

Частка чацвёртая. «Скраб з абрыкосавымі костачкамі адсуньце падалей, а лепш падарыце сяброўцы»

(Працяг. Пачатак у №№ «ЧЗ» 1—3.)

КАБ разабрацца ў тонкасцях мадэльнага бізнэсу, наш спецкар Ілья ЛАПАТО пад выглядам патэнцыйнай мадэлі паступіў у адну з вядучых мадэльных школ сталіцы. Занатоўваючы свае назіранні, тры шматпакутныя месяцы ён спасцігаў мастацтва дэфіле, асновы касметыкі і фотатрэнінгу.

ПЕРШЫЯ ПАДСУМАВАННІ І НОВЫЯ ЎРАЖАННІ

— Ой, гэтыя паказы так стамляюць... Дзясяткі калекцый, а з публікі — гламур і алігархі. Толькі шопінг парадаваў. Гэта табе не «Жданы» — Маскоўскі тыдзень моды як-ніяк...

Стаўшы ў канцы залы, каб ніхто не чуў, навіны моды абмяркоўвалі... два хлопцы. Каб чуць лепш, я падышоў бліжэй. Але хлопцы трымалі раўнавагу і мяне ва ўпор не заўважалі. Уключыўшы «дурачка», смехам-жартам далучыўся да размовы. Аднаго хлапца звалі Саша і на курсы ён ходзіць другі сезон (значыць, чацвёрты месяц). Другі хлапец — Коля. Агенцтва Максіма з ім даўно заключыла кантракт, таму сёння Коля раз'язджае па Маскоўскіх тыднях моды і экзаменам напрыканцы курсаў, у адрозненне ад нас, не абцяжараны. Ён прыходзіць на аэробіку проста так — каб форму падтрымліваць.

Жылістая інструктар Святлана, як заўсёды, была пунктуальная і верная сваім традыцыям: белыя красоўкі і магнітафон у руках. Пад ужо прывычнае «тры-чатыры» мы паўтаралі практыкаванні, якія засвоілі на працягу апошняга месяца. Наклоны, прыстаўныя крокі, бег на лыжах... Фантазія ў Святланы была багатай, і гэта ўсім падабалася — ніякіх лішніх кілаграмаў. Стэп, лясэ, прэс...

Нас ужо не дзялілі на хлапцоў і дзяўчат, гэта быў ужо нейкі «трэці пол», з якога ляпілі дэманстратараў адзення. Ніхто не звяртаў увагу на набедраныя павязкі дзяўчат, якія шчыра верылі, што прыйшлі ў шортах. Ніхто не крычаў больш на хлопцаў, якія апраналі шорты ніжэй за калена (а гэта было супраць правілаў). Нават на «пясочніцу» больш не прыкрыквалі, хаця іх ужо даўно ніхто не заўважаў. Усё роўна яны скакалі неўпапад і не пападалі ні ў адзін з рухаў — адзінкі з малых трымалі рытм.

Час ад часу на заняткі прыходзіў Максім. Ён станавіўся ззаду нас, абапіраўся на сценку і назіраў. У такія хвіліны кожны выкладваўся на ўсе сто, краем вока прыкмячаючы, ці зірнуў Максім на яго (яе) хоць раз.

За той месяц, які мы займаліся аэробікай, пра наша самаадчуванне спыталі толькі аднойчы. Гэта ўлічваючы, што практычна на кожным занятку дадаваліся новыя нагрузкі. Напрыканцы месяца Света пацікавілася: «Ці ёсць у нас людзі са спецгрупы? Калі так, то нагрузку на прэс можаце не рабіць». У мяне пасля аэробікі заўсёды шалёна скакаў ціск. Але я не падаваў выгляду, як і многія з маёй групы. Кожны даўно зразумеў: калі ты чымсьці горшы за астатніх, шанцы трапіць у агенцтва ў цябе рэзка скарачаюцца.

— Як ты робіш? Гнуцца трэба да канца — паглядзі, як раблю я, — «дапамагчы» мне вырашыў Коля. — Згінай рукі ў локцях і прагні спіну так, каб таз хіліўся назад!

Упершыню я бачыў чалавека, які падпарадкоўваўся сістэме цалкам. Калі ён адстаўляў нагу, то рабіў гэта грацыёзна, як лань на выгуле. Шыю паварочваў плаўна, як лебедзь. А выразам твару даказваў непахісную вернасць інструктару. Адзіная засада была ў тым, што большасць яго рухаў пасавала дзяўчатам, але ніяк не хлопцам. Калі рабіць усё на манер дзяўчат, то табе хутка прыклеяць эпітэт «манерны». Коля пра гэта, відаць, не ведаў.

HOME DUMAS — ЧАЛАВЕК, ЯКІ ДУМАЕ

Пра тое, што аэробіку можна філоніць, я спачатку не здагадваўся. Але працэнтаў 70 нашай мужчынскай групы аказаліся куды больш дасведчанымі — яны наведвалі толькі дэфіле, апускаючы ўсё астатняе. У нечым гэта было значна прасцей — ніякіх табе клопатаў пра шкарпэткі, шорты і палавічкі.

Таму калі мы, змораныя аэробікай, прыходзілі на дэфіле, там нас ужо чакала купка хлапцоў у джынсах, якія глядзелі на нас, як на касту шудраў.

Неўзабаве з'яўляліся і брахманы: Максім і яго памагатая. Толькі ўжо не Зоя, а іншая — Кіра. Кіра была высокая, як палка, і худая, як шчэпка. Касметыкі на яе твары было больш, чым на ўсіх нас, разам сабраных. Скруціўшы ў гульку касмыль перапаленых фарбай валасоў і насупіўшы бровы, Кіра пачала:

— У мінулы раз праходзілі «лянівы прыпынак». Спадзяюся, дома паўтарылі і мне не прыйдзецца сёння па дзесяць разоў зноў паказваць. Стартуем!

Мы рабілі крокі, час ад часу збіваючыся і не трапляючы ў лік. Кіру гэта страшэнна злавала. Максім сядзеў збоку і моўчкі назіраў за нашымі пакутамі.

— Так, я вам не Зоя! Цацкацца не стану! Хутка ўсталі! Малая, выйдзі з кустоў — і не грызі пазногці! — з кожнай хвілінай мы «падабаліся» Кіры ўсё больш. А яна нам — усе менш.

Зноў праход і зноў крык. Тут не вытрымаў ужо Максім. Вывеўшы са строю даўганогую дзяўчыну на чырвоных абцасах, ён загадаў прайсціся ёй сола перад усёй групай. Мы, уцягнуўшы жываты і выпрастаўшы спіны, ледзьве дыхалі, але голасу не падавалі.

— Ну, што ты ходзіш, як растапырка? На дыскатэцы, ці што? Прыгажунька, блін... Як прыйшла, дык вучыся. Ці думаеш, што мы цябе за прыгожыя вочкі возьмем?!

Хтосьці пазіраў на дзяўчыну з жаласцю, хтосьці спачуваў, а ў кагосьці на твары свяцілася радасць — асэнсаванне сябе лепшай, чым «растапырка», выклікала сапраўдную эйфарыю ў дзяўчат.

Бедная дзяўчына, зачырванеўшыся, трывала, ледзьве стрымліваючы слёзы. Адолеўшы ганебны праход, яна стала ў строй і ўсё пачалося па новай...

Напрыканцы Кіра зрабіла аб'яву: «Наступны раз прыходзім у халатах з поясам і гузікамі. Для хлопцаў падыдуць пінжакі, будзем вучыцца паказваць верхняе адзенне».

Стомленыя, пад пільным позіркам Максіма, мы папляліся пераапранацца. Наперадзе чакала лекцыя.

СТЫЛЬ «МІЛІТАРЫ» — ІСПАНСКІЯ НАЁМНІКІ

Мужчынская распранальня выглядае звычайна аднолькава: цесна і душна. Да таго ж, як толькі пачнеш пераапранацца, дзверы адчыняцца і з выглядам курыцы-квахтухі свой нос усуне чыя-небудзь «мамаша».

З каменным тварам, не заўважаючы нікога, акрамя свайго 6-гадовага Ігарка яна падыходзіць да сына і, дапамагаючы яму апранацца, распытвае, што мы сёння рабілі. Малое пачынае прыдумляць, як яму было цікава і як адну дзяўчынку сёння «прымусілі хадзіць адну і як смешна яна хадзіла, нібы бусліха».

Але гэтым разам у час, калі большасць хлопцаў стаяла ў адным споднім, у распранальню зайшоў... Максім. Акінуўшы нас з ног да галавы пільным позіркам, мужчына выдаў: «Ты, ты і ты. Рост?»

Ад нечаканасці, што тыкнулі на мяне, адразу свой рост я нават не ўзгадаў.

«Так, значыць, вы трое, трэба, каб сазваніліся з Вадзімам, нашым стылістам і пастрыгліся так, як ён скажа. Мне патрэбен стыль «іспанскіх наёмнікаў». Будзем глядзець, можа які толк з вас і будзе. Косця, маеш тэлефон?»

Хлопец Косця кіўнуў і ўхмыльнуўшыся, глянуў на нас.

Выходзячы, Максім паказаў на мяне і трэцяга хлопца: «А вы, каб знялі акуляры. Адвыкайце, бо па подыуме ў акулярах не ходзяць. Прыдумайце што-небудзь».

Другога акулярыка звалі Дзіма. Мы былі з ім прыблізна аднаго росту і адной камплекцыі. Дзіма вучыўся ў медыцынскім.

БІТВА ЗА ПРЫГАЖОСЦЬ

На лекцыі па касметалогіі Дзіма прапанаваў сесці разам, як ніяк, а з ім з гэтага часу мы былі ў адной лодцы. Трэці, «выбраны Максімам», на лекцыі не хадзіў. Яго, як і некаторых іншых хлапцоў, Максім сам запрасіў на курсы, таму хлопец, адпаведна да іх і ставіўся.

— Падыміце руку, хто сёння пасля дэфіле памыў рукі? — касметолаг Таццяна правярала нашую памяць. — Малайцы! А магу я цяпер убачыць, што за напіткі вы прынеслі з сабою?

Усе паднялі мінералку без газаў. Адразу было бачна, хто на мінулай лекцыі не быў — некаторыя прыйшлі з колай і фантай.

Таццяна ўсміхнулася і лекцыю пачала чамусьці з пералічэння тэлефонаў касметычных лячэбніцаў. Пасля пачала тлумачыць тэхналогію лёгкага лімфадрэнажу — для барацьбы з лёгкімі маршчынамі. Адна з дзяўчынак хуценька спяшалася ўсё запісаць.

— Дзеці, а вас бацькі дома не чакаюць? — спытала Таня ў «пясочніцы».

— Не, мама ў машыне чакае, — быў адказ.

За час лекцыі мы даведаліся, чаму далоні пахнуць кварцам і як правільна даглядаць скуру.

— З раніцы — касметычнае малачко, затым тонік (для тлустай скуры — тонік на шалфеі, календуле альбо крапіве). Дадайце ў яго некалькі кропель лімоннага соку альбо шасціпрацэнтны яблычны воцат, — раіла Таня. — Далей вазьміце сродак па догляду за вейкамі і дзённы крэм для твару. Скраб з абрыкосавымі костачкамі адсуньце падалей, гэта брыдота, падарыце яго лепш сяброўцы.

Нягледзячы на жарт, дзяўчынкі не смяяліся, быццам даўно так і зрабілі.

— Дадатковы догляд выхаднога дня: пілінг і маска.

— А што такое пілінг?

Я ўжо падумаў, што спытаў нешта страшнае, мяркуючы па колькасці дзяўчат, якія на мяне азірнуліся...

— Пілінг — глыбокае ачышчэнне скуры, сорамна пра гэта не ведаць — і зноў завяла пласцінку пра будову скуры і базальную мембрану.

Далей мы пераключыліся на тэму харчавання — Таня адкрыла страшную праўду пра эстрагены, калі мужчына ператвараецца ў жанчынападобнага хлопца з атлусценнем па жаночаму тыпу...

Скончылася лекцыя цікавай прапановай зрабіць аналіз на яйкаглісты: «І запомніце, мае даражэнькія, — выводзіла ісціну Таня. — Калі вам увесь час хочацца есці, значыць, вас там двое: зрабіце аналіз кала на яйкаглісты!..»

Ад аўтара. *Мае думкі ў той вечар цяжка было сабраць у адно цэлае. З галавы не выходзілі словы Максіма пра стыль «іспанскіх наёмнікаў» і інструкцыя Тані па лімфадрэнажу. Адчувалася нейкая перамена. І чамусьці ўжо было зразумела, наступны занятак будзе не такі, як заўсёды. Зрэшты, адчуванне мяне і сапраўды не падвяло.*

Ёсць пытанне!

ГРОШЫ ЁСЦЬ, АЛЕ ІХ НЕ БАЧНА

Плюсы і мінусы карыстання банкаўскімі карткамі

МІНУЛІ тыя часы, калі для атрымання стыпендыі ў бухгалтэрыю з вялізнай сумкай засылаўся староста групы. Менавіта ён пад подпіс выдаваў пасля грошы аднагрупнікам. Пад канец 90-х прыйшла новая сістэма: стыпендыю налічвалі ў адзін банк і трэба было выстаяць чаргу. Сёння кожны сам сабе і банк, і староста. А ўсё таму, што ў студэнтаў цяпер ёсць пластыкавыя карткі.

Наколькі зручна карыстацца сёння банкаўскай карткай? Што рабіць, калі няправільна налічылі стыпендыю і чаму ў некаторых крамах і да сёння адсутнічаюць плацежныя тэрміналы? Адказы шукаў наш спецыяльны карэспандэнт.

Банкаўская сістэма Беларусі па развіцці сістэмы банкаматаў адпавядае ўсім міжнародным стандартам: на адзін банкамат у нас прыпадае 2600 картак. Як расказаў мне **намеснік старшыні Праўлення ААТ «АСБ Беларусбанк» Сяргей ПІСАРЫК**, пытанні застаюцца толькі з тэрміналамі гандлю і сэрвісу:

— На адзін тэрмінал гандлю і сэрвісу прыпадае 390 картак, у той час як міжнародны стандарт патрабуе толькі 160. Па тых жа стандартах банкамат павінен знаходзіцца ў рэжыме абслугоўвання кліентаў 92 працэнты свайго часу. У Беларусі ж гэты паказчык дасягае 97 працэнтаў. І так на працягу апошніх трох гадоў.

Сапраўды, чаму ў адных крамах тэрміналы ёсць, а ў іншых — няма?

Як патлумачыў **вядучы інспектар аддзела інвестыцыйна-тэхнічнага развіцця Міністэрства гандлю Беларусі Аляксандр СЕЗЕНЬ**, размяшчэнне тэрміналаў, якія забяспечвалі б абслугоўванне пакупнікоў з пластыкавымі карткамі, заканадаўствам урэгулявана. Згодна з пастановай 18/1 Савета Міністраў, магчымасць аплаты банкаўскай карткай павінна быць забяспечана ў гандлёвых пунктах, плошчай ад 650 квадратных метраў, а таксама ў тых аб'ектах, гадавы тавараразварот якіх складае не менш за 15 000 базавых адзінак. Юрыдычныя асобы і ІП, гандлёвая плошча якіх меншая за 650 кв. метраў альбо мае невялікі тавараразварот, таксама могуць усталёўваць плацежныя тэрміналы. Але гэта — па жаданні.

— Усё залежыць ад імкнення саміх уласнікаў гандлю ўсталёўваць такія тэрміналы, — кажа Аляксандр Сезень. — Як паказала практыка, у суб'ектаў гаспадарання няма на сёння эканамічнай зацікаўленасці, каб гэтыя тэрміналы ўсталёўваць. Другая праблема — незацікаўленасць саміх людзей. Звычайна як: налічылі зарплату і каля банкамата кіламетровая чарга, каб зарплату адразу зняць. Людзі не бачаць сэнсу трымаць грошы на картцы. Трэцяя праблема — гэта магчымыя перагрузкі сеткі, якая забяспечвае сувязь гандлёвага аб'екта з банкам. У выніку — збоі ў рабоце сістэмы. А людзі, якія не могуць скарыстацца карткай, скардзяцца, што вінаваты гандаль.

> **Першыя банкаўскія карткі з'явіліся ў Беларусі ў 1997-м. Сёння ў краіне, паводле апошняй інфармацыі Нацбанка, выпушчана больш за 7,1 млн банкаўскіх картак. У сферы гандлю і паслуг усталявана 20 013 тэрміналаў. У сферы гандлю і грамадскага харчавання — 15 000. Лідарам па выпуску банкаўскіх картак у Беларусі з'яўляецца Беларусбанк. Ён стаў першым банкам, які перавысіў мяжу ў 4 мільёны эмісіяваных банкаўскіх картак.**

Картка — сродак універсальны, з яго дапамогай можна не толькі атрымаць стыпендыю, але і грашовы перавод, калі і бацькі таксама з'яўляюцца карыстальнікамі гэтага банка. Больш за тое, як паведамілі ў бухгалтэрыі БДУ, студэнты галоўнай ВНУ краіны нават за навучанне цяпер могуць заплаціць праз інфакіёск...

> **Міжнародныя банкаўскія карткі выкарыстоўваюцца ў міжнародных сістэмах плацяжоў. Найбольш вядомыя і папулярныя плацежныя сістэмы — Visa (Visa Electron, Visa Classic, Visa Gold, Visa Platinum) і Mastercard (Cirrus, Maestro, Mastercard Mass). Visa і Mastercard — карткі міжнароднага класа, падыходзяць для разліку ва ўсім свеце.**

Як расказала **Іна НАВУМАВА, начальнік цэнтра банкаўскіх паслуг ААТ «Белінвестбанк»**, з якім ажыццяўляе ўсе грашовыя аперацыі БДУ, выкарыстоўваць пластыкавыя карткі ва ўніверсітэце пачалі дзесяць гадоў таму:

— Усё пачыналася з праграмы пералічэння на пластыкавыя карткі зарплаты супрацоўнікам, а пасля на карткі пачалі налічваць і стыпендыі студэнтам. Сумеснымі намаганнямі з БДУ мы дабіліся магчымасці плаціць за навучанне і праз інфакіёскі. У хуткім часе праз інфакіёск можна будзе заплаціць за інтэрнат, студэнцкі білет і заліковую кніжку.

Паводле слоў Іны Навумавай, на сёння па краіне ідзе паступовы працэс пераходу да картак «БелКартМ».

— Супрацоўнікі і студэнты БДУ такімі карткамі будуць забяспечаны бясплатна, карткамі Visa можна будзе карыстацца паралельна. У хуткім часе першакурснікі пры паступленні будуць атрымліваць ужо не адну, а дзве карткі: БелКартМ і Visa. Рахунак у студэнта адзін, але картак да рахунка прывязана дзве. БелкартМ падыдзе для разлікаў у Беларусі, Visa — тып універсальны, спатрэбіцца для паездак за мяжу. Гэта дасць магчымасць студэнту выбіраць, якой карткай ён будзе расплачвацца ў пэўнай краме.

— У БДУ пластыкавымі карткамі карыстаюцца каля 8 тысяч студэнтаў і яшчэ 5,5 тысячы супрацоўнікаў, — кажа **намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення бухгалтарскага ўліку БДУ Людміла ФУРСЕВІЧ**. — Большасць разлікаў ажыццяўляюцца па безнаяўнай форме. Таму ад такога азначэння, як «каса», мы ўжо даўно адышлі.

Асноўны недахоп банкаўскіх картак — гэта немагчымасць убачыць непасрэдна, колькі грошай у цябе засталося. Атрымліваецца, што грошы ў цябе і ёсць, і няма адначасова. Некаторыя студэнты наракаюць і на тое, што сума налічаных грошай часам змяняецца, а так як грошы налічваюцца па безнаяўнай форме, то ты і не ведаеш, колькі канкрэтна павінен атрымоўваць.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Па ўсіх пытаннях наконт стыпендыі, як раіць **начальнік галоўнага ўпраўлення бухгалтарскага ўліку і фінансаў, галоўны бухгалтар БДУ Таццяна КАЎШЭВІЧ**, варта спачатку звярнуцца ў дэканат, калі пытанне не вырашыцца там, можна смела ісці ў бухгалтэрыю.

А што рабіць, калі затрымалі стыпендыю?

— Стыпендыі ў нас ніколі не затрымліваюцца, — супакойвае **начальнік аддзела матэрыяльнага забеспячэння навучэнцаў БДУ Вольга АЛЯКСЕЙЧЫКАВА**. — Выплаты пачынаюцца з 21-га дня кожнага месяца. Іншая рэч, што сродкі на картку паступаюць на працягу дня. Выплаты ў кожнага факультэта адбываюцца па-свойму. У нас дзейнічае сістэма, згодна з якой, усе факультэты падзеленыя на пяць дзён тыдня, у залежнасці ад гэтага студэнты розных факультэтаў атрымліваюць стыпендыю ў розныя дні.

> **БелКартМ — нацыянальная плацежная сістэма Беларусі, карткай гэтага тыпу можна карыстацца толькі на тэрыторыі Беларусі**

— Увогуле з боку бухгалтэрыі ніякіх затрымак быць не можа, — дадае **галоўны бухгалтар БДУ Таццяна КАЎШЭВІЧ**. — Гэта бюджэтныя сродкі, і яны не могуць быць затрыманыя. Іншая рэч — калі ўзнікаюць збоі ў працы самой камп'ютарнай сістэмы, бо пералічэнне стыпендый — працэс камп'ютарызаваны. Але такія выпадкі амаль адзінкавыя.

«Студэнтам цяпер добра, — кажа мая знаёмая, якая скончыла ўніверсітэт у 80-я. Ніякіх табе чэргаў, ніякіх табе старастаў. Сам сабе пан».

Гэта сапраўды так. Толькі калі студэнта не зацікавіць, ён і далей будзе ўзгадваць пра картку толькі ў дзень стыпендыі. Нядаўна размаўляў з дзяўчынай-першакурсніцай, якая выказала геніяльную думку: «Падумаеш, картка. Што мне на яе, глядзець? Вось калі б па безнаяўным разліку ў крамах рабіліся зніжкі, я па-іншаму на яе глядзела б. Як на вялікую каштоўнасць». Не ведаю, наколькі рацыянальнай можа быць такая прапанова, але падумаць тут ёсць над чым.

Ілья ЛАПАТО.

КАРЫСНА ВЕДАЦЬ:

1. Пры карыстанні банкаматам, старайцеся стаяць як мага бліжэй да банкамата, а ПІН-код уводзіць сярэднім пальцам рукі, закрываючы такім чынам астатнімі пальцамі клавіятуру.

2. Калі вашу картку банкамат так і не вярнуў, неабходна, не адыходзячы ад банкамата (інфакіёска), адразу яе заблакаваць. Калі вы карыстальнік SMS-банкінгу альбо М-банкінгу, то зрабіць гэта можна праз мабільны тэлефон. Таксама можна пазваніць у кругласутачную сэрвісную службу ААТ «Банкаўскі працэсінгавы цэнтр» па тэлефоне 8 (017) 299 25 26.

3. Пры блакіроўцы карткі вам неабходна паведаміць сваё імя, прозвішча, назву банка, нумар карткі і слова-пароль.

Школа юнкараў

Адзінокае сэрца хутчэй астывае

Ехаў у метро на курсы па падрыхтоўцы да паступлення ў Інстытут журналістыкі. Выйшаў на станцыі метро «Інстытут культуры», рушыў да выхаду. Вакол мітуслівыя людзі кудысьці спяшаюцца па сваіх патрэбах, і сярод гэтай хаатычнай карціны выдзеліўся адзін стары, які стаяў і нешта прадаваў. Набліжаючыся да яго, я ўсё лепш бачыў яго знешнасць: стары быў ростам, можа, метр пяцьдзясят, шчупленькі, худзенькі, ногі падціснутыя адна да адной ад холаду. Я не змог прайсці міма і вырашыў да яго падысці.

— Прывітанне, я Сяргей. Дазвольце пацікавіцца, а што вы тут прадаяце?

— Прывітанне, а я Адам. Прадаю рукавічкі, звязаныя нябожчыцай-жонкай.

— А з якой мэтай? Вам не хапае пенсіі на жыццё?

— Ды не тое што не хапае. Проста на пенсіі рабіць няма чаго, вось і распрадаю рэчы. Ну і яшчэ, зразумела, каб зарабіць крыху.

— Можна даведацца, а колькі вам гадоў, ці дапамагае вам дзяржава?

— Мне восемдзясят чатыры. Дзяржава плаціць пенсію, аднаму хапае. Сын часта прыязджае, хоча, каб з ім паехаў у Іркуцк. Але я адмаўляюся, таму што тут добра. Праўда, бывае часам адзінока таму, што жыву адзін.

— Вам не холадна тут стаяць увесь дзень?

— Не, я ў шкарпэтках вязаных (*усміхнуўся*). Так што мне не холадна.

...Я адыходзіў і думаў: а што са мной будзе ў старасці? Дзеці раз'едуцца па свеце, і я застануся адзін. Адзінота ў старасці непазбежная. Магчыма і ёсць у гэтым штосьці добрае: застацца са сваімі думкамі, ні ад каго не залежаць, рабіць, што захочацца. Але гэтыя станоўчыя факты нельга параўнаць з тым, што ўжо не будзе каму расказаць цікавую гісторыю, прыгадаць мінулае, навучыць малодшых. З гадамі цела будзе слабець і не будзе каму дапамагчы данесці цяжкія сумкі.

А магчыма будзе інакш. Кожныя выхадныя забягуць да мяне ўнукі, залезуць на калені і будуць слухаць іх любімую казку. А ў дзень нараджэння павіснуць у мяне на шыі і картавячы прама ў вуха будуць шаптаць чароўныя словы, выбіваючы слязу радасці. Ці ж не добрая такая старасць?

Штогод у час летніх канікулаў я бываў на малой радзіме майго бацькі ў вёсцы Усохі Клічаўскага раёна. Па суседству жыла пенсіянерка Яніна Пятроўна. Трэба бачыць, як мянялася яна, калі з горада прыязджала дачка з унучкай. Бабуля не хадзіла, а лятала. Увесь дзень рухалася, нягледзячы на васьмідзесяцігадовы ўзрост. І абавязкова штосьці насіла. То збан малака, то агурочкі і клубніцы, то букет жывых кветак.

На жаль, у вёсцы адзінокіх старых больш. Часам сацыяльны работнік — адзіны чалавек, з якім яны размаўляюць на працягу тыдня. Хоць юрыдычна яны не адзінокія. У іх ёсць дзеці. Але лёс іх раскідаў па розных месцах і ў асноўным па гарадах. Пажылыя людзі не хочуць абцяжарваць сваіх дзяцей. Ды і не прывыклі яны жыць у вышынных дамах. Але пабыць пару месяцаў у цёплай гарадской кватэры, калі на вуліцы зіма і люты мароз, яны, безумоўна, пагадзіліся б. Адчуўшы клопат дзяцей, бацькі пражывуць даўжэй, а значыць — і вы таксама. Не дарма ў народзе кажуць: пахаваў бацькоў, пачынай рыхтавацца і сам.

Не пакідайце сваіх родных сам-насам з часам, тэлефануйце і прыязджайце. Не забывайце тых, хто вас стварыў, выхаваў і падрыхтаваў да выхаду ў свет. Памятайце, што адзінокае сэрца хутчэй астывае.

Сяргей ЯГЕЛА,
вучань гімназіі № 20 г. Мінска.

Цьенчэн ВОБГА:

«НІКОЛІ НЕ БЫЎ ФОТАМАДЭЛЛЮ, АЛЕ ЎСЕ ПРА ГЭТА ПІШУЦЬ»

Цьенчэн Вобга — новы набытак футбольнага «Дынама» ў гэтым міжсезонні. Футбаліст перайшоў сюды з футбольнага клуба «Мінск», дзе выступаў пераважна за дубль. Не ўсе бачылі на полі 18-гадовага нападаючага, тым не менш некаторыя балельшчыкі ўжо называць яго другім Дзідье Драгба, іншыя параўноўваюць яго нават з Філіпа Індзагі. Сябры па камандзе коратка называюць яго Цьеры. Галоўны трэнер дынамаўцаў Сяргей Гурэнка па-свойму бачыць ролю гэтага футбаліста на полі: у спарынгах ён гуляе на пазіцыі цэнтральнага абаронцы. У любым выпадку, гулец з такой экзатычнай знешнасцю не можа не прыцягваць увагу.

— Цьенчэн, раскажыце пра сябе. Знешнасць і прозвішча выдаюць у вас не беларускае паходжанне...

— Так, мой тата з Камеруна, ён вучыўся ў Мінску ва ўніверсітэце. Пазнаёміўся тут з мамай. Я нарадзіўся ў Беларусі, і мяне выхавала бабуля, гэта мой самы блізкі чалавек. Бабуля і прывяла мяне ў футбольную секцыю, калі мне было сем гадоў. Маім першым трэнерам быў Максім Мікалаевіч Карповіч, потым я быў у «Змене», каля года трэніраваўся у Віктара Георгіевіча Ганчарэнкі, ён на мяне вельмі моцна паўплываў, а потым трапіў у дубль «Мінска».

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

ТАБЕ, АБІТУРЫЕНТ - 2010
СТАР. 2

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

ПРОДОЛЖАЕТ НАБОР НА ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЕ КУРСЫ ПО ПОДГОТОВКЕ К ЦЕНТРАЛИЗОВАННОМУ ТЕСТИРОВАНИЮ.

В УНИВЕРСИТЕТЕ ПРОВОДИТСЯ РЕПЕТИЦИОННОЕ ТЕСТИРОВАНИЕ.

Тел. (8 017) 227 73 89. www.bstu.unibel.by

ВНИМАНИЮ АБИТУРИЕНТОВ!
Вы можете уже попытаться стать студентом.
Открыт приём на заочную форму обучения (зимний поток).

Высшее, второе высшее образование по специальностям:
- юриспруденция;
- финансы и кредит;
- бухгалтерский учёт, анализ и аудит;
- антикризисное управление;
- экономика и управление на предприятии;
- менеджмент организации.

Преимущества обучения в аккредитованных ВУЗах:
- Выпускники ВУЗов получают ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ДИПЛОМЫ, которые имеют полную юридическую силу в РБ и признаются в других европейских государствах.
- Доступная стоимость обучения;
- Обеспечение всех студентов-заочников общежитием;
- Студенты имеют право на отсрочку от призыва на военную службу;
- Сроки подготовки специалистов в соответствии с учебными планами и госстандартами:
3,5 года на базе среднего специального профильного (техникум) и высшего образования;
6 лет на базе среднего образования;
- Вступительные испытания проходят непосредственно в ВУЗах (без предъявления ЕГЭ);
- Возможность выбора ближайшего потока: I поток – до 10 марта.

Для получения подробной информации о порядке поступления и обучения обращайтесь в «ВПО ПРОФКОНСУЛЬТАНТ»: 220004, г. Минск, ул. Коллекторная, д. 20 «А», тел.:
(017) 200 82 57, 200 63 51
GSM (029) 509 82 57, (044) 709 82 57
www.vpo.by

Свидетельство о государственной регистрации № 191170822 от 26.05.2009 г. Мингорисполкома. УНН 191170822.

«НІКОЛІ НЕ БЫЎ ФОТАМАДЭЛЛЮ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— І вы не здымаліся ў рэкламе вядомага беларускага вытворцы бялізны?

— Ніколі. Футбол займае ўвесь час. І падвучыцца яшчэ не лішнім было б. Я вучуся на другім курсе на эканамічным факультэце БДУ.

— У школе, напэўна, добра вучыліся?

— Та-ак. Фізіку не ведаю, хімію таксама. Таму і пайшоў на эканамічны — там трэба было здаць французскую і беларускую мову, ну і матэматыку.

— З такой экзатычнай знешнасцю вас, напэўна, часта прымаюць за замежніка і імкнуцца дапамагчы?

— Часам здараецца. Хоць я лічу, што знешнасць не павінна адыгрываць такую ролю.

— Дзяўчаты на вуліцах паварочваюцца вам услед?

— У Беларусі — так. За мяжой ніхто на гэта не звяртае ўвагі.

— Вы нядаўна сталі адным з навабранцаў сяміразовага чэмпіёна Беларусі. Як прынялі вас у клубе?

— Выдатна. Я і раней сябраваў з хлопцамі з «Дынама». Мы пазнаёміліся яшчэ ў юнацкай зборнай.

— Як вы даведаліся, што будзеце выступаць за бела-блакітных?

— Мне патэлефанавалі і запрасілі. Доўга над такім запрашэннем не раздумваюць.

— Як будзе называцца ваша будучая прафесія?

— Футбаліст.

— Ды я не пра тое. Вы ж вучыцеся на эканамічным факультэце...

— А-а... Эканаміст-менеджар. Праўда зараз, пакуль мы былі на зборах у Лагойску з камандай, у мяне была сесія. Ні на адзін экзамен я так і не з'явіўся. А зараз з'язджаем на зборы на Кіпр. Потым прыйдзецца даганяць.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

ПАТЭНТНЫЯ СПРАВЫ

Студэнт БДУ Дзіма Шчагрыкевіч яшчэ ў школьныя гады займаўся даследаваннямі водных варонак. У ліцэі са сваімі сябрамі яны занялі першае месца на міжнароднай навуковай канферэнцыі школьнікаў. Ва ўніверсітэце яго выкладчык сказаў, што хлопцы зрабілі адкрыццё...

Аднак запатэнтаваць сваё вынаходніцтва Дзіма пакуль не можа. Як паведамілі мне ў Нацыянальным цэнтры інтэлектуальнай уласнасці, ідэі і адкрыцці не патэнтуюцца.

«Лятаючы бранявік»

— Адкрыццё — гэта тое, што было ў прыродзе, але чалавек гэта заўважыў, «знайшоў», — расказвае кансультант цэнтра Людміла Шах. — Але на базе таго, што ён знайшоў, можа быць прыдумана, напрыклад, нейкая прылада, вось яна і патэнтуецца.

Каб ваша вынаходніцтва было запатэнтаваным, яно абавязкова павінна адпавядаць некалькім крытэрыям. Першы крытэрый — навізна. Прычым сусветная. А гэта значыць, што да вас яго ў свеце ніхто не прыдумаў. Калі ж ужо існуе такое вынаходніцтва, патэнта вы не атрымаеце. Другі крытэрый — прамысловая прымянняльнасць: што вынаходніцтва можа быць прыменена ў вытворчасці.

— Гэты крытэрый вельмі важны, — расказвае Людміла Шах, — бо часам і на «вечны рухавік» прэтэндуюць. Памятаю, калі я яшчэ працавала экспертам у папярэдняй экспертызе, адзін дзядуля даслаў заяўку на «лятаючы бранявік». Гэта была пласціна, у якую быў забіты звычайны загнуты цвік. Праз яго перакінута вяровачка, а да абодвух яе канцоў прывязаныя былі звычайныя вёдры з вадой. Уся гэтая канструкцыя была апушчана ў бочку. І дзядуля вырашыў, што адзін раз ён націсне на вядро — яно хітнецца, а далей вёдры ўжо будуць рухацца самі. А так як усё будзе рухацца, бочка будзе лятаць. Тут элементарна парушэнні закона энергіі.

Калі ў прамысловасці ваша вынаходніцтва прымяніць нельга, то патэнта таксама не атрымаць. Яшчэ адзін немалаважны параметр — вынаходніцкі ўзровень. Ён азначае, што вынаходніцтву недастаткова проста не паўтараць ужо вядомыя тэхнічныя рашэнні. Яно павінна рабіць істотны ўнёсак у існуючы ўзровень тэхнікі. Вынаходніцтвам не можа быць названа хоць і новае, але цалкам відавочнае рашэнне. Напрыклад, каб атрымаць пераносны станок, вы вырашылі зрабіць яго з лёгкага металу. Відавочна, што калі нейкую прыладу трэба пераносіць з сабой, яна павінна быць зроблена з лёгкага матэрыялу. У гэтым выпадку няма вынаходніцкага ўзроўню. Патэнт не выдаецца. Таму што гэта відавочнае рашэнне.

> **У 2009 годзе ў Беларусі было зарэгістравана 1297 новых патэнтаў на вынаходніцтвы, 1119 патэнтаў на карысныя мадэлі і 230 патэнтаў на прамысловы ўзор.**

Дызайн таксама можна патэнтаваць

У Беларусі можна атрымаць патэнт на вынаходніцтва (тэхналогія, прылада, рэчыва, прымяненне, біятэхналагічны прадукт). Напрыклад, спосаб атрымання лекаў, які будзе ўключаць перамешванне кампанентаў і г.д. Тэрмін дзейнасці патэнта на вынаходніцтва — 20 гадоў.

Патэнт можна атрымліваць і на карысную мадэль. Напрыклад, прыдумалі вы, што электрачайнік не павінен быць толькі металічным са спіралямі на дне, і зрабілі яго пластыкавым. Вось гэтую палепшаную мадэль вы і можаце запатэнтаваць. Для атрымання патэнта на карысную мадэль існуе толькі два крытэрыі — навізна і прамысловая прымяняльнасць. Вынаходніцкі ўзровень не патрабуецца. Патэнт выдаецца пад адказнасць заяўніка. Калі нехта заўважыць, што падобная мадэль ужо была, то патэнт можа быць ануляваны. А тэрмін яго дзейнасці — пяць гадоў.

Можна таксама запатэнтаваць і прамысловыя ўзоры, а прасцей кажучы, дызайн якой-небудзь прылады.

— Гэта не вынаходніцтва, а мастацка-канструктарскае рашэнне, якое вызначае знешні выгляд мадэлі, — тлумачыць Людміла Леанідаўна. — Выдаючы патэнт на прамысловы ўзор, мы толькі правяраем, ці правільна аформлена заяўка. Калі высветліцца, што дызайн такі вядомы, то патэнт таксама можна абскардзіць.

Беларускі патэнт — 157 тысяч рублёў, амерыканскі — каля 20 тыс. долараў

— Да нас звяртаюцца, каб атрымаць беларускі патэнт, — расказвае Людміла Леанідаўна. — Ён будзе дзейнічаць толькі на нашай тэрыторыі. Калі ж палякі ці амерыканцы прачытаюць апісанне і на сваёй тэрыторыі пачнуць рабіць такое ўстройства, то яны не парушаць ніякія правы.

Каб прайсці працэдуру патэнтавання ў Беларусі, патрэбна заплаціць прыкладна 157 500 рублёў. Пасля трэба плаціць штогадовыя пошліны, пачынаючы з трэцяга года дзеяння патэнта на вынаходніцтва, для яго падтрымання. Сума складае прыкладна 17 500 рублёў у год. Калі 20-гадовы тэрмін пройдзе, то патэнт губляе сваю сілу, усе могуць ім скарыстацца і ніякіх пошлін на падтрыманне плаціць не трэба.

Можна таксама падаць заяўку на выдачу патэнта ў любую краіну, пры ўмове, што адпавядае крытэрыям, пра якія мы казалі вышэй (у прынцыпе, аднолькавыя крытэрыі). Ёсць чатыры рэгіянальныя канвенцыі, зарэгістраваўшыся ў якіх можна атрымаць патэнт у некалькіх краінах — еўрапейская, еўразійская і дзве афрыканскія.

— Спынімся на еўразійскай патэнтнай канвенцыі. Сюды ўваходзяць былыя дзяржавы СССР, акрамя трох прыбалтыйскіх, Грузіі, Украіны і Узбекістана, — тлумачыць Людміла Шах. — І калі трэба абараніць патэнт на тэрыторыі гэтых дзевяці краін, то неабходна падаць заяўку ў еўразійскае патэнтнае бюро ў Маскву. Аналагічна аформіць заяўку і прайсці экспертызу.

Еўразійскі патэнт для Беларусі як краіны-ўдзельніцы складае прыкладна 250 долараў. Каб атрымаць амерыканскі патэнт для нашага заяўніка, трэба мець 20 тыс. долараў. Патрэбна скарыстацца паслугамі патэнтнага паверанага, таму што непасрэдна з арганізацыяй мы зносінаў мець не можам.

— Тут, праўда, ёсць адзін нюанс, — папярэджвае Людміла Леанідаўна. — Калі вы падалі заяўку ў нашай краіне, вам выдалі патэнт. А пасля вы падалі заяўку, напрыклад, у амерыканскае ведамства, то вам могуць адмовіць на падставе таго ж вашага вынаходніцтва. Таму патэнтаваць у некалькіх краінах трэба хутка. Згодна з Парыжскай канвенцыяй, на працягу 12 месяцаў з моманту падачы заяўкі ў сваёй краіне вы можаце падаць заяўку ў іншыя краіны — удзельніцы гэтай канвенцыі. І папрасіць прыярытэт роднай краіны. Калі вы накіруеце заяўку ў іншую краіну пазней за некага, але ў сваёй краіне вы зрабілі гэта раней, то перавага будзе за вамі.

Выкарыстоўваецца толькі частка ўсіх патэнтаў

— На кансультацыю да мяне прыходзяць, у асноўным, мужчыны. Шмат падаюць юрыдычныя асобы, — тлумачыць Людміла Шах. — Цяпер свет такі, што Кулібіных, такіх вось адзіночак, практычна быць не можа. Калі патрэбна вырашыць сур'ёзныя глабальныя праблемы, то працуе цэлы інстытут і тады атрымоўваюцца якасныя вынаходніцтвы.

Патэнцыйна ўсе патэнты могуць прыносіць прыбытак. Але магчымасць атрымаць патэнт і ўзамен нічога не атрымаць ёсць. Такога, каб выкарыстоўваліся ўсе запатэнтаваныя вынаходніцтвы, няма ні ў адной краіне свету. Калі выкарыстоўваецца 3 працэнты вынаходніцтваў, то гэта лічыцца выдатнай лічбай.

Цяпер Дзіма актыўна займаецца распрацоўкай спосабаў прымянення свайго вынаходніцтва. Па словах хлопца, ён абавязкова запатэнтуе вынік і пастараецца зарабіць на ім грошы.

Настасся ЗАНЬКО.

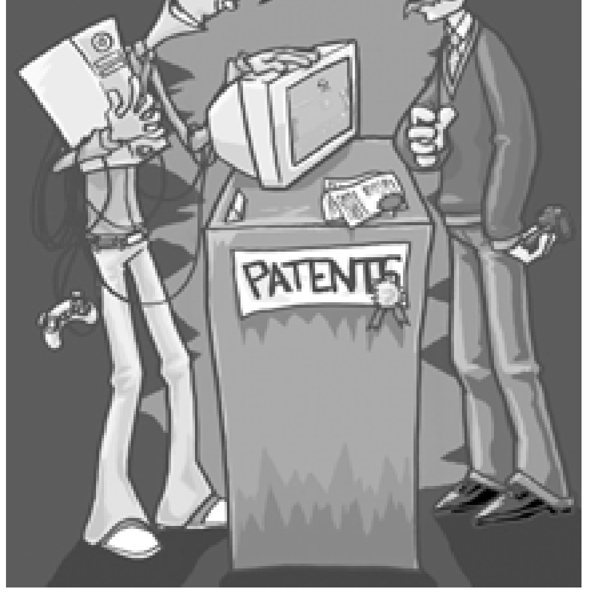

Ёсць пытанне

ЦТ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ: ПА ЯКІХ ПРАВІЛАХ АРФАГРАФІІ?

Табе, абітурыент - 2010!

— Патлумачце, калі ласка, да чаго рыхтавацца абітурыентам 2010 года? Ці не зменяцца, як гэта было летась, Правілы прыёму ў ВНУ непасрэдна напярэдадні ўступных іспытаў?

— У Міністэрстве адукацыі запэўніваюць, што ніякіх прынцыповых змяненняў у парадак прыёму ўносіць не плануецца. Усе змяненні, што рыхтуюцца, будуць мець, хутчэй, працэдурна-тэхнічны характар. Так, па выніках мінулагодняй прыёмнай кампаніі дзяржаўная камісія па кантролі за ўступнымі іспытамі звяртала ўвагу на неўрэгуляванасць правілаў падачы дакументаў у творчыя ВНУ і ССНУ на платныя месцы, а таксама на праблему апошняга дня падачы дакументаў. Колькі б абітурыентам часу ні давалі, а яны ўсё роўна штурмуюць прыёмныя камісіі ў апошні дзень падачы дакументаў. Таму падчас прыёмнай кампаніі 2010 года апошняе абнаўленне інфармацыі аб ходзе прыёму дакументаў будзе зроблена, як мяркуецца, у 15 гадзін апошняга дня падачы дакументаў, а ўваход у будынак, дзе працуе прыёмная камісія, зачыніцца ў 18 гадзін. Такім чынам тры гадзіны будуць дадзены абітурыентам на роздум і ажыццяўленне асэнсаванага выбару. Для абітурыентаў, якія будуць паступаць у ССНУ на аснове базавай адукацыі, пісьмовыя ўступныя іспыты будуць праводзіцца па цэнтралізаваных заданнях. Даручэнне распрацаваць гэтыя заданні было дадзена Рэспубліканскаму інстытуту кантролю ведаў. Будуць унесены таксама змяненні ў «Палажэнне аб парадку арганізацыі і правядзення ЦТ», у Пастанову Савета Міністраў «Аб спагнанні платы за прыём і афармленне дакументаў для ўдзелу абітурыентаў у цэнтралізаваным тэсціраванні» і ў «Інструкцыю аб парадку правядзення прафесійна-псіхалагічнай гутаркі і тэсціравання ў ВНУ». Плануецца таксама распрацаваць адзіную методыку разліку колькасці месцаў для прыёму па асобным конкурсе сельскіх абітурыентаў і гараджан пры іх паступленні ў ВНУ і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы.

— Ці захаваецца ў гэтым годзе папярэдні прафадбор пры паступленні на спецыяльнасць «правазнаўства»? І ці трэба яго праходзіць тым, хто плануе атрымліваць адукацыю на завочнай платнай форме навучання?

— У тым, што папярэдні прафадбор захаваецца, можаце не сумнявацца, праўда, у Інструкцыю аб парадку яго правядзення будуць унесеныя , як мы ўжо казалі вышэй, некаторыя карэкціроўкі. На сённяшні дзень дакладна можна казаць аб тым, што прафесійна-псіхалагічную гутарку павінны будуць прайсці ўсе абітурыенты, якія плануюць паступаць у гэтым годзе на спецыяльнасці «дзяржаўнае кіраванне», «дзяржаўнае кіраванне і права», «дзяржаўнае кіраванне і эканоміка», «міжнародныя адносіны», «міжнароднае права», «правазнаўства», «эканамічнае права», «журналістыка» (у тым ліку калі яна з'яўляецца дадатковай спецыяльнасцю), «міжнародная журналістыка» і «мытная справа». Варта мець на ўвазе, што праз папярэдні прафадбор павінны будуць прайсці ўсе, хто плануе паступаць на завочную, вячэрнюю, дыстанцыйную формы навучання, на паралельнае навучанне, на навучанне на ўмовах мэтавай падрыхтоўкі, ці атрымліваць другую і наступную вышэйшую адукацыі як за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, так і на ўмовах аплаты фізічнымі і юрыдычнымі асобамі. Не будзе залішнім таксама ведаць, што абітурыент мае права прайсці прафесійна-псіхалагічную гутарку па кожнай групе спецыяльнасцяў, напрыклад, для паступлення на спецыяльнасці «правазнаўства» і «дзяржаўнае кіраванне». Для гэтага яму трэба будзе зарэгістравацца асобна на кожную групу спецыяльнасцяў. Аднак абітурыентам катэгарычна забараняецца рэгістравацца на адну і тую ж спецыяльнасць (групу спецыяльнасцяў) у розных ВНУ. Рэгістрацыя грамадзян для ўдзелу ў гутарцы будзе весціся ў сакавіку. Абітурыенту, які падаў заяву для ўдзелу ў гутарцы, паведамяць пра месца і час правядзення гутаркі асабіста ці па пошце. Летась на праходжанне прафесійна-псіхалагічнай гутаркі зарэгістраваліся 16 тысяч 151 абітурыент. Парушылі парадак правядзення гутаркі 132 абітурыенты, якія зарэгістраваліся на адну спецыяльнасць адразу ў некалькіх ВНУ. А не прайшлі папярэдні прафадбор 103 абітурыенты, што складае 0,6 працэнта ад агульнай колькасці прэтэндэнтаў.

— Колькі балаў трэба будзе набраць на ЦТ, каб быць дапушчаным да ўдзелу ў конкурсе?

— Летась ніжняя мяжа тэставага бала была адменена, і ўсім абітурыентам, якія атрымалі на тэсціраванні адзін бал і больш, была дадзена магчымасць удзельнічаць у конкурсе. Аднак пасля прыёмнай кампаніі гучалі прапановы вярнуцца да практыкі абмежавання выдачы сертыфікатаў абітурыентам з нізкімі баламі. Праўда, арганізатары цэнтралізаванага тэсціравання гэта меркаванне не падзяляюць. У Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў упэўнены ў тым, што якасны склад паступіўшых не залежыць ад наяўнасці ці адсутнасці парога прахаднога бала. Усё роўна на ўваходзе ў ВНУ існуе канкурэнцыя, якая дазваляе паступіць на бюджэтную форму навучання толькі самым падрыхтаваным абітурыентам.

— Хацелася б даведацца, чаму за ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні трэба плаціць 16 100 рублёў за кожны прадмет, калі на рукі выдаюць толькі бланкі і лісток з заданнямі. Няўжо цяпер папера такая дарагая?

— У Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў патлумачылі, што ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні без выдачы сертыфікату — справа цалкам добраахвотная. Рыхтавацца да ўдзелу ў ЦТ можна і самастойна. Разам з тым, каб у далейшым не ўзнікала такіх непаразуменняў, трэба патлумачыць, што сума ў памеры 16 100 рублёў, якая ўносіцца за ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні, уключае плату за распрацоўку, экспертызу і тыражаванне тэставых заданняў, друкаванне бланкаў адказаў, дастаўку матэрыялаў у пункты тэсціравання і назад, апрацоўку іх вынікаў, а таксама аплату працы арганізатараў, арэнду памяшканняў у пунктах правядзення тэсціравання, падаткі і камісійныя зборы.

— Ці будуць на цэнтралізаваным тэсціраванні па беларускай мове ў 2010 годзе ўключацца заданні, што абапіраюцца на новыя правілы беларускай арфаграфіі?

— Закон «Аб правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі» ўступае ў дзеянне з 1 верасня 2010 года, таму тэставыя заданні будуць складацца без уліку новых правілаў, — запэўнілі нас арганізатары цэнтралізаванага тэсціравання.

— Падкажыце, ці можа сірата бясплатна прайсці рэпетыцыйнае тэсціраванне?

— На жаль, не можа, паколькі ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні не з'яўляецца абавязковай працэдурай, а адносіцца да платных паслуг. У РІКВ патлумачылі, што ў цэнтралізаваным тэсціраванні сіроты ўдзельнічаюць бясплатна. Гэта рэгламентавана Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб спагнанні платы за прыём і афармленне дакументаў для ўдзелу ў цэнтралізаваным тэсціраванні» ад 16 красавіка 2008 года № 565 п.1.1.2.

Падрыхтавала Надзея НІКАЛАЕВА.

ТАНЦАВАЛЬНЫ МАРАФОН БІ-БОЯЎ

Адборачны тур адкрытага чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па брэйк-дансу «Сіла двух-2010» адбыўся днямі ў Мінску.

Сумесны танцавальны праект сезона арганізавалі Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі і зборная Беларусі па брэйк-дансе. На танцпляцоўцы Палаца пазашкольнай работы «Золак» у адборачным туры чэмпіянату за выхад у фінал танцавальнага марафона змагаліся наймацнейшыя бі-боі Мінску (b-Boys — прадстаўнікі хіп-хоп культуры). Чэмпіянат «Сіла двух» стартаваў 16 студзеня ў Брэсце.

За гэты час бітвы беларускіх бі-бояў прайшлі ў Гродне, Віцебску і Магілёве. Усяго ў чатырох адборачных турах прынялі ўдзел 67 дуэтаў. Фінал чэмпіянату адбудзецца 13 лютага ў Мінску.

Кар. БЕЛТА.

На свае вочы

Амерыка: нататкі пералётнай птушкі

УРАЖАННЕ. ПЕРШЫ ПАЛЁТ.

Зямля пад крылом самалёта падобная на лапікавую коўдру. Звычайнае параўнанне... Але больш дакладнага не знайсці. Рознакаляровая матэрыя палёў засеяна пацерынкамі і бліскаўкамі азёраў, вышыта муліна-дарогамі і абвіта атласнымі стужкамі рэк. Дзесьці часцей, дзесьці радзей бачныя ваўняныя ўстаўкі — лясы. І ўсё зіхаціць і пераліваецца, і самалёт як быццам кружыць над адной кропкай, так марудна змяняецца пейзаж у ілюмінатары...

Прачынаюся. Вышыня каля дзесяці тысяч метраў, шэсць гадзін палёту, а пад намі — Грэнландыя! Нават вата аблокаў не можа схаваць пакрытыя зіхатлівым срэбным снегам вяршыні, якія цягнуць свае галовы да нас, сотні-другой людзей у жалезнай птушцы. Кідаемся ад аднаго ілюмінатара да другога, спрабуем убачыць як мага больш, увабраць у сябе прыгажосць і непрыступнасць гэтага ледзянога вострава, на якім наўрад ці каму-небудзь з нас давядзецца пабываць. А ён насамрэч прыгожы, гэты белы на геаграфічнай і фіялетавы на палітычнай картах востраў, прыгожы нават з вышыні ў дзесяць тысяч метраў, вышыні, на якой мы недасягальныя нават для Джамалунгмы. Ніколі не была на Джамалунгме, але не думаю, што яна больш дзівосная, чым тое, што я бачыла, пралятаючы над Грэнландыяй, Снежнай каралевай нашай планеты, недаступнай і цудоўнай.

І зноў белая смуга аблокаў пад намі, якая аднак не дазваляе ўжо што-небудзь разгледзець...

...Заклала вушы. Зніжаемся? Вэлкам ту юэсэй! Нью-Ёрк уразіў мноствам агнёў, здаецца, што сядзіш на полі, засеяным светлячкамі. Велізарнае мора раскінулася перад намі, і ззаду нас, і з усіх бакоў, і мы садзімся проста ў гэтае мора ліхтароў, фараў, запаленых вокнаў, рэкламных шыльдаў...

УРАЖАННЕ. ЦЯЖКАСЦІ ПЕРАКЛАДУ

Амерыка не выклікала ў мяне культурны шок. Я адразу ж пазнаёмілася з суайчыннікамі, а дзве і тым больш тры галавы, як вядома, лепш спраўляюцца з перакладам, чым адна гаротная галоўка. Вось так мы і ехалі ўтраіх, перасякаючы краіну з поўначы на поўдзень, штат за штатам, на шэсць вушэй слухаючы тое, што нам гаварылі, і трыма галавамі апрацоўваючы атрыманую інфармацыю. Пасажыры аўтобуса не надта нас турбавалі (хутчэй ужо мы іх!), ну балбочуць сабе на заднім фоне, як тэлевізар.

Цяжкасці пачаліся, калі мы дасягнулі месца прызначэння. Я засталася ў адзіноце. І калі першы раз прыйшла на працу, ужо ніхто не мог мне падказаць, як перакладаецца тое ці іншае слова, даводзілася здагадвацца (часта няправільна) або прасіць растлумачыць іншымі словамі (часам яшчэ больш складанымі і незразумелымі). Мне ўвесь час здавалася, што ўсё гэта розыгрыш, што размаўляюць яны не па-сапраўднаму (ну, не могуць людзі насамрэч думаць па-англійску!), і вось зараз хто-небудзь рассмяецца і скажа на маёй мове, маўляў, гэта быў жарт такі. Але ніхто не смяяўся (хіба што з мяне) і не прамаўляў суцяшальныя словы. Мне даводзілася прывыкаць.

Прывыкала я чамусьці доўга і пакутліва. Відаць, вось так праявіўся ў мяне згаданы ўжо культурны шок. Па-першае, маёй школьна-інстытуцка-курсавой англійскай відавочна было недастаткова для свабодных стасункаў. Словы забываліся, часы і парадак слоў пастаянна блыталіся. Размаўляла я па дзіўных і мне самой не знаёмых правілах, не падобных на правілы якой-небудзь іншай мовы. Дзіўна, але ЯНЫ неяк мяне разумелі, значыць, хоць нешта было правільна.

Па-другое, нейкі час у мяне проста язык не паварочваўся, не жадаў вымаўляць англійскія словы. Ці верыце, ці не, але вельмі цягнула размаўляць па-беларуску не толькі з «абарыгенамі», але і з рускімі, якіх, дарэчы, у Амерыцы аж зашмат. Гэта было нешта накшталт пратэсту, абвастрэння супраціўляльнасці арганізма. Імунітэт да татальнай амерыканізацыі.

Даволі доўгі час я маўчала. Амерыканскіх сяброў было ўжо даволі, а я ўсё маўчала. Слухала. Саромелася. Мне здавалася, што яны ўсё адно не зразумеюць, дык навошта старацца? Добра, што амерыканцы мае былі надзіва цярплівыя. Кожны ў выніку дачакаўся ад мяне і ласкавага слова, і бесперапыннай балбатні (усё па тых жа ўласных граматычных правілах), і абяцання сумаваць без іх.

УРАЖАННЕ. ЗА ШТО АБАРЫГЕНЫ З'ЕЛІ КУКА?

Не, зразумела, мяне ніхто не з'еў. Нават думкі такой ніхто не меў. А ўсё адно страшна, як быццам не ў цывілізаваную краіну едзеш, а да кукаўскіх абарыгенаў. І страх нейкі несвядомы, не паддаецца лагічнаму тлумачэнню, страх чагосьці нязведанага, новага. Бо ніколі не ведаеш, што гэта новае табе прынясе. Прыкладна такія ж пачуцці, я мяркую, зведалі ўсе падобныя да мяне маладыя людзі, што ляцелі ў пошуках прыгожага жыцця і лёгкіх грошай у благаславёную краіну Амерыку.

Хмурны мужчына на мытні прымусіў усе мае страхі скакаць, як чэрці ў пекле. Яны што, усе такія? Непрыступныя, халодныя, незадаволеныя? Хутчэй з аэрапорта! А на выхадзе нас ужо чакаў, як быццам ведаў пра наша прыбыццё, аўтобус да аўтавакзала з вясёлым і жыццярадасным кандуктарам. А гэты ж зусім іншы. І хто з іх адлюстраванне нацыі? Не разбярэшся... Добра, пабачым, што далей будзе. А наперадзе нас чакалі сустрэчы са спакойнымі, нават бясстраснымі прадстаўнікамі сферы абслугоўвання. Ні ўсмешкі, ні хмурнага позірку, нічога, што выдавала б у іх людзей. І мы дабіраліся да месца як пад каўпаком, які засцерагаў нас ад сутыкнення з рэальнасцю.

З гэтай самай рэальнасцю я сустрэлася толькі тады, калі, дарма абыходзячы дзясяткі гатэляў у пошуках працы, вымушана была гутарыць з іх менеджарамі. І потым, калі я знайшла сабе месца, вакол мяне працавалі ў асноўным амерыканцы. Таму ў мяне была магчымасць прыглядзецца да іх і перастаць баяцца.

Згодна з наяўным міфам, амерыканцаў не цікавіць нічога, акрамя грошай. Не зусім гэта так. Іх цікавіць шчасце і здароўе блізкіх і сваё ўласнае, будучыня дзяцей і ўнукаў. Проста яны не ведаюць іншага спосабу забяспечыць гэта, акрамя як збіраць залаты запас. Праўда. Яны ў 90 % выпадкаў упэўнены, што грошы вырашаюць усё ў гэтым свеце. І толькі тыя, хто пераканаўся ў адваротным, ведаюць горкую праўду. Практычна ўся іх маёмасць куплена ў крэдыт і застрахавана, каб, барані Божа, што-небудзь з назапашанага непасільнай працай не прапала. І ў той жа час амерыканец з радасцю пазычыць вам невялікую суму, заплаціць за абед у кавярні, падзеліцца ўласным ланчам — варыянтаў шмат. І ён не будзе чакаць, што вы ў адказ таксама падзеліцеся ланчам, бо гэта насамрэч такая дробязь.

Яшчэ адзін міф: яны ўсе таўшчэзныя. Гэта таксама частка праўды. Натуральна, ёсць і вельмі хударлявыя, але залішняя маса цела ўсё ж дамінуе. І гэта не іхняя віна. Як ні зацёрта гэта гучыць, але ва ўсім вінаватыя бессаромныя вытворцы, якія імкнуцца павысіць даход за любой цаной. Праверана на ўласным вопыце: здавалася б, звычайнае печыва — а ты не можаш спыніцца, пакуль не з'ясі практычна ўвесь пачак. І так ва ўсім. І пачак тут не маленькі, як і порцыі ў кавярнях — усё адно як дзве, а то і тры нашыя. Але гэтага здалося мала прамыслоўцам. Яны зрабілі журботны выгляд і абвясцілі, што вельмі занепакоены станам здароўя нацыі, а таму вырашылі прыцягнуць найлепшых дыетолагаў і эндакрынолагаў для распрацоўкі агульнай праграмы харчавання. Улагоджаныя загадзя гіпакраты заявілі, маўляў, ешце абястлушчаныя прадукты — будзе вам здароўе і тонкая талія. Узрадаваны народ кінуўся купляць тавары «fat free» — літаральна «пазбаўленыя тлушчу». І не мае значэння тое, што, каб не страціў свае смакавыя якасці, гэты тлушч замяняецца чарговым рэчывам пад знакам Е. Наіўныя амерыканцы нават не знаходзяць часу прачытаць склад на ўпакоўцы. Навошта? Калі вялікімі літарамі напісана «МЯСА», значыць, мяса...

Міф трэці, галоўны: якія ж яны дурныя! А вось гэта не зусім праўда. Не дурныя, а неадукаваныя ў большасці выпадкаў. Пра Беларусь яны пытаюцца, якая гэта частка Расіі. Пра Расію — а Буш (пазней Абама) там таксама прэзідэнт? Яны маюць вельмі цьмянае ўяўленне пра гісторыю і насамрэч лічаць сябе пераможцамі ўсіх войнаў, нават тых, што адбыліся да адкрыцця Калумбам Амерыкі. І, зразумела, ім не хапае простай жыццёвай кемлівасці: амерыканец наўрад ці знаёмы з тым жа вантузам, і даведаўшыся, што яго можна зрабіць са звычайнай пластыкавай бутэлькі, будзе ўражаны да глыбіні душы. Але ў той жа час яны выдатна лічаць і добра ведаюць свае правы, а вось нам трэба гэтаму ў іх яшчэ вучыцца.

А ўвогуле гэта вясёлыя, жыццярадасныя і прыветлівыя людзі, якія ўсміхаюцца табе не таму, што трэба, а таму, што ты ім сапраўды падабаешся.

Настасся БАРБОСАВА, студэнтка факультэта беларускай філалогіі і культуры БДПУ імя М. Танка.

Электронная рэгістрацыя:

максімум магчымасцяў пры мінімуме намаганняў

У 2009 годзе на базе Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі і Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы апрабавалася сістэма электроннай рэгістрацыі ўдзельнікаў цэнтралізаванага тэсціравання. А ў гэты годзе аўтаматызаваную інфармацыйную сістэму «Агульнарэспубліканскі банк удзельнікаў цэнтралізаванага тэсціравання» плануецца ўвесці ва ўсіх пунктах рэгістрацыі Мінска, а таксама ў пунктах рэгістрацыі, размешчаных на базе ВНУ — каардынатараў правядзення цэнтралізаванага тэсціравання ў абласцях.

Па словах дырэктара Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў Мікалая Фяськова, электронная рэгістрацыя дае шмат пераваг і пунктам рэгістрацыі ўдзельнікаў ЦТ, паколькі аблягчае дзейнасць арганізацыйных камісій і самім абітурыентам. У апошніх, у прыватнасці, з'яўляецца магчымасць атрымаць інфармацыю аб колькасці пасадачных месцаў у любым пункце правядзення цэнтралізаванага тэсціравання.

Напрыклад, абітурыенту, які наведаў пункт рэгістрацыі на базе БДУ, адшукаюць пасадачнае месца на ЦТ па матэматыцы ў любым з іншых пунктаў правядзення ЦТ у межах сталіцы па гэтым прадмеце нават у тым выпадку, калі ў Белдзяржуніверсітэце пасадачныя месцы закончыліся. Мяркуецца, што пры больш шырокім укараненні аўтаматызаванай сістэмы ў абітурыентаў з'явіцца магчымасць зарэгістравацца на любы прадмет у любым з пунктаў правядзення цэнтралізаванага тэсціравання па прынцыпе «аднаго акна». Скажам, у Гомелі можна будзе зарэгістравацца для праходжання цэнтралізаванага тэсціравання ў Мінску ці, наадварот, наведаць адзін з пунктаў рэгістрацыі ў Мінску і зарэгістравацца для праходжання ЦТ у Брэсце ці Магілёве. А інфармацыя аб наяўнасці свабодных месцаў будзе даступная ў рэжыме рэальнага часу.

Да таго ж пры электроннай рэгістрацыі скарачаецца час на афармленне дакументаў, паколькі знікае неабходнасць запаўняць заяву-анкету ўручную, а таму зводзіцца да мінімуму рызыка памылак пры ўнясенні ў камп'ютарную сістэму дадзеных з дакумента, які сведчыць асобу абітурыента. Аўтаматызаваныя практычна ўсе этапы работы з дакументамі, ёсць магчымасць атрымання справаздач і статыстычнай інфармацыі. І, што самае галоўнае, інфармацыйная сістэма **не дапускае рэгістрацыю абітурыентаў на большую колькасць прадметаў, чым гэта прадугледжана Правіламі прыёму, а таксама адначасовую рэгістрацыю абітурыентаў на ЦТ па беларускай і рускай мове**. Рэгістрацыя абітурыентаў On-line дазволіць пазбегнуць падобных парушэнняў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

«ЗАВІРУХА» — МІЖНАРОДНАЕ СВЯТА БАЙКЕРАЎ У ДОКШЫЦАХ

У Докшыцах адбыўся першы міжнародны фестываль байкераў «Завіруха-2010». У гэтым незвычайным зімовым фестывалі ўзялі ўдзел больш як 200 байкераў з Беларусі, Расіі, Вялікабрытаніі, іншых краін Еўропы.

Як расказаў нам прадстаўнік беларускага клуба байкераў «Desperados» у Докшыцкім раёне Аляксандр Хілько, «Завіруха» ўсім вельмі спадабалася. Многія мясцовыя жыхары падыходзілі да арганізатараў акцыі і прасілі зрабіць яе традыцыйнай.

Відовішча насамрэч было незабыўнае: парад удзельнікаў злёту, крос на матацыклах, квадрацыклах у прыгарадзе Докшыцаў, розныя байкерскія конкурсы — усё ж не пакінула нікога раўнадушным. А з якой добрай зайздрасцю разглядалі магутныя і прыгожыя матацыклы і квадрацыклы падлеткі...

Мясцовыя ўлады і асабіста старшыня Докшыцкага райвыканкама Алег Пінчук па магчымасці дапамаглі ў правядзенні «Завірухі». Фестываль байкераў у беларускай глыбінцы абяцае быць традыцыйным. Ён, бясспрэчна, стане і стымулам да развіцця байкерскага руху ў рэгіёне.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Фота Сяргея ВАСЬКО.

Рэзананс

СКАЖЫЦЕ ДЗІЦЯЦІ «ТАК»

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Удзячны за неабыякавасць з боку газеты да ўзнімаемых пытанняў.
Ведаеце, артыкул «Так» або «Не» (26 студзеня) Вольгі Мядзведзевай з інтэрв'ю галоўнага акушэра-гінеколага Міністэрства аховы здароўя пакінуў на душы нейкі асадак. На маю думку, змешчанае ў артыкуле інтэрв'ю можа падштурхнуць людзей, што яшчэ не вагаюцца, да такіх учынкаў, аб якіх яны будуць шкадаваць усё сваё астатняе жыццё. Таму знайшоў цікавае апавяданне і напісаў гэты ліст.

ХРЭСНІКІ

— Хрэснічак твой нявесту прывёз, ты ўжо прыходзь, Маўрунь, будзьма спяваць, як належыць, — чарговы раз пачуў я гэтае слова, дзіўнае для няхрышчанай і няверуючай бабулі, і раптам зноўку прыгадаў тонкі пруток, пеўніка, адлітага на яго дзяржанні, палаючыя свечкі, убачаныя скрозь шчыліну пячной фіранкі, дзіўныя вершы нараспеў...

...Доўга яшчэ ў пасляваенныя гады ў краіне былі забароненыя аборты па жаданні жанчыны, — патрабаваліся асаблівыя паказанні, ды і з імі было не ўсё так проста.

І нават калі, нарэшце, аборты былі дазволеныя, — зрабіць іх у вёсцы было практычна немагчыма. Трэба было ехаць у «раён» — г.зн. у раённы цэнтр, дзе быў адпаведнай кваліфікацыі персанал і тэхнічная магчымасць для такіх працэдур.

Але ж дазволіць — дазволілі, але ганьбай і чымсьці брудным гэтая працэдура ўсё адно засталася і ніякай урачэбнай таямніцы за сабой не несла. Нават калі на «выскрабанне» прыходзіла дзеўка дарослая, здольная сама прымаць рашэнні — усё адно ў яе вёску навіна далятала праз некалькі дзён, асуджаючы на скосыя позіркі і пляўкі наўздагон. «Скінуць» было больш ганебна, чым «загрубець» без мужа. Таму шмат хто вырашаўся на пошукі бабуль-майстрых на такую справу...

— Ці цвёрда вырашыла, харошая мая? — пыталася бабуля ў дрыжачай дзеўкі.

— Т-так...

— Ну тады сядзі, слухай, глядзі, сёння буду рыхтаваць цябе, а заўтра ўжо і справу зробім.

Яна ставіла на стол вялікую драўляную шкатулку, фарбаваную чорным патрэсканым лакам, вымала з яе чырвоную аксамітную сурвэтку, складзеную ў чатыры стосікі, рассцілала яе, затым клала зверху пруток дзіўнага выгляду, з кручкаватым загнутым вастрыём і дзяржаннем у форме пеўніка, што ад вялікага спуду падняў крылы...

Увесь гэты час яна нягучна прыгаворвала ці то вершы, ці то малітвы з дзіўнаватымі рыфмамі, з якіх чулася:

— ...Будзем-будзем мы шукаць,
Як нам дзетачку прыбраць,
Спі, малеча, спі, малыш,
Больш у мамцы не паспіш...

Потым, дрыжучы, наведвальніца клалася на лаву, пастаўленую пасярод пакоя, па баках ад яе бабуля ставіла на падлогу паабразаныя шкляныя колбы. На іх донцы капала расплаўленым воскам і прымацоўвала дзве свечкі, якія прыносіла сама дзяўчына.

Працягваючы нараспеў прыгаворваць, бабуля раптам заціхала, смела праводзіла далонню праз полымя абедзвюх свечак і казала:

— Хлопчык... гэта добра, хлопчыкі лёканькія, выпрыгваюць самі, а гэты яшчэ і з чубчыкам, жвавы, паскакун...

На аголены жывот клаўся пруток, звісаючы за край сваім пеўнікавым дзяржаннем. Пруток гэты дзвюма суханькімі далонькамі бабуля некалькі разоў пракатвала ад грудзей да самага ніза жывата і назад. Яна працягвала гутарыць з кімсьці нябачным, прыгаворваючы словы, сэнс якіх я ніяк тады не мог уцяміць:

— Катаю вераценца,
Гляджу, як праз акенца,
Птушанятка магло жыць,
Настаў час яго згубіць...

Раптам яна пхала дзяржанне гэтага жахлівага прутка дзяўчыне і патрабавала:

— Бяры ў руку моцна, сама пракаці вераценца, што пачуеш — крычы.

Дзяўчына бралася за пеўніка і з ляманам адхоплівала руку:

— Горача!

— Усё правільна, усё правільна, — шаптала ёй бабуля, — значыць, гэтая працэдура для цябе апошняя, значыць, больш не зацяжарыш, як вычысцім цябе заўтра, — пеўнік знак падаў...

Потым была гарбата са святаяннікам, мятай і мацярдушкай, якую госця піла, апякаючыся і баючыся адмовіць. Потым бабуля расчэсвала ёй валасы, паўтараючы ўжо зусім іншыя вершы:

— Валасы і галоўка,
Маўчы, мая салоўка,
Не пачуе дзяўчына
Пра сонейка-сына...

Выпраўляючы дзяўчыну дамоў, бабуля дамаўлялася з ёй назаўтра, уначы а дванаццатай гадзіне, са сваёй прасцінай і ватай-бінтамі.

Назаўтра ніхто не прыходзіў.

Як яны знаходзілі бабулю, як ім раілі менавіта яе — загадка... Ведаю толькі, што ў трох буйных вёсках у яе былі «таварышкі» — знаёмыя бабулькі, якія даводзіліся ёй далёкімі сваячкамі, кумамі альбо зусім сёмай вадой на кісялі, пра якіх ішла вядомая пагалоска, — вось да іх і звярталіся загрубелыя маладухі, а тыя ўжо і накіроўвалі іх да бабулі.

Праходзілі месяцы, іншы раз — гады...

У сенцах я раптам бачыў жанчын, што плакалі і цалавалі рукі спалоханай бабулі, суровыя бацькі падсоўвалі пухлыя канверты, але грошай бабуля не брала.

Тады і з'яўляліся раніцой каля прыступак ганка жбанкі з сырадоем, у берасцянцы добры такі шматок сала, у самаробным ліпавым кошыку вялікі кавалак масла, схаванага ў пергамент. Аднойчы на маіх вачах з вайсковага УАЗіка выгрузілі поўную скрыню венгерскіх яблыкаў — небывалы ласунак пасярод сібірскай зімы.

А ўжо калі бабулі трэба было наняць машыну, каб дровы перавезці, — тады, нягледзячы на ўсе ўгаворванні ўзяць грошы, машыну прыганяў чарговы «хрэснік» і браў толькі тое, што належыць «па завядзёнцы», — на бутэльку чырвоненькага.

У выніку малако яна адносіла суседу, хвораму на сухоты п'янчугу, якога часам ушчувала за залатыя рукі, што забылі іншы інструмент, акрамя паўлітровіка, яблыкі даставаліся і родным унукам, і суседскай цыганскай сям'і.

— Няўжо НІВОДНАЯ так і не прыйшла на другі дзень? — аднойчы, незадоўга да яе інсульта, адважыўся я запытаць.

— Прыходзілі... дзве... — у яе правым воку, якое ўжо не бачыла, з'явілася маленькая слязінка.

Так, я ўспомніў — *«Сыр тут кхар-на, про лав?»* — размову бабулі з зусім маладой, фігурыстай на выгляд, але відавочна гадоў 14 цыганачкай, якая прыйшла і на другі дзень. Што прымусіла яе, якую з радасцю прыняў бы любы табар, на гэты крок — не ведаю... Як не ведаю і прычын, якія былі ў другой, статнай і гэткай жа чарнабровай дзяўчыны з рэзкім уладным голасам, з якой бабуля гутарыла на якойсьці мове, падобнай на нямецкую, рэзкай і адрывістай. Заканчэння сустрэч з тымі няўмольнымі наведвальніцамі я не дачакаўся і пра іх далейшы лёс нічога не ведаў.

— І ты іх?.. — закончыць сказ мне было не пад сілу.

— Ды ну-у, што ты, — пеўнік не даў прапасці, дапамог, — ужо праз слёзы усміхнулася бабуля... — Памятаеш рыбку фаршыраваную?

І сапраўды — аднойчы ля ганка мы знайшлі вялікую прыгожую талерку, у якой ляжаў загорнуты ў фольгу вялізны шчупак, унутры якога было нешта напханае. Смаку невыказнага: гэткай стравы не рабілі ні мама, ні сама бабуля. А цыганачка... — пра яе таксама зразумеў, калі я ўспомніў пра любімыя бабуліны пацеркі, кожны шарык якіх быў сашчэплены з чатырох частак і быў зроблены з нейкай дзіўнай, амаль няважкай драўніны...

...Я стаяў на сцяжынцы паміж чужых магілак і ўсё не адважваўся падысці, супакоіць бацьку, які сядзеў каля магілы і плакаў. Маю ўвагу прыцягнула купка незнаёмых людзей, пераважна жанчын, што цярпліва чакалі ўбаку, пакуль пойдуць апошнія сваякі. Сярод гэтых людзей былі і дзеці рознага ўзросту, і маладыя хлопцы.

Нарэшце бацька падняўся, паправіў вянкі, кінуў апошні позірк на свежую зямлю і павольна пайшоў да выхаду, не хаваючы слёзаў. Незнаёмцы крыху пачакалі, а потым сталі па чарзе падыходзіць да магілкі, нешта шаптаць і раскладваць зверху ўсіх вянкоў жывыя кветкі. Нікога з іх я не бачыў на памінках. Паклаўшы кветкі, дарослыя сталі вакол, а ў гэты час маленькая дзяўчынка паклала на стужку верхняга вянка нейкую, як мне здалося, цацку, падобную на карамельнага пеўніка.

...Прайшоў амаль год. Нікога не папярэдзіўшы, я прыехаў на Дзяды на могілкі і яшчэ са сцежкі ўбачыў тое, што потым стала лесам з карамельных пеўнікаў на бабулінай магіле. Ужо цямнела, але людзі з пеўнікамі ўсё падыходзілі і падыходзілі...

(http://community.livejournal.com/za_plintusom_ru/6609.html)

Будучыя мамы і таты, калі вы яшчэ ў сумненнях, знайдзіце магчымасць пачытаць апавяданні і артыкулы пра аборты на рускім сайце www.noabort.net.

Хацеў бы распачаць свой ліст словамі з прамовы Маці Тэрэзы (1994):

«Самы вялікі разбуральнік свету сёння — гэта аборт, таму што гэта вайна супраць дзіцяці, прамое забойства нявіннага дзіцяці, забойства самой матуляй.

І калі мы згаджаемся з тым, што маці можа забіць нават сваё роднае дзіця, як мы можам патрабаваць ад іншых людзей не забіваць адно аднаго?

Адзін аборт павялічвае лік іншых абортаў. Любая краіна, якая дазваляе аборты, не вучыць сваіх людзей любові, аднак выкарыстоўвае любы прымус дзеля дасягненняў сваіх мэтаў. Вось чаму аборт — гэта найвялікшы разбуральнік любові і свету».

У мове нашых продкаў за кожным словам можна было ўгледзець вобраз. Слова «аборт» замежнае, і азначае «памерці перад нараджэннем». За гэтым словам не бачна вобразу, таму грамадства так спакойна да гэтага ставіцца. Дзіця ў ім уяўляецца як нейкая рэч. Затое ў беларускай мове існуе больш ёмістая назва: «дзетазабойства». Таму прапаную называць рэчы сваімі імёнамі. Не трэба гуляць словамі, што пры аборце ці вакуум-аспірацыі выдаляецца «аплодненая яйцаклетка», «эмбрыён» ці яшчэ нешта. Як толькі зліліся мужчынская і жаночая палавыя клеткі, пачалося новае жыццё. Так званая «аплодненая яйкаклетка» — гэта ўжо не частка арганізма маці, гэта новы арганізм, які бліжэйшыя 9 месяцаў проста будзе жыць унутры маці, а значыць і поўнасцю залежыць ад яе.

Калі жанчына вырашыла забіць уласнае дзіця, то гэта сведчыць аб яе дрэнным псіхалагічным стане. Каб заглушыць мацярынскі інстынкт, трэба вялікі стрэс. І рашэнне «забіць» сведчыць аб тым, што ёй патрэбна дапамога з боку родных, з боку грамадства, псіхолага, духавенства.

Нашым людзям любяць паказваць па тэлебачанні розныя фільмы жахаў. Словы з сухімі лічбамі і малюнкі эмбрыёнаў на плакатах у жаночай кансультацыі нікога не ўражваюць. Чыноўнікі ўпэўненыя, што гэтую інфармацыю дакладна могуць несці толькі медыкі. Згодна з «Нацыянальнай праграмай дэмаграфічнай бяспекі Рэспублікі Беларусь на 2007—2010 гады» Міністэрства аховы здароўя з'яўляецца каардынатарам падпраграм «Ахова здароўя маці і дзіцяці» і «Фарміраванне здаровага ладу жыцця і стварэння спрыяльнага асяроддзя пражывання». Ужо 2010 год. Дык калі мы «не маем нічога супраць», чаму не паказваем грамадству, што адбываецца з дзеткамі і маці, што робіць з арганізмам алкаголь і тытунь. Гэтых ролікаў шмат у інтэрнэце і ніводнага не ўбачыш па тэлебачанні. Можна б было прапанаваць для публікацый у прэсе апавяданні жанчын, якія здзейснілі дзетазабойства, і якія цяпер імкнуцца праз інтэрнэт данесці да іншых свае адчуванні.

З гісторыі ўсе мы ведаем, што ў гады вайны ў краіне загінуў кожны чацвёрты беларус.

А ці ведаеце, што і сёння, у «мірны» час, у лякарнях забіваюць амаль кожнае чацвёртае дзіця: у 2008 годзе нарадзілася каля 108 тысяч, зроблена дзетазабойстваў больш за 42 тыс. Кожныя 13 хвілін у краіне немаўля пазбаўляюць жыцця, кожны дзень адбываецца 115 забойстваў, за якія ніхто не павінен несці адказнасць. Няўжо ж у нас павінна было нарадзіцца 42 тысячы немаўлят з парокамі, не сумяшчальнымі з жыццём? Ва ўсім Мядзельскім раёне пражывае 30 тысяч чалавек. 42 тысячы — гэта прыкладна колькасць усіх нашых урачоў у краіне ў 1990 годзе (цяпер урачоў значна больш). За 2008 год у краіне стала прыблізна на 26 тысяч чалавек меней. Але ж калі б не было гэтых забойстваў (ці хоць бы іх было меней), тады насельніцтва краіны магло б вырасці. Звесткі за 2008 год узяты з афіцыйнага сайта Міністэрства аховы здароўя Беларусі (Дакумент «Стан здароўя насельніцтва і арганізацыя медыцынскай дапамогі ў Рэспубліцы Беларусь у 2008 годзе», старонка 32).

Даўно вядома, што ў краіне масава пачалі зачыняць школы, бо няма дзетак. Зараз дзетак ва ўзросце да 15 гадоў каля 1,4 мільёна. Па звестках таго ж Міністэрства аховы здароўя, з 2000 года дзетак стала менш амаль на 300 тысяч (па колькасці гэта будзе прыкладна насельніцтва Брэста), а колькасць дзяцей-інвалідаў павялічваецца. «У параўнанні з 1993 годам інваліднасць дзяцей ва ўзросце да 4 гадоў узрасла ў 3,4 раза, да года — у 9,5 раза», — канстатуе «Нацыянальная праграма дэмаграфічнай бяспекі на 2007—2010 гады». Дзетак усё менш, парокаў у іх — больш. Лічу, што некаторыя медыкі (з маўклівай згоды грамадства) хутчэй імкнуцца забіць дзіця нават толькі з падазрэннем на парок (метад УГД не дазваляе на 100 % выявіць, ёсць парок ці не), каб потым не трацідца на догляд дзіцяці і не несці адказнасць у выніку смерці. І гэта замест таго, каб голасна і настойліва агучваць і змагацца з прычынай з'яўлення парокаў. Бо асноўныя прычыны інваліднасці немаўлят даўно вядомыя: курэнне і алкаголь.

Продкі дрэнна ставіліся да дзетазабойства, і дзетазабойстваў амаль не было, таму ўсё больш разумею, чаму прыхільнікі забойстваў так чапляюцца за 1953 год. Нагадаю, што дзетазабойства было дазволена на тэрыторыі былога Саюза толькі ў 1920 годзе Леніным. Сталін у 1936 годзе абвясціў дзетазабойства нелегальным. І зноў яго дазволілі ў 1953 годзе, менавіта пасля яго смерці. У шмат якіх краінах дазвол на дзетазабойства наогул быў дадзены пасля 70-х гадоў у часы так званай сэксуальнай рэвалюцыі: у час сэксуальнай уседазволенасці, калі шмат хто не хацеў бачыць і адказваць за вынікі сваіх пагулянак.

«Па звестках ААН, у 4 са 193 краін дзетазабойствы наогул забароненыя. У 119 краінах са 193 дзетазабойства дазволена толькі пры пагрозе для жыцця ці здароўя маці. Толькі ў 41 са 193 краін дзетазабойства дазволена па патрабаванні матулі», — паведамляе сайт noabort.net, звесткі ААН за 1996 год.

Забойства супярэчыць чалавечай істоце. У духоўна здаровым грамадстве пытанні наконт дзетазабойства ўзнімацца не будуць. Таму не патрэбен будзе і закон, які забараняе. Але ж для гэтага трэба, каб людзі ведалі аб дзетазабойствах не праз тэлесерыялы, ток-шоу і спрэчкі на форумах у інтэрнэце.

У краіне ідзе палеміка пра забарону ці ўвядзенне мараторыя на смяротнае пакаранне. Мы спрачаемся: трэба пакараць злачынцу смерцю ці можна яму дараваць, няхай пажыццёва знаходзіцца за кратамі. Калі мы такія велікадушныя, чаму ж мы не спрачаемся: хто даў нам права караць смерцю яшчэ ні ў чым не павіннае дзіця?

Пэўна, не будзе адкрыцця, калі скажу, што колькасць насельніцтва на планеце хутка расце, а рэсурсы абмежаваныя. У так званых развітых краінах шмат прыхільнікаў тэорыі «Залатога мільярда». Таму існуе меркаванне аб тым, што самае лепшае выйсце ў абмежаванні насельніцтва «непатрэбных» краін. І сёння колькасць насельніцтва краін рэгулюецца ў тым ліку і «правільным» стаўленнем грамадства да абортаў. Таму лічу, што гэтай бядзе дапамаглі прыйсці да нас у краіну.

Выклікае цікавасць, з чыёй лёгкай рукі ў грамадстве зрабіліся такімі папулярнымі выказванні «маленькія ДЗЕТКІ — маленькія БЕДКІ» і «не надо плодить нищету». Кожны другі паўтарае гэтае глупства.

Мала хто цяпер разважае над тым, што хутка ў краіне будзе зусім мала працоўных рук і вельмі шмат старых, якіх давядзецца карміць сённяшнім немаўлятам. Вось калі прыйдуць бедкі і галеча.

За дрэнныя ўчынкі адказнасць нясуць не толькі тыя, хто іх учыняе, але і тыя, хто сваёй абыякавасцю дапамагае ім адбыцца.

Людзі, беражыце вашых дзетак, бо гэта адзінае ваша багацце.

З павагай Аляксандр ПЯТРОЎ, вёска Будслаў, Мядзельскі раён. Brat77@tut.by

Шануй сваё!

Крайні злева на здымку — ХУСЭЙН ДАНАГУЙ

ПРАЗ 75 ГАДОЎ У ДАГЕСТАНЕ ЗНАЙШОЎСЯ СТРЫЕЧНЫ ЎНУК ГЭТАГА КАЛАРЫТНАГА СЯБРА АЛЬБРЭХТА РАДЗІВІЛА

Яшчэ адсканаваўшы гэтае групавое фота ў альбоме шаноўнай князёўны Эльжбеты Радзівіл (у цэнтры — князь Альбрэхт, яе бацька), я зацікавіўся: з кім жа толькі ні сябравалі Радзівілы!.. І прынц Манака, і італьянская каралева, і — вось — сапраўдны горац. Аднак ні імя, ні звестак пра гэтага чалавека нідзе знайсці не ўдалося.

У цэнтры — князь Альбрэхт Радзівіл, крайні злева — Хусэйн Данагуй. Нясвіж, пачатак 1930-х.

І вось да майго старэйшага калегі Уладзіміра Багданава звярнуўся з Дагестана спадар Хаджы Мурад, які папрасіў дапамогі. Хаджы пісаў:

«У майго прадзеда быў стрыечны брат Хусэйн Данагуй (Данагуеў) — вайсковец, пасля Першай сусветнай апынуўся ў Польшчы, ваяваў з Чырвонай Арміяй, пасля замірэння застаўся ў Польшчы, паступіў у 10-ы Уланскі полк, пасля выхаду ў адстаўку пасяліўся ў свайго сябра князя Радзівіла (імя яго я не ведаю, а іх жа было нямала!) у г. Нясвеж (*паўсюль напісана менавіта так.* — **Аўт.**) і там у 1933 годзе памёр і быў пахаваны. Я знайшоў ягоныя палкавыя здымкі, некралог у эмігранцкім часопісе і хачу паехаць туды ўлетку, каб адшукаць ягоную магілу...»

Спадар Уладзімір звярнуўся да мяне, ведаючы, што я дужа цікаўлюся Радзівіламі канца XIX—XX стагоддзя. Я адразу скумекаў, што сябраваў Хусэйн Данагуй, хутчэй за ўсё, з князем Альбрэхтам Радзівілам. Альбрэхт памёр у 1935 годзе — падыходзіць па часе. Да таго ж, князь Альбрэхт сам служыў у палку ўланаў і да апошняга, хоць сам стаў інвалідам — ездзіў у вазочку, падтрымліваў з імі кантакты.

Так і сталася — сярод 535 здымкаў Радзівілаў, якія мне ўдалося сабраць на сёння, адшукаўся падыходны. На ім князь Альбрэхт, ужо з хворымі нагамі, сядзіць у двары Нясвіжскага замка, а наўкол стаяць уланы. І крайні левы — вельмі верагодна, Хусэйн Данагуй!..

Якая ж была мая радасць, калі атрымаў адказ з Дагестана! Хаджы Мурад пісаў:

«На групавым здымку — крайні злева і ёсць Хусэйн Данагуй, мой стрыечны прадзед, а тое, што ён (як мне падалося) яшчэ і поўны Георгіеўскі кавалер, дык гэта дзіўна ўтрая! Такога фота ў мяне не было, ёсць іншыя здымкі таксама з ягонымі сябрамі-вайскоўцамі, аднак крыжоў там не бачна. З усяго, што я знайшоў пра яго, ведаю, што яму было дазволена насіць сваё каўказскае адзенне ў часе службы ў 10-м уланскім палку. Высылаю вам артыкул пра яго і некралог з часопіса «Горцы Каўказа», які выдаваўся ў Пырыжы. Мяркую, у Нясвіжы будзе шмат цікавага па Хусэйну — ён там для свайго часу, напэўна, быў каларытнай фігурай! Пацяплее — і буду збірацца ў Нясвіж! З павагай, Хаджы Мурад».

У дасланым часопісе «Горцы Каўказа» адзін з чытачоў, схаваўшыся за ініцыяламі «Б.К.» піша пра Хусэйна Данагуя, які «на той час меў больш за 85 гадоў». У прыватнасці, мілая дэталь: «Жыхары горада Нясвежа, дзе стаяў полк, часта мелі магчымасць бачыць старыка-каўказца, які сядзеў на шэрым арабе ў поўным нацыянальным касцюме і з шашкай. Свайго араба Хусэйн шкадаваў і пасля выхаду з палку, казаў, што спадзяецца яшчэ пабачыць Каўказ і яго стары баявы таварыш саслужыць яшчэ яму там службу».

Аднак лёс вызначыў інакш — Хусэйн захварэў на рак страўніка. Чытач часопіса ўсхвалявана піша: «Цяпер ён ляжыць у Нясвіжы ў маёнтку князя Радзівіла — ардыната Нясвежскага. Князь Радзівіл атачыў яго бацькоўскім клопатам, забяспечыў яго не толькі матэрыяльна, але і падтрымлівае хворага старога маральна. Мы, горцы, не павінны забыцца на добрую справу, якую робіць князь Радзівіл для нашага суайчынніка».

У наступным нумары часопіса, на жаль, з'явіўся ўжо некралог...

«**Хусэйн Данагуй памёр.** Хусэйн Данагуй, стары горац, — здымак якога мы змясцілі ў папярэднім нумары — памёр. Цяжкая хвароба не дала яму магчымасці пабачыць родныя горы, да якіх ён так горача імкнуўся. Пахаваны ён у горадзе Нясвежы намаганнямі мясцовай мусульманскай грамады і пры матэрыяльнай дапамозе князя Радзівіла, мясцовага ардыната. Мір праху нябожчыка, а ўсім, хто аддаў яму апошні доўг, наш горскі дзякуй».

Хаджы Мурад, які даслаў гэтую інфармацыю, у мінулым годзе разам са сваім сынам ужо наведаў польскае мястэчка Ракітна, дзе загінуў і быў пахаваны ягоны дзед, цяпер вось збіраецца ў Нясвіж... І апроч таго, што мы даведаліся яшчэ пра аднаго чалавека са старых здымкаў, пра незвычайнага жыхара Нясвіжа таго часу, мне падумалася: каб кожны з нас так імкнуўся ведаць і шанаваць сваіх продкаў, захоўваць памяць пра іх, перадаваць наступным пакаленням. Толькі памятаючы свой род, мы захаваемся як нацыя.

Да якога калена ведаеце свой радавод вы?

Хусэйн Данагуй на сваім верным арабе. Фота з часопіса «Горцы Каўказа», 1933 год.

Глеб ЛАБАДЗЕНКА.
Фота з архіва Эльжбеты РАДЗІВІЛ і Хаджы МУРАДА.

Адпачынак-2010

У ЛЕТНІКІ — БЕЗ ЧЭРГАЎ

22,4 тыс. працуючых грамадзян, 20,2 тыс. непрацуючых ветэранаў працы, інвалідаў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, Узброеных сілаў і органаў унутраных спраў, 17 тыс. студэнтаў, 2,5 тыс. дзяцей-інвалідаў, 103,5 тыс. дзяцей з забруджанай радыенуклідамі тэрыторыі, а таксама 707,4 тыс. дзяцей, якія патрапяць у аздараўленчыя лагеры. Паводле звестак Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні, усяго за кошт бюджэту і сродкаў дзяржаўнага сацыяльнага страхавання ў 2010 годзе пуцёўкі атрымаюць 905,1 тыс. жыхароў Беларусі. Пры гэтым чакаецца, што сёлета стане менш вострай праблема з аздараўленнем непрацуючых пенсіянераў і інвалідаў у сталіцы. Праўда, аднапасова ўжо сёння можна прагназаваць і паўтарэнне сітуацыі з ажыятажным попытам на «дарослыя» санаторыі ўлетку.

ЗВАЖАЙ НА БРОНЮ

Паляпшэнне якасці пражывання, харчавання і, зразумела, медыцынскіх паслуг. Сёння айчынныя здраўніцы прапануюць па сутнасці ўсе неабходныя профілі лячэння: органаў дыхання, страваваня, хваробаў сістэмы кровазвароту, касцёва-мышачнай сістэмы, мочапалавой сістэмы, скуры і падскурнай клятчаткі, нервовай і эндакрыннай сістэм. І гэта адыгрывае сваю ролю: беларускія санаторыі карыстаюцца ўсё большай папулярнасцю сярод грамадзян іншых краін. Калі ў 2008 годзе на аздараўленне да нас прыехалі 106,3 тыс., то, нягледзячы на вядомыя ва ўсім свеце эканамічныя праблемы, летась — ужо 129,9 тыс. замежнікаў. І сам па сабе гэты факт падаецца адметным не толькі з пункту гледжання прэстыжу краіны. Замежнікі «прывезлі» грошы, а гэта ў сваю чаргу дазволіла забяспечыць укладанні ў развіццё медыцынскага абслугоўвання, інфраструктуры адпачынку, паляпшэнне ўмоў пражывання. Прычым патрабаванні да ўсяго гэтага змяняюцца. Так, даводзіцца канстатаваць: нумары на 3-4 месяцы становяцца ўсё менш запатрабаванымі, тады як колькасць заявак на 1-2-месяцныя нумары, наадварот, узрастае.

Разам з тым, таксама не сакрэт: папулярнасць аздараўлення ў айчынным фармаце павялічваецца і ў грамадзян нашай краіны. Летась у сярэднім беларускія санаторыі былі запоўненыя на 88 працэнтаў. А ўлетку пуцёўкі аказаліся сапраўдным дэфіцытам.

— У нас ёсць 103 санаторыі на 24,5 тысячы і 271 аздараўленчая арганізацыя на 50 тыс. месцаў, — адзначае **начальнік аддзела перспектыўнага развіцця санаторна-курортных арганізацый, рынкавых адносінаў, аналізу і кантролю Рэспубліканскага цэнтра Міхаіл ЯРОХІН.** — Так, пытанне пашырэння «ўмяшчальнасці» вывучаецца, але трэба заўважыць: у цяперашняй сітуацыі гэта не проста, галоўнае цяпер — захаваць свае пазіцыі. І, па магчымасці, — праводзіць рэканструкцыю здраўніц.

Што ж да дэфіцыту «дарослых» пуцёвак, то ў Рэспубліканскім цэнтры заўважаюць: як правіла, ён адзначаецца толькі ў ліпені-жніўні. Вялікіх праблем у іншы час года няма. Прычым не сакрэт: у «міжсезонне» санаторыі забяспечваюць тымі ж умовамі пражывання, аказваюць тыя ж медыцынскія паслугі і часта, дзякуючы сістэме зніжак, — за меншыя грошы.

— Я сапраўды параіў бы звярнуць увагу на восень, зіму і вясну, — кажа Міхаіл Ярохін. — Аднак калі ёсць жаданне атрымаць пуцёўку менавіта летам, то лепшы варыянт — паклапаціцца аб яе набыцці ўжо сёння. Планаваць час адпачынку трэба загадзя, тым больш, што большасць санаторыяў дае магчымасць папярэдняга браніравання месцаў. Пры гэтым у выпадку ўзнікнення «форс-мажорнай» сітуацыі ёсць варыянты поўнага або частковага вяртання грошай — падобныя пытанні вырашаюцца здраўніцамі ў індывідуальным парадку.

ЦАНА З АГЛЯДКАЙ НА «ЛІМІТ»

Летась сярэдні кошт пуцёўкі ў беларускія здраўніцы склаў каля 800 тыс. рублёў. Сёлета, мяркуюць у Рэспубліканскім цэнтры, гэта лічба істотна не зменіцца — пакупная здольнасць беларусаў мае пэўны «ліміт». Тым больш, што «цэтлік» на наведванне санаторыяў вельмі розны — часта ён выходзіць за мільён.

Пры гэтым сёлета захаваецца сістэма дзяржаўных датацый. Грамадзяне, якія набываюць пуцёўкі праз Рэспубліканскі цэнтр, будуць мець магчымасць аплаціць з уласнай кішэні толькі яе частку. Памер частковай аплаты залежыць ад памеру даходаў і часу наведвання здраўніц. Скажам, асобы з даходам менш за 0,5 сярэдняй па краіне зарплаты павінны знайсці грошы толькі на 15 працэнтаў ад рэальнага кошту пуцёўкі ў «зімовы» (з 1 лістапада па 30 красавіка) і 20 працэнтаў — у «летні» (з 1 мая па 31 кастрычніка) перыяд. Памер аплаты для грамадзян з даходамі ад 0,5 да 1 сярэдняй зарплаты вызначаны адпаведна ў 20 і 30 працэнтаў, з даходамі ад 1 да 1,5 сярэдняй зарплаты — у 30 і 40 працэнтаў, ад 1,5 да 2 сярэдніх зарплат — у 40 і 55 працэнтаў, ад 2 да 3 сярэдніх зарплат — у 50 і 70 працэнтаў, ад 3 да 4 сярэдніх зарплат — у 60 і 80 працэнтаў, ад 4 да 5 сярэдніх зарплат — у 85 і 90 працэнтаў. Такім чынам, 100-працэнтная аплата прадугледжваецца толькі для грамадзян з даходам у 5 і больш сярэдніх па краіне зарплат.

У МІНСКУ ШАНЦЫ ЎЗРАСТУЦЬ

Адна з хранічных праблем апошняга часу — пуцёўкі для непрацуючых ветэранаў працы і інвалідаў. Калі ў «сельскагаспадарчых» рэгіёнах асаблівых цяжкасцяў з іх атрыманнем няма, то ў буйных гарадах назіраюцца вялікія чэргі. І ў першую чаргу гаворка ідзе аб сталіцы.

— З улікам рэальнай сітуацыі сёлета прынятае рашэнне аб павелічэнні колькасці пуцёвак для непрацуючых ветэранаў працы ў сталіцы на 30 працэнтаў, — падкрэслівае **дырэктар Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні Мікалай МАЗУР.** — Плюс да таго ў нас ёсць намер набыць больш пуцёвак у Мінскай водагразелячэбніцы — зразумела, што гэта таксама павялічыць шанцы на аздараўленне.

НЯМА ЎМОЎ — НЯМА ЗАЕЗДАЎ

Скарачэнне колькасці загарадных дзіцячых лагераў адбывалася некалькі апошніх гадоў запар, па сутнасці гэта тэндэнцыя спынілася толькі летась. І, паводле слоў **намесніка дырэктара Рэспубліканскага цэнтра Тамары БАНДАРЭНКІ,** прычыны адмовы ад накіравання ў частку летнікаў аб'ектыўныя — некаторыя з іх мелі «ўзрост» па 30—60 гадоў.

— Аздараўленне ў асобных летніках забаранілі санітарныя службы, і, на мой погляд, цалкам правільна — везці дзяцей у шчытавыя дамкі з выгодамі на вуліцы сапраўды нельга, — зазначае Тамара Бандарэнка. — У выніку засталіся працаваць толькі стацыянарныя лагеры, якія могуць забяспечыць нармальнае аздараўленне, — з гарачай вадой і ацяпленнем. А што ж да магчымай праблемы «недахопу месцаў», то яна вырашаная. Мы пайшлі шляхам арганізацыі летняга дзіцячага адпачынку на арандаванай базе з належным узроўнем камфорту — у санаторыях, дамах адпачынку, дзіцячых рэабілітацыйна-аздараўленчых цэнтрах, на турбазах.

Выкарыстанне арандаванай базы працягнецца і сёлета. З улікам гэтага, падкрэслівае Тамара Бандарэнка, усе, хто хоча, сёлета атрымаюць пуцёўку ў загарадны лагер. Плюс да таго на працягу лета кожнае дзіця зможа па адным разе наведаць дзённы і профільны лагер.

Да слова, мяркуюць у цэнтры, гэта будзе даступна і ў фінансавым плане. Летась сярэдняя цана пуцёўкі ў кругласутачны лагер склала 488 тыс., у дзённы лагер — 125 тыс., а ў профільны 9-дзённы лагер — 139 тыс. рублёў. Сёлета гэтыя сумы істотна не ўзрастуць. Да таго ж значную частку рэальнай аплаты дзіцячага аздараўлення па традыцыі кампенсуюць арганізацыі, прафкамы і дзяржаўныя датацыі. Канкрэтны памер апошніх стане вядомым у сярэдзіне вясны, аднак практыка сведчыць: па тых жа стацыянарных лагерах дзярждатацыі пакрываюць бацькам не менш чым палову кошту аздараўлення.

Сяргей ГРЫБ.

ВІДАЦЬ, ЁСЦЬ НЯДОБРАЗЫЧЛІЎЦЫ

ў прадпрымальнікаў, якія трымалі свой цытрусавы тавар у складах па вуліцы Шылава ў Гомелі. Памяшканне, якое полымя ахапіла сярод белага дня, належыць Гомельскаму аўтобуснаму парку № 6. У арэнду яго ўзялі адразу некалькі бізнэсменаў, якія спецыялізуюцца на продажы замежных пладоў. У выніку пажару згарэла 20 метраў даху будынка. Ад агню пацярпелі 10 аўтацыстэрн і адна машына. Страты, па інфармацыі прэс-службы Гомельскага ўпраўлення МНС, складаюць каля 30 мільёнаў рублёў. Папярэдняя прычына пажару — падпал.

І яшчэ адно вытворчае памяшканне пацярпела ад агню. У былым ваенным гарадку ў вёсцы Мышанка Петрыкаўскага раёна пажар адбыўся ў прыватным цэху, дзе час ад часу выраблялася спецадзенне. У гэтым выпадку прычына пажару высвятляецца.

Ахвяраў чырвонага пеўня, на шчасце, няма.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРИСПОЛКОМ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В г. МОГИЛЕВЕ
Аукцион состоится 10 марта 2010 года в 16.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

№№ лотов	Адрес земельного участка (размер убытков)	Площадь, га	Срок аренды	Целевое назначение	Кадастровый номер	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 1	улица Жемчужная в районе жилых домов №№ 14, 20	0,0153	1 год	размещение объекта розничной торговли	740100000002005415	1 130 000	102 000
№ 2	улица Калиновского в районе жилого дома № 29	0,0037	1 год	размещение объекта розничной торговли	740100000001005429	227 000	20 000
№ 3	улица Крупской в районе жилых домов №№ 200, 204	0,0048	1 год	размещение объекта розничной торговли	740100000002005414	289 000	26 000
№ 4	улица Кутепова в районе остановки «Магазин № 84»	0,0020	2 года	размещение торгового объекта по продаже печатных изданий и розничной торговли	740100000005004350	216 000	19 000
№ 5	улица Ленинская в районе жилого дома № 85	0,0016	1 год	размещение объекта розничной торговли	740100000004003227	189 000	17 000
№ 6	улица Гришина, остановка «Железнодорожный вокзал» (от центра)	0,0011	до 1.01.2011	установка и обслуживание торгового киоска (№ 1) в остановочном павильоне	740100000002005413	99 000	9 000
№ 7	улица Космонавтов, остановка «Площадь Космонавтов» (в центр)	0,0017	до 1.01.2011	установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне	740100000003005850	151 000	14 000
№ 8	улица Краснозвездная, остановка «Микрорайон «Казимировка»	0,0007	до 1.01.2011	установка и обслуживание торгового киоска в остановочном павильоне	740100000001005428	43 000	4 000
№ 9	проспект Шмидта, остановка «Проспект Шмидта» (в центр)	0,0013	до 1.01.2011	установка и обслуживание торгового киоска (№ 1) в остановочном павильоне	740100000005004352	135 000	12 000
№ 10	проспект Шмидта, остановка «Проспект Шмидта» (в центр)	0,0013	до 1.01.2011	установка и обслуживание торгового киоска (№ 2) в остановочном павильоне	740100000005004353	135 000	12 000

Принимать участие в аукционе могут юридические лица, индивидуальные предприниматели и граждане.

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон желающие принять участие в аукционе представляют:

заверенную копию платежного поручения о внесении **задатка** на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета № 3642017441709 в филиале 700 МОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 **(разовый платеж)**;

юридические лица: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда данное юридическое лицо представляет его руководитель), копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации;

индивидуальные предприниматели: паспорт, копию свидетельства о государственной регистрации, а в случае участия в аукционе представителя – паспорт и нотариально заверенную доверенность;

граждане – паспорт, а в случае участия в аукционе представителя – паспорт и нотариально заверенную доверенность;

1) Условие предоставления земельных участков в аренду: согласование типа киосков, павильонов с управлением архитектуры и градостроительства Могилевского горисполкома.

2) Граждане, индивидуальные предприниматели, юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких предметов аукциона, вносят **задаток в размере**, установленном для предмета аукциона **с наибольшей начальной ценой**.

3) Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с предметами аукциона.

4) В течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении в аренду земельных участков **победителям аукциона** оплатить стоимость **предмета аукциона**, **возместить затраты** на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решениях об изъятии земельных участков для проведения аукциона. Ориентировочная (общая) сумма затрат (на победителей) составляет 10 миллионов рублей.

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МГУКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: **г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206** в рабочие дни с 8.00 до 17.00. **Последний день приема заявлений – 3.03.2010 года до 17.00**.

Контактный телефон в г. Могилеве 22 11 63.

Тэлесеткі

БАІ БЕЗ ПРАВІЛАЎ: ШАНСОН СУПРАЦЬ РОКУ, ФОЛЬК СУПРАЦЬ «ПАПСЫ»

На праекце тэлеканала СТБ «Зорны рынг» штотыднёва сыходзяцца артысты, гатовыя дзеля папулярнасці спяваць без «фанеры» і адказваць за кожнае слова

НЕ раз і не два ў адрас тэлевізійнікаў гучалі абвінавачванні: мякка кажучы, не зусім карэктна параўноўваць выканаўцаў такіх розных стыляў і «вагавых катэгорый», як Лаліта Міляўская і гурт «Крама», «J:Морс» і рэп-гурт «Цэнтр» або Ірына Дарафеева і гурт «Вопли Видоплясова». Аднак у арганізатараў шоу ёсць важкія аргументы: па-першае, самі артысты без пытанняў пагаджаюцца на ўдзел у праекце, а па-другое, выніковую тэледуэль публіка з задавальненнем глядзіць, аддаючы тысячы і дзясяткі тысяч галасоў у падтрымку ўпадабанага артыста. А значыць — шоу будзе працягвацца! Карэспандэнты «Звязды» пабывалі на здымках чарговай серыі баёў «Зорнага рынгу» і даведаліся, ці можа фальклор супрацьстаяць поп-музыцы і ці сапраўды шансон «забівае» па папулярнасці ўсіх канкурэнтаў.

...На пляцоўцы, дзе праходзяць здымкі, даволі холадна, да таго ж масоўка знаходзіцца тут не першую гадзіну, таму на заклікі памочніка рэжысёра: «Весялей! Заднія казычуць пярэдніх!» — рэагавала вяла. Вядучыя таксама — ці то ад холаду, ці ад стомленасці — пастаянна блыталіся і збіваліся. Простую як быццам рэпліку «Толькі ў нас грошы і сувязі не маюць ніякага значэння» Дзмітрый Врангель перапісваў 5 разоў! Але ў яго з сувядучай Нінай Багданавай хапіла сілаў з сябе пасмяяцца. У адрозненне ад артыстаў — удзельнікаў чарговай серыі «Зорнага рынгу», большасць якіх настройваліся на выступленне вельмі сур'ёзна. Напрыклад, Руслан Аляхно перад выхадам на сцэну тройчы перахрысціўся.

Руслан АЛЯХНО: «Самае галоўнае для артыста — канцэрт, а не піяр»

— Гальштук дасі паганяць? — зачапіўся вокам нехта з публікі за, бадай, самы яркі аксесуар у стрыманым чорным касцюме артыста.

— Падабаецца? Без праблем, — неасцярожна паабяцаў Руслан. Дзяўчаты-прыхільніцы тут жа скарысталіся выпадкам і папрасілі падарыць гальштук. — Гэты — не магу, падарунак дарагога чалавека, але вы прыходзьце на сустрэчу з фан-клубам, і я абяцаю ўручыць вам дакладна такі ж, — выкруціўся спявак.

Руслан па-майстэрску згладжваў непрыемныя пытанні і на правакацыі не паддаваўся.

— Падчас вашага ўдзелу ў «Еўрабачанні» Гюнеш сказала, што вы спяваеце міма нот, а вы што маглі б ёй адказаць? — прычапіліся настойлівыя прыхільнікі.

— Я не магу дазволіць сабе абразіць артыста, бо ўсе мы — калегі, — з годнасцю адрэагаваў спявак. — Нават калі мне штосьці не падабаецца, магу сказаць гэта дома на кухні, але не публічна.

Нас жа цікавіў іншы аспект. Многіх артыстаў «Еўрабачанне» не адпускае яшчэ доўга пасля ўдзелу, прымушаючы штурмаваць сцэну зноў і зноў. Мо і Руслан Аляхно мае ў тайніках душы запаветнае жаданне яшчэ раз заявіцца на гэты конкурс?

«Першы час, можа, і было такое памкненне — трэба яшчэ раз паехаць, але не для таго, каб камусьці штосьці даказаць, а проста зрабіць усё па-іншаму, скарыстаўшы набыты вопыт, — прызнаўся артыст. — Аднак праз нейкі час я задумаўся: ці трэба гэта ўвогуле мне самому, альбо варта працягваць развівацца, запісваць песні, шукаць новыя вобразы. Бо для артыста галоўнае — канцэрты, а не піяр. Вось зараз сэнсу ўдзельнічаць у «Еўрабачанні» я не бачу, а далей — час пакажа».

Увогуле, на гэтыя здымкі добра было б завітаць ахвотнікам агулам лаяць беларускіх артыстаў — «такіх-сякіх, безгалосых». Хоць бы для таго, каб гэтыя крытыкі пераканаліся на прыкладзе Аляхно, што можна і не перахвальваць самога сябе, і абыходзіцца без прадзюсара, і спяваць жыўцом (у якасці экзамену Руслану давялося ўзгадаць і сваю першую песню, і ваенна-патрыятычную, і нават... творчасць Міхаіла Круга), і прымусіць слухаць свае песні нават заўзятых праціўнікаў «папсы». «Гэта яшчэ што! — падзялілася з намі адна з пастаянных удзельніц масоўкі. — Вось на мінулых здымках хтосьці назваў музыку ансамбля «Бяседа» замшэлай, дык гэтыя цёткі завялі ўсю залу, падлеткі танчылі пад «Чарку на пасашок» і падпявалі!».

Ірына КРУГ: «Гарантыя поспеху — у маёй душы»

Удава вядомага расійскага кампазітара і выканаўцы шансону Міхаіла Круга прызналася, што да апошняга моманту не цікавілася, з кім ёй давядзецца сустрэцца на «Зорным рынгу»: «Мне здаецца, усе гэта барацьба, галасаванні, вымярэнне папулярнасці — такія ўмоўныя рэчы. Людзі паўсюль розныя, ім падабаецца слухаць розныя песні, і гэта нармальна. Прыемна, што многім падабаюцца і мае песні, у якія я ўкладваю ўсю душу. На маю думку, такі праект — гэта проста магчымасць для артыста паказаць сябе, выйсці на больш блізкі кантакт з публікай». Аднак беларуская публіка прыняла Ірыну не тое каб з распасцёртымі абдымкамі — можа таму, што падлеткі і моладзь (у асноўным з іх складаецца масоўка праграмы) не надта актыўна слухаюць шансон, а можа, з-за банальнай стомленасці — здымкі доўжацца не адну гадзіну.

Тым не менш, баявая бландзінка здавацца не збіралася і зрабіла ўсё, каб паказаць, што яна не толькі бледны цень знакамітага мужа, а цалкам самастойная творчая адзінка. Не дарэмна ж дачка вайскоўцаў у свой час займалася ў тэатральным гуртку ў Чалябінску і марыла стаць артысткай. Ва ўсякім разе, недасведчаныя пераканаліся, што ў рэпертуары расійскай «лэдзі шансон» больш, чым адна песня, а артыстка ў сваю чаргу прыемна здзівілася, што моладзь цікавіцца самай рознай музыкай і задае вострыя пытанні, на якія «нават самой цікава адказваць».

Каго ж з «байцоў» у выніку гледачы паставяць на п'едэстал, а каго адправяць на заслужаны адпачынак, артысты пакуль што і самі не ведаюць. У эфіры гэта праграма з'явіцца толькі ў першую суботу сакавіка, тады і адбудзецца тэлефоннае галасаванне і падлік выніковых балаў. А ў найбліжэйшых, лютаўскіх, выпусках «Зорнага рынгу» можна будзе паслухаць, параўнаць і падтрымаць (па жаданні) удзельнікаў наступных баёў: «Новы Арыэль» — «Litesound», Віктар Каліна — Сяргей Пукст, Аляксандр Патліс — Уладзімір Ухіцкі і ансамбль «Бяседа» — маладое трыа «Аугуст».

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Ну і ну!

«АДПОМСЦІЛІ...»

ЖЫХАР Гродна падпаліў аўтамашыну, якая стаяла каля аднаго з дамоў па вуліцы Фолюш. І разам з двума сваімі сябрамі трапіў у следчы ізалятар.

Гэта тройца сабралася ўвечары, і падчас гутаркі адзін з іх паведаміў, што яго кінула жонка. І цяпер яна, не будучы афіцыйна разведзенай, пражывае з іншым мужчынам. Па прапанове сябра пакрыўджанага вырашылі сужыцеля нявернай жонкі правучыць. Селі ў аўтамабіль і накіраваліся на месца не новага «гняздзечка», але спачатку заехалі на АЗС. А затым ініцыятар помсты абліў машыну сужыцеля бензінам з пластыкавай бутэлькі і падпаліў.

Аўтамабіль атрымаў ад агню даволі сур'ёзныя «траўмы», аднак, на шчасце, дзякуючы супрацоўнікам МНС цалкам згарэць не паспеў. Праз некалькі гадзін праваахоўныя затрымалі «мсціўцаў». Заведзена крымінальная справа па артыкуле Крымінальнага кодэкса «Наўмыснае знішчэнне альбо пашкоджанне маёмасці». Роля кожнага з затрыманых будзе вызначана ў ходзе папярэдняга расследавання.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Дзякуй!

СЯРОД ДОБРЫХ ЛЮДЗЕЙ

...У Давыд-Гарадок я (круглая сірата з 12 гадоў) прыехала ў 1952-м, пасля Мазырскага педвучылішча у вялізных нямецкіх чаравіках з цвікамі-плешкамі, сяброўка — у ватных штанах. Нашы строі і ў школе выклікалі бурны смех, але мы не зважалі, бо ён быў не кплівы, мы жылі, вучылі дзяцей.

Сярод маіх вучняў — і наш знакаміты паэт Леанід Дранько-Майсюк.

Лёневы бацькі былі сціплымі працаўнікамі. Да працы, змалку, прывучалі і сына. Ён палівaў расаду, капаў грады, лодкай ездзіў з бацькам па дровы па свавольнай рацэ Гарыні. Веснавой паводкай яна настолькі разлівалася, што залівала гароды і хаты аж па вокны — бурыла грубкі і печы. Ёсць нават легенда пра тое, што адзін з нашых гарадчукоў віламі лавіў шчупака пад прыпечкам. Так што радкі «Суседняя хата плыве, а ў хаце суседка жыве...» паэт Дранько-Майсюк не прыдумаў, ён гэта бачыў.

Але ж цяпер пра іншае.

Сваіх дзяцей, я, як кажуць, вывучыла на... сваю галаву. Сын у Санкт-Пецярбургу жыве, старэйшая дачка ўжо 24 гады — у Тунісе, а муж і малодшая — там, адкуль не вяртаюцца, не прыязджаюць. Мне 79 гадоў, я — адна.

Летась цяжкая хвароба прымусіла мяне пакінуць родную хату: з мясцовай хірургіі завезлі ў Брэст, потым — у Мінск. Пасля аперацыі і васьмі дзён у рэанімацыі я такі расплюшчыла вочы, нарадзілася яшчэ раз... Але ж ляжала, як старая кінутая лялька, аж пакуль у палату не зайшлі мой сын і мой дарагі вучань Лёня. Іх прыход — з гасцінцамі, з цёплымі словамі — надаў мне сілы і жадання выжыць.

Потым мае ўрачы спадары Сяргей Мінакоўскі і Эдуард Мурзіч (блаславўляю іх на доўгае і шчаслівае жыццё) адправілі мяне ў санаторый «Аксакаўшчына». Там была цудоўная прырода, гаючае паветра, выдатнае абслугоўванне, працэдуры і... Леанід — ён знайшоў мяне і там! Прывозіў розныя прысмакі, падоўгу размаўляў. Я, адно, турбавалася, як потым, пасля выпіскі, заехаць адсюль дадому — ды яшчэ і на мыліцах?

І зноў дапамог мой вучань. Ён пазваніў у Давыд-Гарадок, у Столін. І высветлілася, што з Бараўлянскага шпіталя будуць якраз забіраць інваліда Вялікай Айчыннай, то заедуць і ў санаторый па мяне.

Так у 11 вечара (шафёр вёз акуратна, памалу, каб не растрэсці нашыя болькі) мы дабраліся дахаты. Я толькі сабралася выходзіць з машыны бачу — бягуць (у чым спаць паляглі) мае радасныя суседзі Кацярына і Кастусь Харашуны, адчыняюць дом. А на верандзе, бачу, вядро маліны, засыпанай цукрам. Назаўтра я закруціла ягады ў слоікі...

Той год для Леаніда быў вельмі цяжкім — ён пахаваў бацькоў, якім прысвячаў свае вершы і песні, якіх радаваў сваёй павагай і ўвагай. Цяпер іх дом асірацеў: «Той самы дом і градкі тыя ды людзі будуць жыць другія»... Хочацца, каб добрыя. І хочацца, каб радасць, здароўе і шчасце заўсёды спадарожнічалі тым, хто выконвае наказ продкаў і беражэ святыню беларусаў — дабрыню.

Надзея ВАСІЛЬЕВА, *г. Давыд-Гарадок.*

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

«Калі б заяўнікі сталі ў чаргу на паляпшэнне жыллёвых умоў некалькі раней...»

НЕ паспелі мы на старонках газеты даць кансультацыю сям'і Чорных з пасёлка Новапалескі Салігорскага раёна адносна магчымасці атрымання імі аднаразовай бязвыплатнай пазыкі ў сувязі з будаўніцтвам з дапамогай льготнага крэдыту дома, які яшчэ не здадзены ў эксплуатацыю, як па «гарачай лініі» прагучала аналагічнае пытанне. На гэты раз звярталася сям'я з Пінскага раёна, якая пастаянна пражывае ў адной з вёсак, а ўласны дом вырашыла пабудаваць у суседняй.

Як і ў папярэднім выпадку, на гэтыя мэты браўся льготны крэдыт пад 3 працэнты. У чаргу на паляпшэнне жыллёвых умоў людзі сталі як маладая сям'я ў лістападзе 2008 года. Пакуль дом яшчэ не ўведзены ў эксплуатацыю: фактычна стаіць «каробка» з дахам і ўстаўленымі вокнамі. Акрамя мужа і жонкі ў сям'і гадуецца малое дзіця. Паводле слоў заяўнікаў, даход на кожнага члена сям'і складае каля 300 тысяч рублёў. Вось чытачы і пыталіся: а ці могуць яны, як і папярэдняя сям'я, якой мы давалі раней адказ, разлічваць на атрыманне аднаразовай бязвыплатнай пазыкі?

Паводле слоў **начальніка аддзела архітэктуры і будаўніцтва Пінскага райвыканкама Галіны СІДАРОВІЧ**, якой мы пераадрасавалі пытанне нашых чытачоў, магчымасцю атрымаць аднаразовыя бязвыплатныя пазыкі ў раёне скарысталіся тыя грамадзяне, якія стаялі ў чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў (акрамя тых катэгорый грамадзян, якія маюць права на пазачарговае атрыманне такіх пазык, напрыклад, як воіны-афганцы) па 2003 год уключна. Якія грашовыя сродкі будуць выдзелены пад такія ж мэты сёлета, стане вядома толькі ў сакавіку, дакладней, будзе вызначана колькасць сем'яў, на якіх хопіць атрыманых грошай. Таму, на жаль, можна меркаваць, што нашы заяўнікі наўрад ці змогуць разлічваць на атрыманне пазыкі. Бо, як вядома, яна даецца толькі да моманту ўводу дома ў эксплуатацыю, а за некалькі наступных месяцаў, не выключана, дом якраз можа быць дабудаваны і здадзены. Зноў жа, выдзеленых сродкаў, напэўна, хопіць толькі каб «закрыць» адзін год пастаноўкі на чаргу грамадзян (2004 год), якія мелі патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. А нашы заяўнікі, нагадаем, сталі ў яе толькі ў 2008 годзе. Каб яны зрабілі гэта на некалькі гадоў раней, іх шанцы істотна б павялічыліся. Зрэшты, пэўная надзея яшчэ ёсць, таму адчайвацца з гэтай нагоды чытачам не варта, трэба дачакацца інфармацыі пра выдзяленне з бюджэту грошай. Як запэўніла нас Галіна Васільеўна, пасля гэтага ўсіх, хто мае права на атрыманне аднаразовых бязвыплатных пазык (стаіць у чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў, дом яшчэ не здадзены і дата пастаноўкі ўключана ў бягучую праграму выдачы пазык), абавязкова запросяць у аддзел архітэктуры і будаўніцтва райвыканкама, дзе ўсё раскажуць, падкажуць, якія дакументы могуць спатрэбіцца грамадзянам.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЧАС РАСПЛАТЫ

«Звязда» ўжо інфармавала чытачоў пра судовы працэс, які праходзіў у судзе Баранавіцкага раёна і г. Баранавічы над грамадзянінам ПАР, які паспрабаваў абрабаваць аддзяленне банка. Д. Прынслу прызналі вінаватым у разбойным нападзе на банк, асабліва злосным хуліганстве і крадзяжы.

1 лютага суд прыгаварыў афрыканца да 13 гадоў пазбаўлення волі ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму. Асуджаны павінен будзе выплаціць 5 млн рублёў кампенсацыі работніцам аддзялення банка за маральную шкоду, нанесеную ім, і 1,5 млн рублёў жанчыне, якую пабіў падчас уцёкаў.

Давядзецца Д. Прынслу таксама вярнуць сваёй былой сужыцельцы з Салігорска болей за 4 млн рублёў — кампенсаваць кошт украдзенага залатога кальё з дыяментам.

У асуджанага ёсць 10 сутак, каб абскардзіць прыгавор у Брэсцкім абласным судзе.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

УТВЕРЖДЕНО
Наблюдательный совет
ОАО «АСБ Беларусбанк»
22 января 2010 года
протокол № 1

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
ЗАВЕРЕНО
____________А.Г.Кулаженко
29 января 2010 года

БЕЛАРУСБАНК

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций **семьдесят восьмого – восемьдесят второго выпусков** Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк»

1. Полное и сокращенное наименование эмитента:

полное: Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»);

сокращенное: ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»).

2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail)

Республика Беларусь, 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32, телефон – (017) 2188408, телефон/факс – (017) 2222626, e-mail – info@belarusbank.by.

3. Сумма зарегистрированного уставного фонда

Уставный фонд Банка составляет 2.288.787.859.000 (Два триллиона двести восемьдесят восемь миллиардов семьсот восемьдесят семь миллионов восемьсот пятьдесят девять тысяч) белорусских рублей.

4. Наименование периодического печатного издания, в котором ежегодно будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации

Бухгалтерская отчетность по итогам работы Банка за 2008 год опубликована 28.03.2009 в газете «Звязда» (№ 58). По итогам работы Банка за 2009 год и последующие годы указанная информация будет опубликована не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года в газете «Звязда».

5. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии)

С более подробной информацией и копией проспекта эмиссии облигаций семьдесят восьмого – восемьдесят второго выпусков Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк», оформленной в установленном порядке, можно ознакомиться визуально в филиалах–областных (Минском) управлениях, филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также в ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно *(кроме выходных и нерабочих праздничных дней)* в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

6. СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

6.1. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение

Решение о семьдесят восьмом – восемьдесят втором выпусках облигаций Банка в соответствии с подпунктом 10.2 Устава Банка принято Наблюдательным советом Банка 22 января 2010 года, протокол № 1.

6.2. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество, номинальная стоимость облигации

Номер выпуска	**78** выпуск	**79** выпуск	**80** выпуск	**81** выпуск	**82** выпуск
Валюта выпуска	**Евро**			**Доллары США**	
Форма выпуска и вид	Документарные, на предъявителя, процентные, неконвертируемые				
Объем эмиссии	**€10 млн.**	**€16 млн.**	**€4 млн.**	**$20 млн.**	**$20 млн.**
Количество	10000	32000	40000	20000	40000
Серия, номера облигаций	**ВФ78** 000001-010000	**ВХ79** 000001-032000	**ВЦ80** 000001-040000	**ВЧ81** 000001-020000	**ВШ82** 000001-040000
Номинальная стоимость	€1000	€500	€100	$1000	$500

6.3. Цель выпуска облигаций

Эмиссия облигаций семьдесят восьмого – восемьдесят второго выпусков (далее – облигации) осуществляется в целях привлечения временно свободных денежных средств физических лиц и направления полученных средств на пополнение ресурсной базы Банка.

6.4. Период проведения открытой продажи облигаций

После опубликования настоящей Краткой информации, заверенной в установленном порядке Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь, Банк проводит открытую продажу облигаций на внебиржевом рынке с 01.03.2010 по 28.02.2011, если больший срок не будет определен Правлением Банка. Срок открытой продажи облигаций может быть сокращен в случае полной реализации всего объема эмиссии облигаций соответствующего(их) выпуска(ов).

6.5. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Открытую продажу облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Облигации продаются по их номинальной стоимости в валюте номинала. Владельцами облигаций в период открытой продажи могут быть физические лица – резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, приобретающие их не в целях предпринимательской деятельности (далее – физические лица).

6.6. Срок обращения облигаций – 731 календарный день (с 01.03.2010 по 01.03.2012). День начала размещения и день начала погашения облигаций считаются одним днем.

6.7. Дата начала погашения облигаций – 01.03.2012.

6.8. Размер процентного дохода по облигации. Порядок расчета, график начисления и выплаты процентного дохода

По облигациям установлена доходность в размере 9,5 (Девять целых пять десятых) процентов годовых.

Выплата дохода по облигации производится периодически в виде процентного дохода при условии предъявления физическим лицом оригинала облигации в Банк в соответствии со следующими графиками начисления и выплаты процентного дохода:

по облигациям 78, 79, 81, 82 выпусков (один раз в три месяца):

Порядковый номер периода начисления дохода	Начало периода	Конец периода, день начала выплаты дохода	Продолжительность периода (дней)
1	01.03.2010	31.05.2010	91
2	01.06.2010	31.08.2010	92
3	01.09.2010	30.11.2010	91
4	01.12.2010	28.02.2011	90
5	01.03.2011	31.05.2011	92
6	01.06.2011	31.08.2011	92
7	01.09.2011	30.11.2011	91
8	01.12.2011	01.03.2012	92
		ИТОГО	731

по облигациям 80 выпуска (один раз в шесть месяцев):

Порядковый номер периода начисления дохода	Начало периода	Конец периода, день начала выплаты дохода	Продолжительность периода (дней)
1	01.03.2010	31.08.2010	183
2	01.09.2010	28.02.2011	181
3	01.03.2011	31.08.2011	184
4	01.09.2011	01.03.2012	183
		ИТОГО	731

Начисление процентного дохода осуществляется за период со дня, следующего за днем фактической продажи Банком облигации, по 01.03.2012 включительно (за исключением случая предъявления облигации к досрочному погашению). Со дня истечения срока обращения облигации (01.03.2012) процентный доход не начисляется.

Первый процентный доход по соответствующей облигации начисляется со дня, следующего за днем ее продажи Банком, по день начала выплаты процентного дохода за период начисления процентного дохода, в котором была продана облигация, включительно. Последующие процентные доходы (включая последний) начисляются со дня, следующего за днем начала выплаты процентного дохода за предшествующий период начисления процентного дохода, по день начала выплаты процентного дохода по данному периоду начисления процентного дохода включительно (дату начала погашения – 01.03.2012).

Расчет процентного дохода производится путем его начисления на номинал облигации за период начисления процентного дохода, определенный в соответствии с вышеуказанными правилами, по процентной ставке, указанной в части первой настоящего пункта.

Процентный доход рассчитывается по следующей формуле:

$$Д = \frac{Нп \times Пп}{100} \times \left(\frac{Т365}{365} + \frac{Т366}{366}\right), \text{ где:}$$

Д – процентный доход по облигациям, выплачиваемый периодически в течение срока их обращения;

Нп – номинальная стоимость облигации;

Пп – ставка процентного дохода (процентов годовых) за соответствующий период начисления процентного дохода;

Т365 – количество дней периода начисления процентного дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;

Т366 – количество дней периода начисления процентного дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.

Выплата процентного дохода производится в наличном либо безналичном порядке по требованию предъявителя оригинала облигации в Банк. В случае если день начала выплаты процентного дохода выпадает на нерабочий день, выплата процентного дохода осуществляется, начиная с первого рабочего дня, следующего за нерабочим днем.

При выплате процентного дохода по облигациям наличной иностранной валютой Банк покупает у владельца облигации часть процентного дохода в размере менее минимального номинала банкноты иностранной валюты по обменному курсу покупки иностранной валюты, установленному в обменном пункте (кассе), осуществляющем(ей) покупку, на момент совершения операции выплаты процентного дохода.

Выплата процентного дохода осуществляется филиалами, центрами банковских услуг Банка, структурными подразделениями Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка (независимо от места продажи облигации) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

При досрочном погашении облигации сумма неполученного процентного дохода рассчитывается по дату ее досрочного погашения включительно.

6.9. Условия и порядок погашения (досрочного погашения) облигаций

Погашение облигации осуществляется, начиная с **01.03.2012**, в отношении лица, предъявившего оригинал облигации в Банк к погашению.

Погашение облигации (независимо от места ее продажи) осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

При погашении облигации владельцу возмещается номинальная стоимость облигации, а также уплачиваются все неполученные процентные доходы наличными деньгами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению, но не ранее рабочего дня, следующего за днем истечения шести месяцев со дня ее продажи. При этом предъявителю оригинала облигации выплачивается ее номинальная стоимость и неполученный процентный доход по дату досрочного погашения облигации включительно.

При погашении (досрочном погашении) облигации выплата части номинала облигации, части процентного дохода не производится.

6.10. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрете выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь

В случае запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска облигаций, Банк в срок не позднее 30 дней с момента принятия указанного решения возвращает владельцам облигаций денежные средства, направленные на покупку облигаций, с уплатой процентов за пользование денежными средствами (с даты, следующей за датой продажи облигации, до даты ее возврата, но не позднее дня истечения 30 дней с момента принятия вышеуказанного решения) по процентной ставке, указанной в части первой пункта 6.8 настоящего документа.

6.11. Дата и номер регистрации облигаций

Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 29 января 2010 года.

Регистрационный номер:
78 выпуска: 5-200-02-0483;
79 выпуска: 5-200-02-0484;
80 выпуска: 5-200-02-0485;
81 выпуска: 5-200-02-0486;
82 выпуска: 5-200-02-0487.

6.12. Информация об обеспечении облигаций

Банк выпускает облигации без учета положений, предусмотренных в подпункте 1.7 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг», в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 названного Указа, по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь. Общий размер обязательств по облигациям не превышает 80 процентов нормативного капитала Банка.

Заместитель Председателя Правления – начальник ОПЕРУ ОАО «АСБ Беларусбанк» **Г.С.Господарик**

Главный бухгалтер ОАО «АСБ Беларусбанк» **И.П.Лысоковская**

http://www.belarusbank.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь.
Лицензия Министерства финансов Республики Беларусь на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/0385601 действительна до 29.07.2012 (изменения и (или) дополнения внесены на основании решения Министерства финансов Республики Беларусь от 06.01.2010 № 3).

УНП 100325912.

Карысная парада

ЯК ДАГАДЗІЦЬ ЖОНЦЫ І ЗАХАВАЦЬ КАРЫСНУЮ ЖЫЛПЛОШЧУ,

або Выбіраем дошку для прасавання

Што-што, прызнаюся шчыра, а прасаваць я не вельмі ўмею і не вельмі люблю. Ці наадварот? У любым выпадку — даруйце. Як па мне, дык замест гэтага працэсу лягчэй ежы згатаваць або ў кватэры прыбрацца. Так што ў нашай сям'і прасаванне бялізны — выключна жончын клопат. Я тут на другасных дапаможных работах, калі што. Дзеля чаго такі ўступ? Натуральна, што з нагоды, якую другая палова нядаўна паставіла рубам — або я, або дошка для прасавання. У сэнсе або яна сама нарэшце сабе яе купіць, бо надакучыла ёй прасаваць на стале, або яе разумны муж здолее загадзя вывучыць усе прапанаванні і падвядзе сваю другую палову да самага лепшага ўзору. Ага, лёгкая задачка! У адной вялікай краме — «Электрасіле» — я наўмысна выбіраў сярод прадаўцоў-кансультантаў дзяўчат: ну каму як не ім валодаць усёй паўнатой інфармацыі па гэтым пытанні? І што б вы думалі: ні ў адной (!) з апытаных маладзіц дома не было такой дошкі! У сэнсе, не нейкай канкрэтнай, а любой. Сітуацыю патлумачыла адна з работніц гандлю, маўляў, вось калі будзе свая кватэра, тады і дошку для прасавання бялізны сабе змагу дазволіць.

Галоўнае — вызначыцца з памерам

А вы не смейцеся: я колькі гадоў дакладна гэтак жа адбіваў «атакі» сваёй жонкі. Маўляў, а дзе ж ты, любая мая, будзеш яе захоўваць у аднапакаёвай здымнай кватэры? Тая дошка хоць і кампактная, але паставіш яе (дарэчы, куды — часам таксама праблема), дык і для нас месца ў жылі ўжо не застанецца. Потым пашчасціла пабудаваць, таксама пэўны час не да гэтага было, пакуль пакрысе абжываліся. Але ж не магла мая песенька доўжыцца вечна... А наконт памеру дошкі я сур'ёзна. Гэта ўжо не тое памятнае многім прыстасаванне, якім некалі карысталіся нашы матулі ці бабулі. Калі памятаеце, не толькі калі прасаваць — у жылі такую дошку маглі выкарыстоўваць і ў якасці своеасаблівай лесвіцы, каб з шафы нешта дастаць, і рабочых козлаў — каб столь пафарбаваць. Так, яна была простай, асаблівым дызайнам не адрознівалася, але трываласці ёй было не займаць. Іншая рэч — зараз: на рынках, у крамах вочы разбягаюцца ад выбару. Як не памыліцца пры выбары дошкі? Дык вось, вяртаючыся да згаданых памераў — возьмем да ўвагі найперш гэты нюанс. Дошка хоць і складваецца, аднак нават у такім стане можа займаць даволі шмат месца. Калі гаварыць пра яе даўжыню, звычайна гэты паказчык складае 110—140 сантыметраў. Падаецца, не так і шмат. Аднак не ўсе і не адразу звяртаюць увагу, што гаворка ў большасці выпадкаў ідзе пра даўжыню рабочай паверхні. А дошка яшчэ мае падстаўку-палічку пад прас плюс ножкі, якія выступаюць за дошку нават у складзеным стане (апошняя акалічнасць важная для ўстойлівасці дошкі). У выніку памер па даўжыні павялічваецца да 150—170 сантыметраў. Хоць можна знайсці і зусім простыя мадэлі, дзе няма падстаўкі пад прас. Напрыклад, у ЦУМе прадаецца некалькі зусім простых расійскіх узораў па цане ад 53 да 57 тысяч рублёў. Гэткі студэнцкі варыянт — і па грашах, і па кампактнасці. Іх даўжыня роўная даўжыні рабочай паверхні — 120 сантыметраў пры шырыні 30 сантыметраў. Увогуле шырыня дошкі можа вагацца ад 30 да 48 сантыметраў. Дадайце сюды яшчэ канфігурацыю рабочай паверхні (а яна можа быць часам дастаткова адмысловай — фігурнай; тут таксама трэба быць пільным, бо тое, што прыгожа, не заўсёды можа быць функцыянальным) і стане зразумелым, што трэба загадзя планаваць месца, дзе вы будзеце захоўваць пакупку: каб адначасова і не перашкаджала, і ўвесь час была пад рукой. Бо калі кожны раз трэба будзе даставаць-запіхваць яе ў «нетры» жылплошчы, падазраю, што праз нейкі час вы пачняце абыходзіцца без гэтага набытку. Як вызначыцца з патрэбнай плошчай рабочай паверхні? Для дробных рэчаў падыдзе карацейшая і вузейшая, шторы-гардзіны, зразумела, каб не пакамячыць лепш прасаваць на даўжэйшай і шырэйшай, хоць такая вузкая «спецыялізацыя» наўрад ці магчымая ў хатніх умовах. Трэба шукаць нейкі ўніверсальны варыянт.

Якую аснову дошкі выбраць?

Маецца на ўвазе аснова рабочай паверхні дошкі для прасавання. Таксама важны па значнасці параметр. Варыянтаў можа быць некалькі. Самы танны — з фанеры. Бачыў на будаўнічым рынку ў Ждановічах такі расійскі выраб за 180 тысяч рублёў. Аднак фанера не самы даўгавечны матэрыял, асабліва з-за ўздзеяння высокай тэмпературы і пары. Таму часам на аснову з фанеры «апранаюць» стальную сетку (на яе потым кладуць паралон і абцягваюць тканінай). На рынку ў сваім мікрараёне, у тым жа ЦУМе давялося пабачыць і ўзоры, дзе рабочая паверхня была выраблена з ДВП — драўніна-стружкавай пліты (чытай — прасаванага пілавіння). Каштавалі такія дошкі ад 53 да 110 тысяч. Як правіла, названыя варыянты былі вузкімі па шырыні (30—38 сантыметраў), даўжыня рабочай паверхні складала 120 сантыметраў.

Значна больш трывалы варыянт — з металу. Зразумела, такая дошка была б дастаткова цяжкай, таму выкарыстоўваецца металічная сетка. Спецыяльныя рабрыны жорсткасці на адваротным баку рабочай паверхні не дазваляюць канструкцыі выгінацца. Цэны ў залежнасці ад памераў і «навароту» (пра апошнія раскажам ніжэй), фірмы-вытворцы вагаліся ад 85 да прыкладна 320 тысяч рублёў.

У продажы былі айчынныя вырабы, а таксама дошкі з Расіі, Украіны, Польшчы, Кітая, Турцыі, Італіі, Германіі. Адна прадавец-жанчына на будрынку ў Ждановічах, якая спецыялізуецца якраз на такім асартыменце, раіла аддаваць перавагу вытворцам з апошніх дзвюх краін як самым надзейным. Праўда, і кошт іх прадукцыі быў самым высокім. Увогуле, у дачыненні да ўсяго асартыменту адносна цэнаў наступнае: падалося, што часам значна больш прасцейшы выраб падаваўся даражэй, а побач прыстойная дошка каштавала меншых грошай. Таму нікому не спяшаецца з пакупкай. Што да месца куплі, дык тут, думаю, будзе карыснай такая парада. У крамах дошкі стаяць запакаванымі і ацаніць іх у дзеянні вы не можаце. На рынку ж можа быць некалькі ўзораў у «баявой гатоўнасці» і вы на практыцы зможаце пабачыць вартасці або недахопы канкрэтнай мадэлі.

Што можа спатрэбіцца ў камплекце

Далей пералічым іншыя параметры, па якіх можна весці «адбор». Напрыклад, жонка паставіла ўмову: каб на дошцы была ўбудаваная разетка з падаўжальнікам, бо гэта нашмат зручней, чым карыстацца асобным падаўжальнікам. Адшукаў мадэлі, дзе такі падаўжальнік у камплекце меў даўжыню ў сярэднім 1,5 метра.

Цяпер пра спосаб рэгуліроўкі дошкі па вышыні — пад свой рост. Ёсць варыянт са ступеньчатай фіксацыяй. Гэта калі ў планцы прарэзаны шчыліны, у якія заходзіць частка механізма. У названым вышэй «студэнцкім» варыянце рэгуляваць рабочую паверхню можна было толькі на двух узроўнях — 70 і 82 сантыметры. У больш дарагіх мадэлях можа быць, напрыклад, шэсць пазіцый, пры максімальна высокай рабочая паверхня дошкі знаходзіцца на вышыні каля 90 сантыметраў. Такі спосаб лічыцца больш надзейным, бо рабочая паверхня фіксуецца вельмі трывала.

Другі варыянт фіксацыі — плаўны. Націсканнем на спецыяльны рычаг пад рабочай паверхняй (фіксацыя адбываецца па тыпу зажыму) можна ўстанаўліваць любы ўзровень. Такое кіраванне больш хуткае і, магчыма, нават больш зручнае, аднак ёсць меркаванне, што з цягам часу такі варыянт фіксацыі можа выйсці са строю з-за аслаблення спружыннага механізму зажыму.

Чахол трэба каб быў здымным (памыць можна). Лепш выбіраць бавоўнаны, хоць цяпер ёсць і з антыпрыгарным саставам. Пацікаўцеся ў прадаўца, ці ёсць у іх зменныя чахлы. «Штатны» хоць і праслужыць не адзін год (калі вы яго не прапаліце), аднак рана ці позна такое пытанне можа паўстаць усё роўна. У крамах мне з гэтым неяк не пашанцавала — зменных чахлоў не было. А на рынку прадаўцы прапаноўвалі багаты выбар (па памерах і колерах) па 25—30 тысяч рублёў, у тым ліку і з антыпрыгарным саставам.

Мы пералічылі галоўныя, на наш погляд, крытэрыі выбару дошкі для прасавання. Але ёсць яшчэ і другасныя. Натуральна, названую вышэй палічку пад прас з негаручых матэрыялаў лепш мець не толькі дзеля зручнасці, але і ў мэтах пажарнай бяспекі. Наконт дадатковай у камплектацыі невялікай дошкі (тэрмарукава) для прасавання рукавоў у інтэрнэце нават апытанні праводзіліся: наколькі яна карысная і запатрабаваная. Меркаванні, натуральна, падзяліліся — да самых кардынальна супрацьлеглых. Таму і мы тут раіць нічога не будзем, няхай кожны сам вызначаецца. Адзінае, мадэлі, у камплект якіх уваходзіць гэта дадатковае прыстасаванне, абавязкова будуць каштаваць больш. Паўплывае на кошт дошкі для прасавання і наяўнасць спецыяльнага трымальніка для шнура ад праса, палічкі (або некалькіх) пад рабочай паверхняй для бялізны ці спецыяльных «плечыкаў». Яны прадугледжаны для зручнасці (каб гаспадыня магла аддац-ца працэсу спаўна, не гойсаць увесь час да шафы), але тут магчымы перабор з камплектацыяй. Дошку можна абвешаць бялізнай з усіх бакоў, як навагоднюю ёлку цацкамі, што, ёсць рызыка, зробіць яе няўстойлівай. Так што тут варта добра падумаць, каб не пераплачваць за тое, чым карыстацца наўрад ці будзеце. Удалага выбару!

Сяргей РАСОЛЬКА.

Квартэрнае пытанне

Права ёсць. Чарга — таксама

На кватэрным уліку мы (я і дарослы сын — інвалід II групы) знаходзімся каля 20 гадоў. Сёлета чарга нарэшце падыходзіць. Ці маем мы права на бязвыплатную субсідыю і ў якім памеры? Што трэба зрабіць для яе атрымання?

Ірына І., *г. Мінск.*

Паводле Палажэння, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 30 красавіка 2002 г. № 555, аднаразовыя бязвыплатныя субсідыі на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў выдзяляюцца *малазабяспечаным працаздольным грамадзянам* Рэспублікі Беларусь, якія знаходзяцца на ўліку асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў.

Згодна з пунктам 1 Палажэння, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 20 снежня 2000 г. № 1955, да малазабяспечаных працаздольных грамадзян, якія маюць права на атрыманне льготных крэдытаў, субсідый і іншых формаў дзяржаўнай падтрымкі для будаўніцтва (рэканструкцыі) або набыцця жылога памяшкання, адносяцца грамадзяне, якія знаходзяцца на ўліку асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў і валодаюць здольнасцю да ажыццяўлення працоўнай дзейнасці, *у якіх сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае трохразовага сярэднямесячнага сярэднедушавога мінімальнага спажывецкага бюджэту (МСБ)* сям'і з 4 чалавек, падлічанага за 12 месяцаў, што папярэднічалі месяцу падачы дакументаў для ўключэння ў спісы на атрыманне льготнага крэдыту і (або) падачы дакументаў на атрыманне субсідыі, і якія маюць заяўленую маёмасць, агульны кошт якой не перавышае:

для атрымання льготнага крэдыту — двухразовага гранічнага памеру льготнага крэдыту для гэтай сям'і;

для атрымання субсідыі — кошту кватэры тыпавых спажывецкіх якасцяў, зыходзячы з максімальнай нормы выдзялення агульнай плошчы жылога памяшкання сацыяльнага карыстання для гэтай сям'і.

Пастановай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ад 19 кастрычніка 2009 г. № 124 адпаведны МСБ зацверджаны ў памеры 387 690 рублёў (на перыяд з 1 лістапада 2009 па 31 студзеня 2010 года). Адпаведна трохразовы МСБ складае 1 163 070 рублёў, і па гэтым паказчыку гэтая сям'я можа прэтэндаваць на атрыманне ў вызначаным парадку субсідыі.

Для аднясення грамадзяніна да катэгорыі малазабяспечаных ім падаюцца звесткі аб сукупным даходзе і маёмасным становішчы сям'і ў орган, у якім ён знаходзіцца на ўліку асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў. Звесткі аб сукупным даходзе і маёмасным становішчы грамадзяніна не выдаюцца.

Субсідыя выдзяляецца ў парадку вызначанай чарговасці, зыходзячы з часу прыняцця грамадзян на ўлік асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў.

Падставай для разгляду пытання аб магчымасці выдзялення субсідыі грамадзяніну з'яўляецца яго заява на імя старшыні мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, у якім грамадзянін знаходзіцца на кватэрным уліку. Папярэдне, у адпаведным падраздзяленні мясцовага выканаўчага і распарадчага органа (дзе сям'я знаходзіцца на кватэрным уліку), можна ўдакладніць, ці падышла яе чарга на атрыманне субсідыі.

Памер субсідыі залежыць ад сукупнага даходу сям'і, тэрміну знаходжання яе на кватэрным уліку і сумарнай велічыні жыллёвых квотаў (чэкаў «Жыллё»), якія ёсць у членаў сям'і. Субсідыя складаецца з дзвюх частак: базавай долі субсідыі і сумы праіндэксаваных жыллёвых квотаў (пры іх наяўнасці). Максімальны памер субсідыі не можа перавышаць 70 % кошту будаўніцтва жылога памяшкання тыпавых спажывецкіх якасцяў. Напрыклад, пры знаходжанні на кватэрным уліку звыш 15 гадоў і даходзе на аднаго члена сям'і да 1 МСБ (387 690 рублёў) памер базавай долі субсідыі складзе 50 % кошту будаўніцтва нармаванай агульнай плошчы жылога памяшкання (20 кв. м на аднаго чалавека) тыпавых спажывецкіх якасцяў. Калі ў складзе сям'і ёсць асобы, якія маюць, у адпаведнасці з заканадаўствам, права на дадатковую плошчу па стане здароўя, нарматыў агульнай плошчы для налічэння субсідыі павялічваецца на 15 кв. м на кожнага члена сям'і, які мае такое права.

Неабходна таксама мець на ўвазе, што калі прэтэндэнт на атрыманне субсідыі мае ва ўласнасці жылое памяшканне, то пры налічэнні базавай долі субсідыі змяншаецца разліковы памер нармаванай агульнай плошчы жылога памяшкання на велічыню агульнай плошчы жылога памяшкання, якое знаходзіцца ва ўласнасці.

Канкрэтныя прыклады разліку памераў субсідый, дадзеныя ў Інструкцыі, зацверджанай Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва (пастанова № 15 ад 4 верасня 2003 г.). Больш падрабязныя звесткі аб парадку выдзялення субсідый можна таксама атрымаць у адпаведнай службе раённай адміністрацыі па месцы знаходжання на кватэрным уліку.

Грашовыя субсідыі, якія выдзяляюцца грамадзянам, выкарыстоўваюцца ў безнаяўнай форме ў выглядзе плацяжоў, якія пералічваюцца забудоўшчыку (падрадчыку) па пісьмовым даручэнні ўладальніка субсідыі адасобленым падраздзяленнем ААБ «Беларусбанк».

Спрэчкі, якія ўзнікаюць пры выдзяленні субсідыі, разглядаюцца вышэйстаячым мясцовым выканаўчым і распарадчым органам альбо судом у парадку, вызначаным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Віктар САВІЦКІ.

Далёкае—блізкае

«Замежным беларусам» не хапае савецкіх фільмаў, згадак пра свае карані і навінаў з жыцця радзімы

1 лютага першы айчынны міжнародны спадарожнікавы тэлеканал «Беларусь-ТБ» разменяў першую пяцігодку. І хоць імяніннік яшчэ зусім малады, але пэўныя вынікі работы, па савецкай традыцыі, кіраўніцтва канала падвяло, а таксама агучыла перспектывы.

На момант стварэння, у 2005 годзе, асноўнай задачай некамерцыйнага дзяржаўнага канала «Беларусь-ТБ» было забяспечыць кругласутачную інфармацыйную сувязь этнічных беларусаў з гістарычнай радзімай. Пазней мэту скарэктавалі — вяшчаць у прынцыпе на ўсё рускамоўнае насельніцтва, каму цікавая інфармацыя аб нашай краіне. На сёння гэта жыхары 15 краін свету (Расія, Украіна, Літва, Латвія, Эстонія, Арменія, Балгарыя, Польшча, Малдова, Казахстан, Узбекістан, Грузія, ЗША, Аўстралія, а з мінулага года і Ізраіль) — усяго каля 220 мільёнаў чалавек. «Аднак дакладна вызначыць аб'ём нашай аўдыторыі немагчыма, — удакладняе галоўны дырэктар галоўнай дырэкцыі «Беларусь-ТБ» Валерый Радуцкі, — гэта не пад сілу ніводнаму спадарожнікаваму каналу ў свеце — хіба што тэлефанаваць і апытваць асабіста кожнага чалавека».

Зрэшты, беларускаму тэлеканалу ў гэтым сэнсе пашанцавала — ягоныя гледачы збольшага самі выходзяць на сувязь, пішуць і тэлефануюць, дзеляцца ўражаннямі. Найчасцей выходзяць на сувязь этнічныя беларусы з Расіі, Малдовы, Казахстана, Польшчы, ЗША і Швейцарыі. «Найперш нам кажуць «дзякуй» за мастацкія фільмы, асабліва з савецкай спадчыны, і музычныя праграмы, таксама вельмі цікавяцца навінамі, шмат водгукаў прыходзіць на праграмы «У нашым доме, у нашай хаце» — пра гісторыю, традыцыі і культуру беларусаў, «Працадзень» — пра будні вядучых айчынных прадпрыемстваў, праект «Карані» — пра жыццё беларусаў у розных краінах свету, — расказаў кіраўнік тэлеканала. — Бывае, што і крытыкуюць, але больш не нас, а расійскіх калегаў. Часта паступаюць просьбы і прапановы паказаць той ці іншы фільм, канцэрт або праграму — напрыклад, былым мінчанам нестае інфармацыі пра Мінск сучасны, пра тое, як змянілася жыццё ў сталіцы. Стараемся па магчымасці ісці насустрач, хоць усім не дагадзіць, безумоўна».

Але каб заставацца цікавымі гледачу, мала толькі ісці насустрач пажаданням, трэба і самім шукаць новыя захады. Супрацоўнікі «Беларусь-ТБ» з гэтай мэтай плануюць павялічыць колькасць уласных праектаў — напрыклад, запусціць серыю рэпартажаў—сустрэч з беларусамі розных краін свету, стварыць ток-шоу з удзелам прадстаўнікоў дыяспары і Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцяў. У планах таксама — засвойваць новую прастору, рушыць на Усход — у Кітай, Індыю і г.д. А вось пераходзіць на англамоўнае вяшчанне «Беларусь-ТБ» не плануе — але ў найбліжэйшы час абяцае дадаць у выпускі навінаў бягучы радок на англійскай.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

НОВЫ АБУТАК ДЛЯ «БЕЛАРУСА»

Фота БЕЛТА.

МАШЫНА, якая можа ездзіць і па рэйках, і па звычайнай дарозе, прэзентаваная ў Гомелі. У краінах СНД такой тэхнікі дагэтуль не выпускалі. Цягавы модуль з камбінаваным шынна-рэйкавым ходам зроблены на базе шасі «Беларус ІІІ-445».

У адрозненне ад сваіх папярэднікаў — універсальных транспартна-цягавых сродкаў, прызначаных для працы ў комплексе са спецыяльным навясным абсталяваннем для выканання работ па рамонце і ўтрыманні дарог у будаўніцтве і камунальнай гаспадарцы, новы модуль здольны рухацца як па звычайных дарогах, так і па рэйках. Прынцып «пераключэння» дарога/рэйкі заснаваны на дабаўленні да трактарнага шасі профільных каткоў. Стваральнікі кажуць, што такая машына знойдзе прымяненне на буйных прамысловых прадпрыемствах, куды пракладзены адгалінаванні ад магістральных чыгуначных шляхоў. Цягавы модуль, які здольны перамяшчаць па рэйках вагоны вагой да 200 тон, дазваляе поўнасцю адмовіцца ад выкарыстання манеўровых цеплавозаў. Акрамя таго, гэтую машыну можна эфектыўна прымяняць і на іншых работах, калі аснашчаць яе неабходнымі адаптарамі. Новы цягавы модуль быў створаны ў кааперацыі з Мінскім трактарным заводам, дзе набыты вялікі вопыт у стварэнні шматфункцыянальнай тэхнікі. Мяркуецца, што выпускаць яго будзе Гомельскі завод «Гідрапрывад». Ужо афармляецца кантракт на пастаўку першых дзвюх адзінак тэхнікі ў Магілёўскую вобласць.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ЧЭКІСТЫ СТАЛІ НА ЛЫЖНЮ

50 спартсменаў — прадстаўнікоў органаў і падраздзяленняў Камітэта дзяржаўнай бяспекі — выйшлі на лыжную трасу ведамаснага санаторыя «Лясное», што ў Докшыцкім раёне Віцебскай вобласці.

У гонцы на 2 км сярод жанчын лідзіравала прадстаўніца зборнай каманды ўпраўлення КДБ па Магілёўскай вобласці. У гонцы на 5 км першае месца заняў прадстаўнік зборнай каманды ўпраўлення КДБ па г. Мінску і Мінскай вобласці. У мужчынскай гонцы на 10 км перамог прадстаўнік каманды Віцебскай вобласці. У змешанай эстафетнай гонцы роўных не было спартсменам зборнай каманды цэнтральнага апарату КДБ, якая ў выніку і перамагла ў агульным заліку. Другое месца заваявала зборная 14-га асобнага палка ўрадавай сувязі, трэцяе — каманда ўпраўлення КДБ па Віцебскай вобласці. Пераможцы і прызёры спаборніцтваў атрымалі ўзнагароды з рук намесніка старшыні КДБ Рэспублікі Беларусь Ігара Бахматава.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Бытавы гвалт

АД СВАРКІ ДА ЗАБОЙСТВА

Колькасць цяжкіх і асабліва цяжкіх бытавых злачынстваў летась знізілася. Шмат у чым гэтаму паспрыялі спецыяльныя мерапрыемствы органаў унутраных спраў і ўзбуджэнне больш як 2 тысяч крымінальных спраў за ўчыненне лёгкіх цялесных пашкоджанняў, катаванне і пагрозу забойствам.

Сярод усіх злачынстваў колькасць тых, што адбываюцца ў бытавых умовах, — мізэрная. Аднак кожнае трэцяе забойства і кожнае чацвёртае наўмыснае нанясенне цяжкіх цялесных пашкоджанняў здараюцца менавіта ў сферы сямейна-бытавых адносінаў.

Размова ідзе пра сумны вынік працяглых сварак, скандалаў, боек, якія гадамі могуць паўтарацца за зачыненымі дзвярыма. Як правіла, у такіх рэгулярных баталій з'яўляюцца сведкі — суседзі. Аднак рэдка хто з іх, як і, дарэчы, з ліку саміх пацярпелых ці сваякоў апошніх, жадае пакідаць пісьмовыя паказанні, паколькі ахвяры могуць знаходзіцца ў матэрыяльнай залежнасці ад дэбашыраў. У рэшце рэшт схаваны гвалт можа перастаць быць справай вузкага кола людзей — учыняецца злачынства, і за справу бяруцца праваахоўнікі.

Наогул падобныя злачынствы вельмі няпроста папярэдзіць, бо цяжка і выяўляць, і ліквідаваць прычыны, умовы іх здзяйснення. Нават у тых выпадках, калі ўдаецца сабраць поўныя матэрыялы па фактах прычынення лёгкіх цялесных пашкоджанняў, адміністрацыйны працэс можа спыніцца з-за прымірэння бакоў. Агрэсары застаюцца не пакаранымі і надалей здзяйсняюць ужо цяжкія злачынствы.

Прафілактыка бытавой злачыннасці ўскладзена на ўсе падраздзяленні органаў унутраных спраў, аднак вядучая роля належыць, як вядома, участковым інспектарам міліцыі.

— Абсалютная большасць тых, хто ўчыняе бытавое злачынства, — людзі, якія злоўжываюць алкаголем, — кажа **старшы інспектар Упраўлення каардынацыяй і метадычнага забеспячэння службовай дзейнасці галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі міліцыі грамадскай бяспекі Міністэрства ўнутраных спраў Сяргей ШАЙКЕВІЧ**. — Значная частка злачынстваў — справа рук раней судзімых асобаў або тых, хто мае пэўны вопыт супрацьпраўных паводзінаў. Сёння на ўліку органаў унутраных спраў знаходзяцца звыш 28 тысяч асобаў, якія ўчынілі правапарушэнні ў галіне сямейна-бытавых адносінаў. Варта дадаць, што летась у медыцынскія выцвярэзнікі дастаўлена амаль 72 тысячы чалавек, у лячэбна-працоўныя прафілакторыі ізалявана звыш 6 тысяч, у тым ліку 1339 жанчын, што, між іншым, на 22 працэнты больш, чым у годзе 2008-м...

Амерыканскія даследчыкі сцвярджаюць, што большасць формаў гвалту ў шлюбных адносінах рэдка рэгіструюцца. Аднак менавіта такія выпадкі ствараюць глебу для больш небяспечных злачынстваў. У Японіі распаўсюджанасць сямейнага гвалту абумовіла стварэнне сямейных судоў і прытулкаў для жонак, якіх збівалі і якія сышлі з дому. Праблематыка сямейнай крыміналогіі вывучаецца на спецыяльна зацверджаных навукова-даследчых курсах пры Вярхоўным Судзе Японіі. Даследаванне асобных аспектаў бытавога гвалту ажыццяўляецца, напрыклад, і ў Акадэміі МУС Беларусі.

«З улікам пэўных станоўчых вынікаў, дасягнутых пры правядзенні ў мінулым годзе штоквартальных спецыяльных комплексных мерапрыемстваў па прафілактыцы асацыяльных паводзінаў грамадзян у галіне быту, сёлета захаваецца практыка і перыядычнасць іх правядзення, — дадае Сяргей Эдуардавіч. — Праўда, цяпер мерапрыемствы будуць праводзіцца не адначасова ва ўсіх рэгіёнах краіны, а толькі ў раёнах з ускладненай крыміногеннай сітуацыяй у галіне сямейна-бытавых адносінаў».

Святлана БАРЫСЕНКА.

г. ВИТЕБСК 10 марта 2010 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА
ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА – ФОНД «ВИТЕБСКОБЛИМУЩЕСТВО»

№ лота	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка, арендодатель	Характеристика расположенных на участке строений, инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена объекта, руб.	Сумма задатка, руб.
1.	Земельный участок расположен по адресу: Полоцкий р-н, Боровухский с/с, У-5, кадастровый номер 223881400001000067. Арендодатель: Витебский областной исполнительный комитет	1,06 га лесных покрытых лесом, 0,14 га под дорогами	1,1999	50	Для строительства и обслуживания автомобильной заправочной станции в районе транспортной развязки автомобильных дорог Р-20 и Р-46	- возмещение в установленном порядке потерь лесохозяйственного производства в сумме 16611,10 тыс. рублей на транзитный счет Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Витебской области, открытый для районной инспекции Министерства по налогам и сборам Республики Беларусь по месту постановки на учет плательщика, на раздел 52, подраздел 02 (код платежа 05202), связанные с изъятием 1,2 га земель лесного фонда для нужд, не связанных с ведением лесного хозяйства; - земельный участок изымается для проведения аукциона на право заключения договора аренды этого участка с правом вырубки древесно-кустарниковой растительности. Вырубку произвести учреждению образования «Полоцкий государственный лесной колледж» с реализацией древесины в установленном порядке; - получение в установленном порядке разрешения Полоцкого райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки проекта на строительство объекта в срок, не превышающий двух лет; - в течение шести месяцев с момента утверждения в установленном порядке проекно-сметной документации на строительство объекта приступить к занятию земельного участка; - осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией	6 974 752	697 475

1. **Аукцион состоится 10 марта 2010 г. в 15 часов в здании фонда «Витебскоблимущество» по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 38.**

2. Для участия в аукционе приглашаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица. Участнику необходимо подать заявление в фонд «Витебскоблимущество».

Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

3. **Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00, последний день приема документов 03 марта 2010 г. до 17.00 по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 38, кабинет 308. Заключительная регистрация участников 10 марта 2010 г. с 14.00 до 14.45.** К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

4. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет № 3642903000021 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Витебской области г. Витебск, код 150801307. Получатель – фонд «Витебскоблимущество», УНП 300002495.

5. Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя участниками, предмет аукциона не может быть продан по начальной цене. В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление об участии в нем подано только одним гражданином, индивидуальным предпринимателем или юридическим лицом, местный исполнительный комитет при наличии согласия соответствующего из указанных лиц в течение 10 рабочих дней после признания аукциона несостоявшимся принимает решение о предоставлении этому лицу земельного участка в аренду. В течение 10 рабочих дней со дня принятия указанного решения гражданин, индивидуальный предприниматель, юридическое лицо обязаны внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения) в размере его начальной цены, увеличенной на 5 процентов, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона.

6. **Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона** в день проведения аукциона; **не позднее 10 рабочих дней** после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона в сумме 3 миллиона рублей; внести плату за право заключения договора аренды земельного участка; **не позднее 12 рабочих дней** после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка заключить с Полоцким райисполкомом от имени Витебского облисполкома, договор аренды земельного участка.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи.

8. **Контактный телефон в Витебске: (0212) 476096, сайты: www.fondgosim.vitebsk.by, www.gki.gov.by, E-mail: votfondgi@tut.by.**

Інфарм-укол

ЦІШЭЙ І ДАЎЖЭЙ

Развіццю атлусцення спрыяюць нізкія ўзроўні фізічнай нагрузкі. Аднак гэта не азначае, што фізічныя практыкаванні павінны быць інтэнсіўнымі.

Большасць вучоных сцвярджаюць, што лепш выконваць практыкаванні меншай інтэнсіўнасці і большай працягласці, паколькі менавіта яны спрыяюць мабілізацыі тлушчу з тлушчавай тканкі. Рэгулярныя фізічныя нагрузкі адыгрываюць важную ролю ў паўсядзённым балансе тлушчу. Для таго, каб не прыбаўляць у вазе, варта таксама ўмерана ўжываць тлушчы і алкаголь, аддаваць перавагу ежы з высокім утрыманнем бялку.

ГІПЕРТАНІЯ І ІНСУЛЬТ

Інсульты часцей сустракаюцца ў людзей, якія пакутуюць ад артэрыяльнай гіпертаніі. Апошняя з'яўляецца галоўным фактарам рызыкі мазгавога інсульту. Пры зніжэнні артэрыяльнага ціску на фоне адэкватнага лячэння рызыка таксама зніжаецца — прыкладна на 40 працэнтаў на працягу 2—5 гадоў лячэння.

Інсульт адбываецца паводле двух сцэнарыяў. У першым выпадку пры разрыве сасуда ў тканкі галаўнога мозга фрагмент атэрасклератычнай бляшкі трапляе ў прасвет дробнай артэрыі і блакуе кровазварот. Гэта ёсць мазгавая эмбалія. У другім выпадку згустак крыві закупорвае прасвет артэрыі ў галаўным мозгу. Гэта — мазгавы трамбоз.

Вядучая рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

Утерянный филиалом Белгосстраха по г. Минску бланк страхового полиса по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь серии АЖ № 3718842 считать недействительным.

У **суд Кастрычніцкага раёна г. Віцебска** паступіла заява аб аб'яўленні адсутнай без вестак **Фісенкі Наталлі Юр'еўны**, 1982 года нараджэння, ураджэнкі Полацкага раёна Віцебскай вобласці, апошняе вядомае месца жыхарства: г. Полацк, вул. Краснова, 15.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць нейкія звесткі пра Фісенку Н.Ю., паведаміць іх суду Кастрычніцкага раёна г. Віцебска на адрас: вул. Праўды, 34, каб. 3.6 ці 2.6, г. Віцебск, тэл. 8 0212 47 71 13, на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

Казка ў парку Горкага

г. Мінск
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Занатоўкі мастака

ЭНІЙ І ГРАФАМАНЫ

Графаман верыць, што пісьменнік паходзіць ад графамана, як чалавек ад малпы. Калі графаману скажыць, што паходжанне пісьменніка мае іншую прыроду, вера графамана можа пахіснуцца, і ён пачне згадваць Бога і д'ябла. Усіх да сябе падобных графаманаў ён абвесціць боганатхнёнымі стварэннямі, а пісьменнікаў пачне клясці і называць слугамі д'ябла. У такі момант варта згадаць верш рымскага паэта Энія: «Вось малпа, а як мярзотнае стварэнне, да нас падобная!» Гэты верш захаваўся дзякуючы цытаванню ў трактаце Цыцэрона «Пра прыроду багоў». Ён захаваўся, каб нагадваць нам, што падабенства яшчэ не з'яўляецца доказам роўнасці і не кажа пра агульнасць паходжання.

МАМА І ЖОЎТЫЯ ПАЦЕРКІ

Маме маёй споўнілася дзевяць гадоў. Жыла яна тады ў дзеда Яна, у вёсцы Старая Рудзіца. Дзед з'ездзіў на санях у мястэчка Койданава і прывёз сваёй любай унучачцы падарунак — жоўтыя пацеркі. Дзяўчынка цешылася тымі круглымі пацеркамі тыдзень, а потым схавала іх. Яна пакінула пацеркі ў дзедавай хаце, бо пабаялася брыдь іх з сабою ў Старую Рудзіцу. Пры пільная веста, што немцы збіраюцца паліць Старую Рудзіцу. Карнікі наважыліся спаліць цэлую вёску, бо ў ёй партызан застрэлілі паліцыянта. Людзі сышлі з вёскі, хто куды змог сысці ці з'ехаць у сярэдзіне марознага студзеня. Жанчыны нашай сям'і схаваліся ў сваякоў, у ляснай вёсцы Масцішчы. Карнікі расстралялі і спалілі ўсіх мужчын, якіх знайшлі ў Старой Рудзіцы. На пажарышчы нашага дома мама доўга шукала свае жоўтыя пацеркі. Ей вельмі хацелася знайсці хоць бы адну, хоць бы самую маленечкую жоўтую пацерку з белымі прожылкамі. Не знайшла яна ніводнага шарыка. Колькі ні поркалася, колькі ні грабілася ў чорным вугаллі, а так і не знайшла нічога. Шэсцьдзесят пяць гадоў мая мама ўсё згадвае жоўтыя пацеркі, падораныя ёй дзедам Янам у Старой Рудзіцы.

ТАТА І ПАДУШКА

Люблю сваю падушку. Часам мне здаецца, што мая падушка жывая і разумная, і ў яе нават ёсць маленечкая душа. Жарт, зразумела. На чужых падушках я сплю кепска. Нават у шыкоўных гатэлях некалькі начэй даводзіцца прывыкаць да падушак. Здзіўна, на якіх мне спалася добра, былі падушкі бабы Броні ў нашай вясковай хаце з земляным сметам пад ложкам. На тых вялікіх падушках мне спалася салодка і глыбока. Можа, таму я ніколі не здзіўляўся гісторыі, што дняжы зноў згадала мама. Гісторыя тая пра тату і яговых хросных бабулькоў. Тата нарадзіўся позняй восенню, на Дзяды. У той год снег лёг рана. Таму дзіця, якому быў толькі тыдзень, павезлі хрысціць на санях. Баба Броня спяшалася пахрысціць сына, бо баялася, што ён не выжыве і памрэ няхрышчаным. У Варакомшчыне тых няхрышчаных дзяцей хавалі не на могілках, а на могліцах. Месца тое на беразе рэчкі Ятранкі я добра памятаю. Ніякіх капцоў і помнікаў на ім не было, адно вялікаватыя са скокак блякла-зялёныя крыжыкі на дзіраве. Вясковыя кабеты, ідучы з працы, часам спыняліся і моўчкі стаялі на могліцах, згадваючы сваіх нехрышчоных дзяцей-нябожчыкаў. Каб якія мужчыны стаялі на могліцах, я не бачыў. На могліцах было цяжка. Таму і спяшалася баба Броня, таму і паклала сына ў падушку, а падушку занесла на сані. Калі хросныя — ліха на іх, бо ўсю дарогу яны працалавалісся — прыехалі на царкоўны падворак, дык падушкі на возе не было. Даваліся ім вяртацца. Падушка з дзіцёнкам, дзякаваць лёсу, знайшлася на скрыжаванні ў прыдарожным сумёце. Тату майго Чэся хуценька пахрысцілі і прывезлі з царквы дамоў. Ні баба Броня, ні дзед Ладзімер два гады нічога не ведалі пра згубленую падушку. А праз два гады хросны бацька майго таты сказаў бабе Броні: «Глядзі ты! Бегае твой Чэсік, вырас і бегае! Мы ж думалі, што не выжыве. Думалі, што застудзіўся і хутка памрэ. А ён, глядзі ты на яго, бегае...»

ІВАНОЎ І РАСІЯ

Мароз такі, што за хвіліну робішся нібыта шкляным. Здаецца, зачапіся ты за нешта — і разаб'ешся, і рассыплешся на вострыя кавалачкі. У вечаровых Ашмянах пуста і чыста. У марознай чысціні сіхаюць рознакаляровыя лямпачкі. Касцёл, царква і прывакзальны пляц падсветлены белымі пражэктарамі. Неба бяздонна-чорнае.

З нейкай настойлівай пастаяннасцю ў гэтым месцы мне згадваюцца словы масквіча Аляксандра Іванова, які, вандруючы па Беларусі, паўтараў: «Не Расія!» Здавалася б: такі рускі мароз, такая руская царква і зусім уж «Рускае радые» ў халодным аўтобусе «Каўнас—Мінск», а не Расія, і ўсё тут. Можа, тут і не тая Беларусь, пра якую мы марылі. Мо яна яшчэ не тая родная Беларусь, якую б мы хацелі пабачыць, але тут «Не Расія!», гэта ўжо стодоктакава і назаўжды.

НАДЗВЫЧАЙНЫЯ РЫФМЫ

Ёсць рыфмы і рыфмы. У рускай паэзіі ёсць рыфмы надзвычайныя. Напрыклад, Пушкін і Гоголь. Недаведчаны можа і не пачуць такой рыфмы, але яна, безумоўна, ёсць. Як ёсць і такія рыфмы: Цютчаў і Фет, Талстой і Дастаеўскі, Маякоўскі і Блок, Чэхаў і Бунін... У беларускай гэтакая ёсць надзвычайныя рыфмы: Купала і Колас, Багушэвіч і Багдановіч. Ёсць яшчэ Быкаў і Караткевіч, але да гэтай рыфмы маё вуха яшчэ не прызвычаілася. Для падобных рыфмаў патрабуецца час. Менавіта час і стварае такія ўнікальныя рыфмы, як Гётэ і Шылер, як Платон і Арыстоцель.

МАНЯ І ВАЙНА

«Ня ўсіх дурных вайна пабіла!» — казала прабаба Маня Кісель, калі нехта з яе ўнукаў рабіў шкоду. Больш беларуская, больш нашага, больш жончага стаўлення да вайны я ніколі не чуў.

ЖАНЧЫНА І МАРОЗ

Уся стаяла на аўтобусным прыпынку і спявала. Мароз быў такі моцны, што жанчына спявала з закрытым ротам. Яна хітала галавою ад аднаго пляча да другога і мыкала: «Мммы-ы-ы... Мы, мы, мы...» Акром жанчыны на прыпынку ніхто не было, калі не лічыць мяне, які праходзіў побач. Мяне і сапраўды не трэба залічваць у прысутныя, бо я не адгукнуўся на жаночае мыканне. Жанчына зазірала мне ў вочы і спявала, а я думаў, што варта апісаць самотную спявачку на цёмным зімовым прыпынку. Я думаў чорт ведае пра што замест таго, каб адгукнуцца.

Адам ГЛОБУС.

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

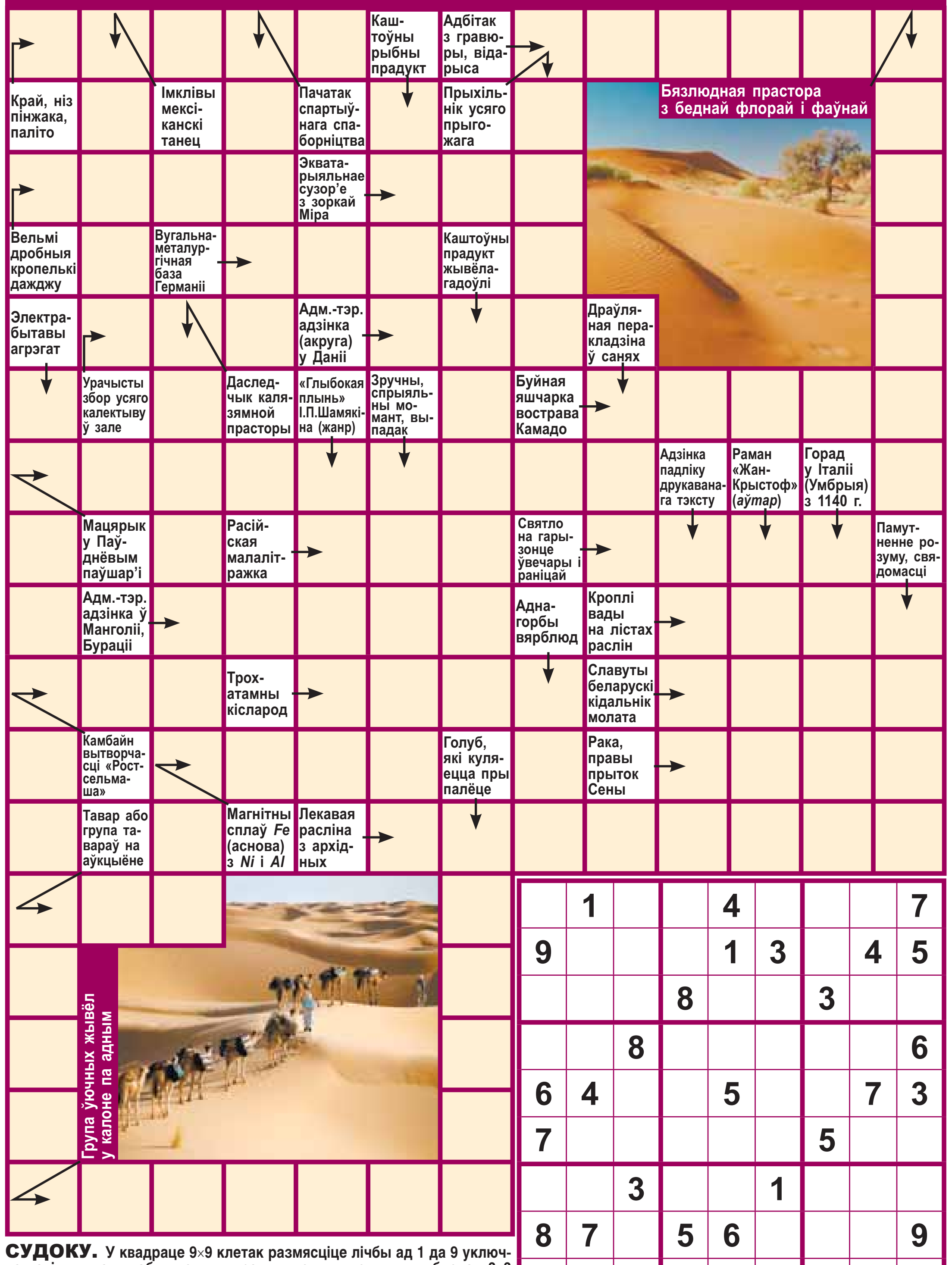

	1			4				7
9				1	3		4	5
			8			3		
		8						6
6	4			5			7	3
7						5		
		3			1			
8	7		5	6				9
4				8			5	

СУДОКУ. У квадраце 9×9 клетак размясціце лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3×3 клеткі, абмежаваных тлустай лініяй, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтораў.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (29 студзеня). Па гарызанталі: Штанге. Захараў. Арка. Альянс. Казна. «Оза». Верас. Трут. Крыніца. Каа. Шайба. Спад. Мох. Рад. Кабыла. Адрына. Сап. Біт. Абсяг. Чапек. Гек. Такса. Фанфара. «Яма». Акот. Лада. Суткі. Ансамбль. **Па вертыкалі:** Буяльскі. Ганчарэнка. Крыло. Хрыбет. Зніч. Аніка. Нарзан. Адат. Лаваш. Самалі. Ерась. Ака. Яўрэй. Ода. Закон. Фантан. Соска. Ава. Наіб. «Атас». Прысяга. Уфа. Лагер. Буліт. Драп. Карполь.

Сканворд (30 студзеня). Па гарызанталі: Буйвал. Тандэм. Смак. Скат. Ярд. Штык. Капец. Тора. Імжа. Мул. Марал. Алабама. Рой. Гак. Арат. Апука. Апора. Мінімум. Жвір. Шашка. Нота. Асада. Валан. Лось. Гарпун. Купа. Пястрак. Яхтсмен. **Па вертыкалі**: Амфітэатр. Ава. Архар. Апіс. Пора. Мархур. Джыгіт. Трумо. Каша. Ляск. Лайка. Лорка. Маяк. Шво. Пук. Тэатр. Слуп. Дым. Мазь. Ная. Камуна. Руіна. Пірога. Мол. Атрута. Грабец. Лік. Мандарын.

Сардэчна віншуем выдатнага арганізатара, мудрага чалавека дырэктара Дома работнікаў адукацыі г. Гомеля **Уладзіміра Сцяпанавіча ПАРХОМЕНКУ з 60-годдзем**.
Зычым гадкоў пражыць багата,
у настроі быць заўжды.
Ідэй, імпэту не губляць, добрымі справамі здзіўляць.
Ветэраны Народнай харавой капэлы.

КІЛАГРАМ РЫБЫ ЗА... 60 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ

95 кілаграмаў рачной рыбы было ў багажніку аўтамабіля «Фальксваген-Вента», які быў затрыманы супрацоўнікамі ДАІ ў вёсцы Агароднікі Лідскага раёна.

Як высветлілася, трое лідчан рыбачылі, выкарыстоўваючы падхватнікі, на водных залівах каля пасёлка Першамайскі. Незаконны ўлоў быў ацэнены ў 5 мільёнаў 768 тысяч рублёў — у сярэднім 60 тысяч рублёў за кілаграм. Акрамя таго, па адпаведным артыкуле Крымінальнага кодэкса затрыманым за гэта злачынства пагражае да шасці гадоў ізаляцыі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

ПАДУМАЙ І РАШЫ

І. Фрытз

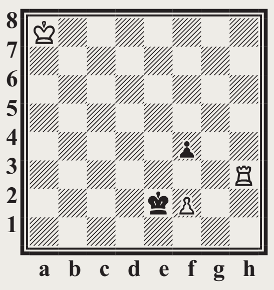

Белыя: Кра8, Лh3, п. f2 (3).
Чорныя: Кре2, п. f4 (2).
Выйгрыш.

Г. Каспаран

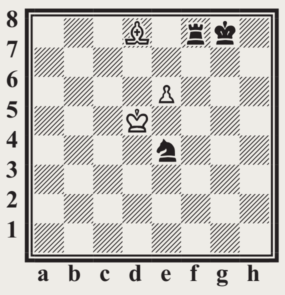

Белыя: Kpd5, Cd8, п. е 6(3).
Чорныя: Kpg8, Лf8, Ke4 (3).
Нічыя.

Змяшчаем для рашэння два эцюды буйнейшых гросмайстраў, у якіх праходзіць змястоўная гульня.

Чакаем вашых адказаў.

ПРАВЕРЦЕ ВАШЫ АДКАЗЫ

Даём рашэнні эцюдаў, апублікаваных 20 студзеня 2010 г.

А. Стаўрыецкі. 1. Лb1+? Кра7 2. Ле7+ Кра8 3. Лс5 Kd4! 4. Л:g5 Kf3+, і нічыя. Рашае 1. Лb4+! Кра7 2. Лс7+ Кра8 3. Лс5 Лh5 4. Ла5! Кра7 5. Лb5! і белыя выйграюць.

С. Захараў. 1. с7 Фb1! 2. Лс5+! Kpb4 3. Лс4+ Kpb3 4. Лс3+ Kp:b2 5. Kpg7 Фh7+ 6. Kp:f8 Фh8+ 7. Кре7 Kp:c3 8. Kpd7 і нічыя.

ПАРТЫІ МІНЧАН

Прыводзім дзве цікавыя партыі мінскіх гросмайстраў.

В. Купрэйчык — Г. Кузьмін
Сіцыліянская абарона

1. е4 с5 2. Kf3 Kc6 3. d4 cd 4. K:d4 Kf6 5. Kc3 d6 6. Cg5 Cd7 7. Ce2 a6 8. C:f6 gf 9. 0-0 Фb6 10. Kf5 0-0-0 11. a4 Kb4 12. a5 Фc7 13. Ka4 e6 14. Kd4 C:a4 15. Л:a4 d5 16. c3 Kc6 17. ed Л:d5 18. Cf3 Лd6 19. Лс4 Лg8 20. Фа4 Лg5 21. C:c6 bc 22. K:c6 і чорныя здаліся.

В. Дыдышка — С. Мар'яновіч.
Новаіндыйская абарона

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kf3 b6 4. g3 Cb7 5. Cg2 Ce7 6. 0-0 0-0 7. Kc3 Ke4 8. Фс2 K:c3 9. Ф:c3 c5 10. Лd1 d6 11. d5 ed 12. cd b5 13. e4 Kd7 14. Cf1 a6 15. a4 Cf6 16. Фc2 b4 17. Cf4 Фe7 18. Ch3 Cc8 19. Ле1 g5 20. C:d7 C:d7 21. Ce3 Лfc8 22. e5 C:e5 23. K:g5 f6 24. Ke6 C:e6 25. de Ф:e6 26. f4 Cd4 27. C:d4 cd 28. Фd3 Фf7 29. Ле2 Ле8 30. Лае1 a5 31. Ф:d4 Л:e2 32. Л:e2 Ле8 33. Л:e8+ Ф:e8 34. Ф:f6 Ф:a4 35. Фе6+. Згадзіліся на нічыю.

ВЫЙШЛА Ў СВЕТ

У Магадане выйшла брашура з вынікамі VII сусветнага чэмпіянату мініяцюрыстаў. У чэмпіянаце ўдзельнічалі 54 складальнікі, якія даслалі 494 задачы. Заяўкі на гэтую брашуру трэба дасылаць на адрас: 685000, г. Магадан, паштамт а/я 0/28. Кажакину В.В.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.53	16.54	9.01
Віцебск —	7.47	16.40	8.53
Магілёў —	7.43	16.44	9.01
Гомель —	7.34	16.46	9.12
Гродна —	8.08	17.10	9.02
Брэст —	8.03	17.16	9.13

Месяц
Апошняя квадра 6 лютага. Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны
Пр. Агніі, Валяр'яна, Ільі, Максіма, Яўгена.
К. Яны, Блажэя, Іпаліта.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Дзве даты — 3 лютага

1945 год — адкрылася Крымская (Ялцінская) канферэнцыя кіраўнікоў урадаў краін антыгітлераўскай кааліцыі — Савецкага Саюза (І.В. Сталін), Вялікабрытаніі (У. Чэрчыль) і ЗША (Ф.Д. Рузвельт). Канферэнцыя шмат у чым вызначыла лёс пасляваеннай Еўропы. Былі акрэслены і ўзгоднены ваенныя планы саюзнікаў і вызначаны асноўныя прынцыпы пасляваеннай палітыкі з мэтай стварэння трывалага міру і сістэмы міжнароднай бяспекі. Удзельнікі сустрэчы абвясцілі сваёй мэтай знішчэнне германскага мілітарызму і нацызму, прынялі рашэнне пра стварэнне ў Германіі зонаў акупацыі трох дзяржаў (а таксама Францыі, у выпадку яе згоды), пра спагнанне з Нямеччыны рэпарацый, стварэнне ААН і інш. СССР выказаў згоду ўступіць у вайну супраць Японіі праз 2-3 месяцы пасля заканчэння вайны ў Еўропе.

1700 год — пачалася Паўночная вайна — вайна кааліцыі еўрапейскіх дзяржаў пад назвай Паўночны саюз (Данія, Расія, Рэч Паспалітая, Саксонія, Прусія) супраць Швецыі за панаванне на Балтыйскім моры. З 1704 па 1709 год асноўнай арэнай баявых дзеянняў былі беларускія землі. Вайна працягвалася 21 год і закончылася паражэннем Швецыі.

Цытата дня:

«Можна, думаецца мне, лічыць сапраўдным тое, што лёс распараджаецца паловай нашых учынкаў, але кіраваць другой паловай ён прадастаўляе нам самім».

Нікола Макіявелі (1469—1527), італьянскі мысліцель, пісьменнік.

СВЯТАЯ, АБО АСВЯЧОНАЯ, ВАДА

Свет і сусвет чалавека

З прыходам хрысціянства на землях усходніх славян стаўленне да цудадзейнай вады набыло дадатковыя рысы. На працягу года царква некалькі разоў праводзіла абрад асвячэння вады, якая таксама стала лічыцца не проста цудадзейнай, а святой. Ёй прыпісвалі незвычайныя гаючыя здольнасці, верылі, што яна можа пазбавіць ад розных хваробаў, ачысціць чалавека ад «біяэнергетычнага» бруду, перасцерагчы ў складаных жыццёвых сітуацыях.

● **Самым галоўным днём асвячэння вады стаў дзень 19 студзеня — Богаяўленне, або Вадохрышча,** калі адбываецца «Вялікае водаасвячэнне». Гэта якраз той самы дзень, у які Іаан Прадцеча пахрысціў у Іардані Ісуса Хрыста. Асвечаная ў гэты дзень вада, якая называецца **святой, іарданскай, хрышчэнскай,** лічылася найбольш «здаровай» і гаючай.

На працягу года абрад асвячэння вады праводзілі некалькі разоў, але яго ўжо называлі «малым», вось толькі некаторыя з гэтых дзён:

● 20 студзеня, у дзень Сабора Іаана Хрысціцеля (у народзе гэты дзень празвалі «Ранняе Хрышчэнне»);

● у суботу перад Вялікаднем;

● у дзень Прапалавіння — у сераду на трэцім тыдні пасля Вялікадня;

● 14 жніўня — на Першага Спаса, з-за чаго свята яшчэ называюць «Спасам на вадзе» або «Мокрым Спасам».

● Ваду малых асвячэнняў таксама лічылі гаючай.

● Асвячонай вадой можна было «адпаіць» смяротна хворых людзей, лячыць шматлікія хваробы, асабліва энергетычнага плана — ад сурокаў, пярэпалахаў, пужання; ёю асвячалі хату і ўсе гаспадарчыя пабудовы, выкарыстоўвалі падчас закладвання падмурка новага дома; дзяўчаты варажылі на ёй, каб даведацца аб сваёй будучыні.

● Святую ваду выкарыстоўвалі ў складзе сямейна-родавых абрадаў. Яе дабаўлялі ў купель падчас першага рытуальнага купання дзіцяці; жанчына-рожаніца крапіла ёю грудзі перад першым кармленнем нованароджанага. Святой вадой пырскалі на маладых перад тым, як адправіць іх да вянца; сват абавязкова асвячаў «ярданьскай» вадой месца за сталом, дзе будуць сядзець маладыя на працягу ўсяго вяселля.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся!

Усвядоміўшы, што купля асобных замежных гульцоў і трэнераў не вырашае праблем расійскага футбола, кампетэнтныя органы вырашылі:

1) даследаваць дзейнасць Р. Абрамовіча;

2) па выніках расследавання змясціць алігарха куды трэба;

3) канфіскаваць клуб «Чэлсі»;

4) лічыць клуб «Чэлсі» зборнай Расіі.

☺

Мужык вяртаецца дадому ў 2 гадзіны ночы п'яны ў дупель. Жонка:

— Ты чаго так доўга дадому ішоў? Што, дарога доўгая?

— Не, вуліцы шырокія!

☺

Еўрапейскія студэнты збіраюць грошы на навучанне. Нашы — на сесію.

ЦЫСТЫТ — ЖАНОЧАЯ ХВАРОБА

На што скардзіцеся?

МУЖЧЫНАМ гэта праблема практычна незнаёмая, затое кожная другая жанчына не па чутках ведае, што такое цыстыт.

Прычына жаночай уразлівасці — у анатамічных асаблівасцях: мочаспускальны канал у дам шырокі і кароткі, усяго некалькі сантыметраў (у мужчын жа доўгі (каля 25 см) і вузкі). Менавіта гэта садзейнічае лёгкаму пранікненню бактэрый у мачавы пузыр. А далей — як пашанцуе: для кагосьці цыстыт становіцца толькі непрыемным эпізодам, многім жа сур'ёзна псуе жыццё.

СІМПТОМЫ ЦЫСТЫТУ:

● Частыя позывы да мочаспускання.

● Частыя, невялікімі порцыямі мочаспусканні, якія суправаджаюцца болем, смыленнем, рэззю не толькі падчас, але і пасля мочаспускання.

● Адчуванне няпоўнага апаражнення мачавога пузыра.

● Пры моцных позывах да мочаспускання ўзнікае нетрыманне мачы.

● Мача мутная або нават з крывёю.

● Магчымае павышэнне тэмпературы ад нязначных лічбаў — 37,2—37,5 да высокай ліхаманкі з праявамі інтаксікацыі.

Адметнасць цыстыту ў тым, што гэта немач знаходзіцца як бы на стыку дзвюх галінаў — уралогіі і гінекалогіі. Само па сабе запаленне мачавога пузыра — ўралагічная праблема. Але прычына ў пераважнай большасці выпадкаў гінекалагічная — парушэнне вагінальнай мікрафлоры. Цыстыт правакуюць частыя запаленчыя захворванні ўнутраных палавых органаў, якія суседнічаюць з мачавым пузыром і ўрэтрай. Часам хвароба стартуе з пачаткам сэксуальнага жыцця, калі ў палавыя шляхі трапляе інфекцыя (ёсць нават тэрмін «цыстыт мядовага месяца»). Атрымліваецца, што пры граматным падыходзе лячыць жанчыну павінны адразу два ўрачы — уролаг і гінеколаг.

Звярнуцца па дапамогу можна і трэба да любога з гэтых спецыялістаў, калі не хочаце давесці да ўскладненняў. А яны ў цыстыту вельмі непрыемныя. Перш за ўсё, піеланефрыт, калі інфекцыя з мачавога пузыра пераходзіць у ныркі. Другое магчымае ўскладненне — інтэрстыцыяльны цыстыт, калі мочаспусканне можа дасягаць 100—150 разоў у суткі. Захворванне развіваецца пры асаблівай будове сценкі мачавога пузыра і практычна не паддаецца тэрапіі. Таму галоўнае — не дапусціць яго, своечасова пачаўшы лячыцца ў прафесіяналаў.

У СУВЯЗЯХ ЗАЎВАЖАНЫ...

З гарманальным фонам. Зусім нядаўна вучоныя выявілі, што пры менапаўзе рызыка цыстыту моцна павялічваецца. Акрамя таго, з узростам у жанчын адбываецца паступовае апушчэнне органаў малога таза, што таксама аблягчае пранікненне інфекцыі ў мачавы пузыр.

З захворваннямі-спадарожнікамі. Часта цыстыт суправаджае ўрэтрыт, аднексіт, хламідыёз, асабліва калі жанчына недалячылася або спрабавала лячыцца самастойна. Павышаная рызыка захворвання ў дыябетыкаў.

З кішэчнай палачкай, стрэптакокамі і стафілакокамі. Апошнія аслабляюць арганізм, а гэта павялічвае рызыку развіцця цыстыту. Вось чаму нярэдка праблема абвастраецца вясной, калі не хапае вітамінаў і зніжаны імунітэт.

Мікробы трапляюць у мачавы пузыр з любога органа, у якім ёсць хранічнае запаленне. Прычынай цыстыту могуць стаць нават карыёзныя зубы або хранічны танзіліт! Часам правакатарам становяцца некаторыя лекавыя прэпараты, якія выклікалі індывідуальную рэакцыю ў выглядзе раздражнення слізістай мачавога пузыра. Выклікаць развіццё цыстыту можа любая медыцынская маніпуляцыя з увядзеннем інструментаў у мочаспускальны канал — забор мазкоў, катэтарызацыя, цыстаскапія. Не апошнюю ролю ў развіцці цыстыту адыгрываюць стрэсы.

Вылечыць востры цыстыт быццам бы проста: курс антыбактэрыяльных прэпаратаў, крыху цярпення — і перамога за вамі. Але нават тут ёсць падводныя камяні. Так, урачы перакананыя: пакуль не сціхне востры боль, трэба захоўваць пасцельны рэжым. Менавіта таму яны нярэдка настойваюць на шпіталізацыі. Ад бальніцы большасць жанчын, безумоўна, адмаўляюцца, але адляжацца пару дзён дома абавязкова трэба. Менавіта адляжацца, а не займацца справамі!

Боль праходзіць праз 2-3 дні і... жанчына адразу ж кідае прымаць лекі. А мінімальны курс прыёму прэпаратаў пры цыстыце — 7 дзён. Менавіта гэта недысцыплінаванасць прыводзіць да недалечанага цыстыту, які гарантуе пераход працэсу ў хранічны. Пазбавіцца ад хранічнага цыстыту значна цяжэй: працэс можа зацягнуцца на гады!

ВАЖНА: пакуль вы не паправіліся, давядзецца адмовіцца ад вострай ежы, прыпраў і кансерваваных прадуктаў. Пры вострым цыстыце, у адрозненне ад хранічнага, нельга піць лекавую мінеральную ваду: яна раздражняе сценкі мачавога пузыра. Неабходна абмежаваць палавыя кантакты.

Ёсць некалькі правілаў, якія павінна захоўваць кожная жанчына, калі яна мае схільнасць да цыстыту. Вось яны:

● Не пераахаладжайцеся! Пад мамінымі парадамі цёпла апранацца і не сядзець на халодным падпісваюцца ўсе ўрачы. Не варта насіць адзенне ў абцяжку, якое перашкаджае нармальнаму кровазвароту ў органах малога таза, а таксама насіць споднюю бялізну з сінтэтычнага матэрыялу.

● Сачыце за меню: вострае, кіслае, смажанае, салёнае і марынаванае, алкаголь ужывайце ў абмежаванай колькасці.

● Піце не менш як 2 л вадкасці ў дзень (карыснымі будуць морс з брусніц ці журавін, звычайная вада, мінеральная вада без газу).

● Своечасова лячыце ўсе хранічныя запаленчыя захворванні — ад танзіліту да інфекцый похвы. Рэгулярна наведвайце гінеколага.

● Скарэктуйце дыету так, каб пазбегнуць парушэнняў стула. І запоры, і паносы правакуюць праблемы з мачавым пузыром.

● Пры сядзячым ладзе жыцця старайцеся кожную гадзіну хоць бы на 5—10 хвілін устаць і размяцца.

● Наведвайце прыбіральню кожныя 2 гадзіны, нават калі можаце яшчэ пацярпець. Застой мачы вельмі непажаданы.

● Не прымайце гарачую ванну, лепш карыстайцеся душам.

● Да і пасля палавога акта апаражняйце мачавы пузыр.

ГАЮЧЫЯ РЭЦЭПТЫ

● Журавіны здрабніце і ешце па 3-4 ст. лыжкі на дзень. Шведскія вучоныя даказалі, што гэта цудоўны сродак ад цыстыту. Справа ў тым, што хваробатворным бактэрыям, якія жывуць у мачы, патрэбны шчолачны асяродак, а кіслата, якая ўтрымліваецца ў журавінах, змяняе ўзровень ph і стварае для іх неспрыяльныя ўмовы. Акрамя таго, актыўныя кампаненты журавін не даюць мікробам прымацавацца да сценак мачавога пузыра. Сокі іншых кіслых фруктаў — грэйпфрута, лімона, чорных парэчак — не даюць такога эфекту.

● Гарбата з малаком — рэцэпт нашых бабуль. Вучоныя так і не змаглі патлумачыць, чаму гэты напой дапамагае пры цыстыце. Але пацвярджаюць: рэцэпт надзейны.

● 2 ст. лыжкі травы хвашчу палявога заліць 1 л вады, пракіпяціць 10 хвілін, настояць, ухутаўшы, 20 хвілін і працадзіць. Траву хвашчу скласці ў палатняны мяшочак і ў гарачым выглядзе прыкладваць на ніз жывата. Адвар прымаць унутр па шклянцы 2-3 разы на дзень.

● Эфектыўным народным сродкам ад раздражнення мачавога пузыра з'яўляецца гарбата з галінак (свежых ці сушаных) чарэшні і вішні, можна з дабаўленнем мёду. Гарбату лепш піць нашча.

● Пры абвастрэннях цыстыту прыгатуйце наступны збор: 5 частак лісця талакнянкі, 3 часткі пупышак бярозы, 5 частак травы хвашчу. На паўлітра кіпеню бяруць 2-3 ст. лыжкі збору, настойваюць не менш як 6 гадзін, прымаюць у цёплым выглядзе за 30 хвілін да яды 3 разы на дзень, на працягу 2-3 тыдняў.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 534. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12